

Årsredovisning 2018

Innehåll

Landshypotek Ekonomisk Förening	
Tillsammans äger vi vår egen bank	1
Ordförande har ordet	2
Om styrkan i växande medlemsantal och en ökad synlighet i samhällsdebatten	5
En egen bank för konkurrenskraftig finansiering	6
Utveckling till bättre bankägare och medlemsorganisation	8
Styrning genom ägardirektiv	10
Några milstolpar genom historien	12
2018 med Landshypotek Ekonomisk Förening	14
2018 i siffror	16
En överblick av året	17
Landshypotek Banks Lantbrukspanel	19
Förvaltningsberättelse	21
Hållbarhetsredovisning	27
Föreningsstyrning	35
Rapporter och noter	41
Adresser	97

Informationstillfällen

Föreningsstämma

7 maj 2019

Tillsammans äger vi vår egen bank

Landshypotek Ekonomisk Förening består av närmare 39 000 medlemmar som tillsammans äger Landshypotek Bank. Medlemmarna är samtliga låntagare inom jord och skog i Landshypotek Bank.

Föreningen har till uppgift att främja medlemmarnas ekonomiska intressen och gör det framförallt genom att äga Landshypotek Bank. Föreningen bär också mycket av det unika med banken.

Den ekonomiska föreningen har sin bakgrund i hypoteksföreningarna som startade i Skåne 1836 och sedan växte fram runt om i landet för att säkra kreditgivningen till det växande jord- och skogsbruket.

Med start 1836 har hypoteksföreningarnas ursprungliga idé överlevt toppar och dalar i ekonomin och näringarna i över 180 år, men ständigt varit en central del av lantbrukets utveckling. Den regionala indelningen som föreningen fortfarande använder sig av för lokal närhet till medlemmarna grundar sig i stort på den som 1800-talets tio fristående hypoteksföreningar etablerade.

Landshypotek Ekonomisk Förening bildades 1995 då hypoteksföreningarna gick samman. För den operativa verksamheten bildades ett aktiebolag, Landshypotek AB. Bildandet var en innovation i svensk finanshistoria

och möjliggjordes genom en förändring av lagstiftningen. Kooperativ verksamhet kunde med förändringen bedrivas i helägda dotterbolag.

Landshypotek AB blev 2013 Landshypotek Bank AB. Föreningen blev därmed ägare av en bank. Föreningen bygger på en kooperativ grund och på Landshypoteks långa historia som kreditgivare inom jord och skog. All operativ verksamhet hanteras i dag av banken, men genom föreningen finns en viktig direktkoppling till jord och skogsbruket och till aktiva företagare inom jord och skog.

Landshypotek Bank har som huvuduppgift att finansiera jord och skog. Överskottet går tillbaka till medlemmarna i Landshypotek Ekonomisk Förening och därmed också till jord- och skogsbruket. Starkt förankrad i kärnaffären har banken breddat sig som landsbyggsbank och är sedan några år även öppen för de som inte är medlemmar i föreningen. Först öppnades för sparare. Därefter, under 2017, öppnade banken upp för bolån till villa. Under 2018 har många nya husägare att låna till sitt boende hos Landshypotek Bank. Ägandeskapet hos jord- och skogsbrukarna är intakt och starkt – men fler är med i rörelsen att bygga en värderingsdriven och annorlunda bank på svensk bankmarknad.

Arbetet med torkan bekräftade behovet av ett starkt Landshypotek

Landshypotek står på en solid grund med starkt ekonomiskt resultat, stabil tillväxt och god utdelning till medlemmarna. Samtidigt har 2018 varit ett år fyllt av utmaningar för de som är verksamma inom jord- och skogsbruk, vilket ytterligare stärkt oss i vår tro på Landshypoteks unika roll i Sverige.

Det gångna året var ett tufft år för landets jord- och skogsbrukare. Torka och skogsbränder fick följdverkningar som foderbrist, ökade insektsangrepp och nödslakt.

Vi på Landshypotek förstår situationen bättre än någon. Det är trots allt vi medlemmar som äger Landshypotek som har drabbats. Det var också för att kunna hantera den här typen av utmaningar som Landshypotek bildades i början på 1800-talet.

Då som nu finns det ingen som bättre kan förstå medlemmarnas möjligheter och utmaningar än de som själva på daglig basis arbetar i samma miljö. Mot bakgrund av det är jag glad och stolt över att kunna konstatera att Landshypotek står fortsatt starkt – både som organisation och rent finansiellt. Vi bedriver en lönsam verksamhet med jord, skog och miljö i fokus. Därtill i en tid då förståelsen och uppskattningen för den gröna näringen växer.

Det ena är också en förutsättning för det andra. Att vi står på en stabil grund är värdefullt i sig, och med rötterna i historien står vi väl rustade att växa in i framtiden.

Precis som jord och skog behöver förvaltas för att ge avkastning och kunna gå vidare till kommande generationer, behöver Landshypotek hantera sina värden på bästa sätt.

Som ordförande och jordbrukare känner jag personligen ett stort ansvar för att förvalta det som givits oss så att vi kan lämna över det i ännu bättre skick till våra efterträdare. Det är också där vi på Landshypotek skiljer oss från våra konkurrenter – vårt fokus är inte på enstaka kvartalsrapporter, utan vi ser möjligheter och utmaningar i det längre perspektivet.

Genom att vi är en ägardriven organisation kan vi bidra med en unik kombination av att vara både finansiellt starka och ytterligt väl införstådda med förutsättningarna för våra medlemmars affärer och verksamhet. Vi kommer därför även fortsättningsvis att dela ut en stor andel av

vår vinst till våra medlemmar samtidigt som vi växer och breddar verksamheten inom ramen för våra styrkor.

Ett sådant exempel är de bolån vi började erbjuda för knappt ett år sedan och som redan nått närmare fyra miljarder kronor i utlåning. En lånevolym som, trots att den inte hör samman med vår absoluta kärnverksamhet likväl bidrar till att stärka oss ekonomiskt inför framtiden, samtidigt som bolånen breddar vår kundbas utanför vad banken traditionellt betraktat som sin målgrupp. Satsningen är nödvändig för banken att nå ambitionen i våra ägardirektiv och redan nu har bolånen börjat ge ett positivt bidrag till bankens resultat.

Vi stärker nu föreningens verksamhet, både för att bli en bättre medlemsorganisation och en bättre bank. Det är en satsning för framtiden, med grunden i att vi är övertygade om att det är viktigt att ha en egen bank för jord- och skogsbruksutlåning. Samtidigt fortsätter vi att betyda något här och nu för våra medlemmar, bland annat genom att ge god utdelning. I år föreslår styrelsen att dela ut 138 miljoner kronor direkt till medlemmarna, vilket är en utdelning på 8 procent på medlemsinsatserna. Det känns väldigt bra att vi med vår bank, förutom finansiell kunskap och möjligheter att låna, också direkt kan fortsätta bidra till att stärka den enskilde medlemmens ekonomi.

I föreningen har vi under de senaste åren arbetat för att utveckla oss som ägare och som organisation för att tillhandahålla värderingar med kvalitet för banken. Vi har i föreningsstyrelsen beslutat om nya ägardirektiv som fokuserar på att banken ska ha en marknadsledande roll inom finansiering av jord- och skogsbruk, stark tillväxt och en ökad lönsamhet. Att nå ut och kunna möta fler kunder är centralt i bankens verksamhet.

Vi i föreningen kommer nu särskilt fokusera på att bidra i den utvecklingen. Vi vill betyda mer för jord- och skogsbruket och jord- och skogsbrukarna. Vi aktiverar nu ytterligare våra förtroendevalda runt om i landet för att

komma närmare medlemmarna och för att vi ska vara än mer betydelsefulla för jord och skogsbrukare och därmed landets utveckling.

När jag skriver dessa rader är mycket av 2019 ännu oskrivet, men troligt är att delar av förra årets problem för landets jord- och skogsbrukare kommer att spilla över på nuvarande år. Vi kommer då som nu att stå vid våra medlemmars sida. Bankens rapporter om näringsutveckling, men också de som fångar känslan hos medlemmarna på det vis som exempelvis görs i Lantbrukspanelen, är viktiga sätt för oss att vara

närvarande i dialogen om lantbrukets möjligheter och utmaningar. Sett till vad Landshypotek jobbar med följer vi också noggrant de politiska utspel som görs kring äganderätt och andra hjärtefrågor för oss. Genom att värna om våra medlemmar och våra värderingar, värnar vi om oss själva och ett modernt Landshypotek som följer med i tiden.

Per-Olof Hilmér
Ordförande
Landshypotek Ekonomisk Förening

Föreningschef: Gunnar Lans

Om styrkan i växande medlemsantal och en ökad synlighet i samhällsdebatten

Det gångna året blev ett tufft år för många av landets jord- och skogsbrukare där torka, skogsbränder och problem med granbarkborrar kom att utgöra en del i vardagen. Men det var också ett år där Landshypotek tog en mer aktiv roll i samhällsdebatten om hur förutsättningarna kan förbättras för medlemmarna.

Vad har föreningen jobbat hårdast med under 2018?

– Ju fler vi är desto starkare är vi, så en kärnfråga för oss är att hitta nya vägar att nå ut till allt fler. Det har alltid varit viktigt för våra medlemmar att de som jord- och skogsbrukare känt att de har stödet av en egen bank som förstår deras unika förutsättningar. En väl fungerande finansiering är en förutsättning för all den verksamhet som pågår över landet, men vi har därtill möjlighet att bidra till medlemmarnas arbete genom vår specialkunskap och förståelse för deras olika utmaningar. Här är det också viktigt att vi medlemmar berättar om Landshypotek. Är du nöjd, så berätta för grannen så att fler kan lära känna oss! Vi har i år kunnat välkomna fler nya medlemmar än vad vi gjort de senaste fem åren. Det är riktigt kul och bra!

Vilka händelser och frågor har i övrigt funnits med på agendan?

– En stor del av året har handlat om hur sommarens torka påverkat våra medlemmar. Här gjorde förtroendevalda en stor insats genom att aktivt agera i sina nätverk och prata med lantbrukare generellt. Den samlade erfarenheten bidrog till bankens bedömningar om vad som behövde göras just då. Att vi är nära lantbrukare och har ett starkt nätverk är en styrka vid sådana här tillfällen. För att hålla nätverken levande är våra regionmöten väldigt viktiga och värdefulla. Mötena blir för många ett naturligt sätt att knyta kontakter inom branschen och i sitt lokalområde samtidigt som man kan ta del av spännande föreläsningar och lära sig mer om det senaste på olika områden.

Finns det något ytterligare du gärna skulle vilja lyfta fram?

– Vi har en stabil förening där vi har en organisation som möjliggör för allt fler medlemsträffar och medlemsaktiviteter, men där vi samlar i föreningen också står för över 3 500 värderingar av fastigheter. Att vi i föreningen kan lämna en utdelning till våra medlemmar är både en grundstomme

och en höjdpunkt i vår verksamhet. Utifrån den stabila grunden vill vi vara än mer aktiva i att delta i samtalet om jord- och skogsbrukets framtid. Vår utgångspunkt är alltid ägande och finansiering. Det är genom att det företagande vi brinner för växer som vi får landet att leva. Vi fokuserar på våra medlemmars perspektiv, bland annat genom den nystartade lantbrukspanelen, och vi har vid flera tillfällen lyft fram äganderättsfrågan. Äganderätten är viktig för alla jord- och skogsbrukare, och det kan inte nog belysas med tanke på de olika politiska utspel som gjorts under 2018. Föreningen, banken och medlemmarna har ett gemensamt intresse av att det ska gå bra för de gröna näringarna. Det finns nu i den politiska debatten ett större fokus på en ökad livsmedelsproduktion och skogsproduktion som del av ett hållbart Sverige. Det är välkommet, det finns så starka framtidsmöjligheter i de gröna näringarna.

Gunnar Lans
Föreningschef Landshypotek Ekonomisk Förening

En egen bank för konkurrenskraftig finansiering

Landshypotek Ekonomisk Förening har till huvuduppgift att via den egna banken säkerställa att ägare och arrendatorer till jord- och skogsbruksfastigheter får en konkurrenskraftig finansiering för sitt företagande.

Föreningen arbetar med tre huvudsakliga verksamhetsområden:

- Uppgiften som ägare av Landshypotek Bank. Övergripande styra banken genom mål och uppföljning.
- Utveckla värderingarna som görs för banken. Föreningen har också till uppgift att tillhandahålla en värderingsorganisation som banken köper värderingar av, samt att bidra till bankens kommunikation.
- Stärka medlemsrelationen och medlemskommunikationen. Föreningen möter medlemmarna som just medlemmar, på exempelvis regionmöten. Med stärkt medlemsrelation bidrar föreningen till att förbättra Landshypotek Banks möjligheter på marknaden.

Viktiga frågor för Föreningsstyrelsen som bankägare är:

- Utformning, beslut och uppföljning av ägardirektiv. I ägardirektivet läggs i år fokus på: Hållbarhet, Lönsamhet, Marknad, Tillväxt, Kapitalsituation och Risk.
- Självständig bedömning av kapitalfrågor utifrån ett långsiktigt ägarperspektiv.
- Förvaltning och utveckling av insatssystemet.
- Avstämning av bankens utveckling i enlighet med fastlagd strategisk plan, utifrån ett ägarperspektiv.
- Formering av styrelse för banken.
- Utveckla föreningens roll för närvaron i de gröna näringarna

Viktiga frågor för regionala medlemsorganisationen är:

- Utveckla och bibehålla nätverken i de gröna näringarna.
- Utveckla aktiviteter för att stärka medlemsdialog och stärka Landshypoteks lokala närvaro i de gröna näringarna.
- Erfarenhetsutbyte för metoder och sätt som bidrar till god kvalitet i fastighetsvärderingarna.

Utveckling till bättre bankägare och medlemsorganisation

Landshypotek Ekonomisk Förening möter en omvärld och medlemsförväntningar som ställer krav på allt snabbare omvandling och utveckling. Föreningen har utvecklat sin verksamhet i flera olika steg. Efter ett arbete som stärkt föreningens styrning och organisation riktar föreningen nästa utvecklingssteg mot att bli än bättre på medlemsrelationen och som aktör inom de gröna näringarna.

Landshypotek Bank är en unik aktör på marknaden, som medlemsägd bank och som bank med huvudsyfte att finansiera en näring. Landshypotek Ekonomisk Förening är en av landets största aktiva Kooperationer.

Föreningsstyrelsen arbetar aktivt för att föreningen långsiktigt ska kunna säkerställa nödvändig kompetens och ha en organisation som gör Landshypotek Ekonomisk Förening till en bra bankägare och en attraktiv medlemsorganisation.

Några steg i föreningens utveckling:

- Sedan 2013 har utdelning utgått från det insatskapital medlemmen har i föreningen. Med möjligheten att investera i Landshypotek finns en klar koppling mellan ägarens ansvar för kapitalet, den enskilde medlemmens engagemang och utdelningen.
- Under 2014 antog föreningen ägardirektiv för att tydliggöra föreningens förväntningar på den helägda banken. Direktiven presenterades på föreningsstämman 2015 och stadgarna förändrades.

- Under 2015 inleddes ett omfattande arbete i föreningens styrelse och regioner för att tydliggöra styrningen av föreningen.
- Efter beslut på stämman 2016 finns nu ett föreningsråd som stärker det regionala inflytandet och ger grund för bättre medlemskommunikation och erfarenhetsutbyte över landet. Valberedningen lägger till stämman bland annat förslag på föreningsstyrelse och föreningens revisorer. Föreningsstyrelsens arbete fokuserar tydligare kring rollen som bankägare med bland annat frågor som rör ägardirektiv och kapital.
- Under 2016 utvecklades även föreningens värderingsverksamhet. En omfattande utbildning och certifiering av värderare genomfördes. Under 2017 kvalitets-säkrades arbetet genom att avtal har slutits mellan föreningen och banken, det har inrättats en certifieringskommitté och alla värderare har certifierats.
- Under 2017 startade föreningen det nya projektet Framtidsgruppen, ett projekt som syftar till att hitta nya engagerade medlemmar och sprida kännedomen om Landshypotek Bank. 2018 fullföljdes den första satsningen på framtidsgruppen. 50 engagerade medlemmar handplockades av regionstyrelser, valberedningar och distriktspersonal. De fick ökad kunskap om Landshypotek och kan vara framtida förtroendevalda. Flera valdes till förtroendevalda redan 2018.
- 2018 togs det historiska beslutet om att dela region Norrland i två nya regioner, Norr och Mitt. Ökad närvaro ökar möjligheten att träffa nya medlemmar och kunder. Förändringen är i linje med att arbeta för fler blir medlemmar i Landshypotek.

Fortsatta steg i utvecklingen handlar mycket om att utveckla medlemsrelationen.

Föreningen ansvarar för att möta medlemmarna i en medlemsrelation, informera om föreningen, hantera den ekonomiska relationen mellan medlem och förening, samt svara på medlemsfrågor. Den ekonomiska föreningen är garant och bidrar till att säkerställa och ta tillvara styrkan som finns i Landshypotek med närheten till de gröna näringarna. En framgångsrik medlemsrelation är en avgörande faktor för tillväxt.

Som medlemsorganisation behöver föreningsdemokrati hållas levande och delaktigheten i föreningen ständigt aktiveras. Mervärdet i medlemsägandet och

närheten till näringen behöver säkras och stärkas. Föreningens representanter ska vara närvarande i nätverken för jord- och skogsbruk. Ökad kunskap om Landshypotek ger nöjdare medlemmar och fler nya medlemmar. Genom att berätta om organisationens kärnvärden och uppgift, och nå fler medlemmar, stärks Landshypotek.

För att tydliggöra medlemskapet – ägandet, ansvaret och möjligheten att ta del av vinsten – uppmärksammar föreningen upprepat medlemmarna på möjligheten att investera i medlemsinsatser. 2018 innebar fortsatt fokus på kapitalfrågorna och beslutades bl.a. om tak för insatser på 10 procent. Vinsten i den ekonomiska föreningen bör enligt styrelsen fördelas så att det finns en koppling till medlemmens låneskuld, även för de med låg medlemsinsats, då de genom sitt lån bidrar till vinst och utvecklingen planeras därefter. Insatskapitalet utgör grunden för Landshypoteks egna kapital och är därför avgörande för bankens kapacitet att låna ut. Ambitionen är att de medlemmar som väljer att investera i möjligaste mån bör ges en god långsiktig och stabil avkastning.

Under 2019 inleds ett målinriktat arbete i syfte att utveckla föreningens arbete med att strukturerat kommunicera och visa på närheten till de gröna näringarna och lokala verksamheter. Ambitionen är att tillsammans med banken stärka Landshypoteks varumärke, kommunikation och på sikt öka marknadsandelarna.

Målsättningen är att:

- Öka aktiviteten för närvaro bland befintliga och potentiella medlemmar och därigenom stärka Landshypoteks samlade kraft på marknaden för utlåning till jord och skog.
- Stärka och utveckla rollen som förtroendevald, med uppgift att aktivt kommunicera Landshypoteks kärnvärden och bankens uppgift för jord och skog.
- Lyfta fram Landshypoteks intresse och initiativ för landsbygdens utveckling. Utifrån det intresset vara delaktig och närvarande i dialog om exempel är äganderätt, företagande, svensk mat och skogens roll för ett hållbart samhälle.

Styrning genom ägardirektiv

Landshypotek Ekonomisk Förening styr Landshypotek Bank genom ägardirektiv.

Styrelsen för föreningen fastslog de första direktiven i juni 2014 och reviderar direktiven varje år. Syftet anges vara *"att ge en inriktning för en ekonomiskt hållbar affärsmodell för Landshypotek Bank (banken) och klargöra ägarnas långsiktiga krav på den helägda banken samt vilka mål som banken förväntas uppnå."* I en portalparagraf slås fast att *"Det övergripande målet med ägandet av banken är att säkerställa en långsiktig konkurrenskraftig finansiering av svenskt jord- och skogsbruk."*

Föreningen strävar efter att äga en långsiktigt hållbar bank, med hållbar affärsmodell, men som också har ett uppdrag för att bidra till samhällets hållbarhet.

"Banken ska verka för ett rikare liv i hela landet. Det är en direkt uppgift för att stärka och bidra till samhällets hållbarhet - socialt, ekonomiskt och miljömässigt."

Banken ska bidra till en långsiktig samhällslig utveckling genom att skapa förutsättningar för alla att bo och verka på svenska landsbygder.

Banken ska vidare verka för att möjliggöra en säker livsmedelsförsörjning, god miljö, välskötta skogar och öppna landskap genom att stärka förutsättningarna för aktiva jord- och skogsbrukare, landsbygdsentreprenörer och boende utanför storstäderna.

Vidare ska banken arbeta för ett klimatsmart och hållbart samhälle genom bidraget till att säkerställa tillgången till svensk mat, energi och skogsråvara.

Banken ska särskilt lyfta fram och nyttja de unika kvalitetserna och värdena i det svenska jord- och skogsbruket för att därigenom stärka konkurrenskraften för kunderna och för banken.

Genom ägardirektivets mål och nyckeltal ska bankens lönsamhet stärkas vilket ger grund för en stabil finansiell utveckling såsom kapital för tillväxt, för utveckling av banken och för vinstdelning till medlemmarna, vilket i sin tur leder till en långsiktigt ekonomisk hållbar affärsmodell."

Bankens uppdrag enligt ägardirektivet

Lönsamhet:

Bankens lönsamhet ger förutsättningar för bankens tillväxt och för kapitalförsörjning som säkrar föreningens oberoende ställning.

Målet är att vinsten ska täcka bankens investeringar, ge finansiell grund för tillväxt och ge god vinstdelning till medlemmarna.

Såväl jord- och skogsbruksaffären som bolåneaffären samt övrig affärsverksamhet ska visa god lönsamhet.

Målet är att resultat efter skatt uppgår till 500 miljoner kronor 2022.

Marknad

Jord och skog

Landshypoteks uppdrag är att finnas på marknaden för att säkra jord- och skogsbrukets långsiktiga tillgång på konkurrenskraftig finansiering under alla delar av en konjunkturcykel.

För att kunna fullgöra uppdraget och upprätthålla kompetens krävs att banken har en betydande och ökande marknadsandel både vad gäller volym och antal kunder i branschen.

Banken ska ha en marknadsledande roll inom finansiering av jord- och skogsbruk. Målet för marknadsandel inom utlåning med jordbruksfastigheter som säkerhet är 25 procent. Marknadsandelen mäts enligt SCB:s statistik.

Bolån

Syfte med bolånen är att diversifiera kundbasen för en uthållig finansiell utveckling samt nå en ökad riskspridning för att vidmakthålla högsta möjliga rating på säkerställda obligationer.

Bankens har goda förutsättningar med starkt varumärke och unik position på marknaden för att öka volymen bolån. Långsiktigt är målsättningen att balansera utlåningen till jord- och skogsnäringen.

Lönsamheten ska vara minst i nivå som i jord- och skogsbruksaffären.

Kapital

Banken ska ha en stark kapitalsituation för att säkerställa högsta möjliga rating och med god marginal överstiga de lagstadgade kraven.

Kapitalbasen ska trygga långsiktigt oberoende ägande, optimera kapitalanvändning och ge närvaro på kapitalmarknaden.

Det långsiktiga ägandet skyddas av att kapitalbasen växer via intjäning för att finansiera tillväxt och uthållig lönsamhet.

Banken ska ha en kapitalplan som på fem års sikt beskriver förväntat kapitalbehov inom olika kapitalklasser samt fördelning mellan fritt eget kapital, bundet eget kapital och förlagslån.

Risk

Långsiktigt ger ett visst risktagande förutsättningar för lönsam tillväxt och gradvis breddad produktportfölj. Risk kan variera mellan olika produkter och kunder och prissätts därefter. Den så kallade riskaptiten sätts årligen av bankens styrelse.

Några milstolpar genom historien

1836 Den första landshypoteksföreningen startar i Skåne. Syftet är att förse jordbrukare med krediter mot inteckning i jordbruksfastigheter. Därefter bildas hypoteksföreningar för Östgöta år 1845, Småland med flera provinser 1846, Mälardalen 1847, Örebro län 1849, Wermland 1850 och Älvsborgs med flera län 1850, samt slutligen Norrland, Gotland och Gävle-Dala 1861.

1861 Sveriges Allmänna Hypoteksbank grundas för att underlätta upplåningen till Landshypoteksföreningarna.

1961 Regleringarna på kreditmarknaden lättar och Sveriges Allmänna Hypoteksbank får möjlighet att ge ut obligationer.

1986 Obligationsmarknaden avregleras och obligationer med kortare löptid introduceras. Avregleringen innebär bland annat ökad konkurrens.

1995 De tio landshypoteksföreningarna slås samman till en ägarförening och dotterbolaget Landshypotek AB bildas. Del av rörelseresultatet går varje år tillbaka till medlemmarna.

2012 Landshypotek Ekonomisk Förening ändrar utdelningsprincip och går från återbäring på räntan till utdelning på den insats som medlemmen har i föreningen. Medlemmarna kan därmed själva bidra till ägarkapitalet och påverka sin utdelning.

2013 Första året med utdelning ger 135 mnkr och 11 procent på medlemsinsatsen delas ut. Dotterbolaget Landshypotek AB blir bank, Landshypotek Bank AB (publ). Detta blev möjligt efter det att Finansinspektionen gav banktillstånd hösten 2012.

2014 Ett nytt varumärke och namn presenteras för Landshypotek Bank. Banken öppnar en digital bank och tar in sparpengar från svenska hushåll. Landshypotek Ekonomisk Förening tar fram ett ägardirektiv för banken, där styrningen av banken tydliggörs, liksom rollen för föreningen. Föreningen förtydligar också sin egen grafiska profil.

2016 Föreningen utvecklar rollerna som bankägare och som medlemsorganisation, bland annat genom en förändrad föreningsstyrning. Ett föreningsråd inrättas för att stärka det regionala inflytandet och en valberedning ersätter tidigare beredningskommittéförfarande.

2017 Landshypotek Bank öppnar upp för nya låntagare, privatpersoner som vill låna till sitt hus runt om i Sverige. Många nya kunder hittar snabbt till banken och uppskattar en annorlunda bank på svensk bankmarknad.

2018 Region Norrland delas i två: Norr och Mitt, för att föreningen ska komma närmare medlemmarna. Föreningsstyrelsen beslutade om nya ägardirektiv som fokuserar på att banken ska ha en marknadsledande roll inom finansiering av jord- och skogsbruk, stark tillväxt och en ökad lönsamhet.

2018 med Landshypotek Ekonomisk Förening

Januari

- Bankens styrelse beslutar att med ett rörelseresultat på 387,6 mnkr, inklusive nettoresultat av finansiella transaktioner, lämna 170,1 mnkr i koncernbidrag till den ekonomiska föreningen att använda till verksamhet och utdelning.

Februari

- Landshypotek Bank får beskedet att Finansinspektionen beslutat ärendet avseende en av bankens värderingsmetoder. Det positiva beskedet ger fortsatt goda förutsättningar att vara en stark kraft på marknaden för utlåning till svenska jord- och skogsbrukare.

Mars

- Landshypotek Bank medverkar till att lyfta landsbygdsfrågor i riksomfattande Lokalsamtal som pågår under våren. I turnén samarbetar flera organisationer för att skapa engagemang kring landsbygdsfrågor och regionalpolitik under valåret 2018.
- Skogen och skogsägare är i fokus i en ny kampanj där Landshypotek Bank vill lyfta skogen och skogsägandets möjligheter. Bankens skogsexperten deltar och svarar på frågor.
- Regionmöten arrangeras på tio platser runt om i landet. Intresset är mycket stort. Sammanlagt besöks årets möten av drygt 1800 personer. Deltagarna får veta mer om utvecklingen i banken och föreningen och bjuds där till på intressanta gästföreläsningar. Nya regionala styrelser väljs.
- Per Lindblad tillträder som ny vd på Landshypotek Bank. Han har lång och gedigen erfarenhet inom bank och fastigheter och kommer närmast från SEB.

April

- Landshypotek Ekonomisk Förening håller stämma på Gröna Lundsteatern i Stockholm. Förtroendevalda från hela landet samlas för dialog om föreningen och den egna bankens utveckling.
- Per-Olof Hilmér tar över som ordförande i Landshypotek Ekonomisk Förening. Per-Olof har lång bakgrund inom föreningen, bland annat som ordförande i Älvsborg och ledamot i föreningens styrelse, och ersätter tidigare ordförande Lars Öhman.
- På stämman fattas även beslut om årets medlemsutdelning. 153 miljoner delas ut till Sveriges jord- och skogsbrukare för 2017 års resultat vilket motsvarar 9 procent på medlemmarnas insatser.
- Landshypotek Bank lanserar ett ramverk för att kunna emittera gröna obligationer. Det gröna ramverket grundar sig i ett hållbart brukande av skog, förnyelsebar energi och energieffektiva byggnader.

Maj

- Utdelningen på 153 mnkr går ut till medlemmarna i: Norrland 10,0 mnkr, Gävle-Dala 5,8 mnkr, Mälardalen 23,7 mnkr, Västmanland 8,7 mnkr, Örebro 9,1 mnkr, Östgöta 22,1 mnkr, Älvsborg med flera län 23,1 mnkr, Småland med flera provinser 20,2 mnkr, Gotland 4,5 mnkr, Skåne 25,1 mnkr.
- Landshypotek Bank ger som första bank i världen ut en grön obligation helt baserad på det hållbara skogsbrukets bidrag till biologisk mångfald och att minska koldioxidhalten i atmosfären. Intresset för obligationen är mycket stort såväl bland investerare i och utanför Sverige som miljö- och hållbarhetsintresserade.
- Landshypotek Bank instiftar ett årligt uppsatsstipendium för studenter med intresse för de gröna näringarna. Syftet är att uppmärksamma och uppmuntra den yngre generationens intresse för det svenska lantbruket och dess framtid.

Juni

- Förtroendevalda deltar på en av lantbrukssveriges årliga höjdpunkter: Borgeby Fältdagar i Skåne.
- Carl-Axel Andersson utses till vinnare av Landshypotek Banks uppsatsstipendium 2018 för sin uppsats om generationsskifte med fokus på de unga lantbrukarnas perspektiv på att ta över lantbruksföretag.

Juli

- Många lantbruksföretagare runt om i landet är drabbade av torkan och oroas för konsekvenserna på skördar och den fortsatta djurhållningen. Landshypotek Bank håller täta dialoger och nyttjar förtroendevaldas erfarenhetsbank.

Augusti

- Landshypotek Ekonomisk Förening delar nuvarande region Norrland för att komma närmare medlemmarna. De första medlemsmötena hålls i Sollefteå och Skellefteå för de nya regionerna Mitt och Norr.

September

- Landshypotek Bank firar ett år som bolånebank. Många nya kunder har hittat till och valt en annorlunda bank. På ett år har banken nått upp i närmare 3 miljarder i utlåning till husägare.
- Allmänheten har inte en rättvis bild av det svenska jord- och skogsbruket. Att införa kunskap om lantbruket i grundskolans läroplan skulle vara ett viktigt steg för att öka kunskapen. Det anser Landshypotek Banks Lantbrukspanel, bestående av lantbruksföretagare över hela landet.

Oktober

- Förtroendevalda i Landshypotek Ekonomisk Förening samlas med föreningsstyrelsen och representanter från bankledningen till Föreningsråd för att diskutera både aktuella frågor och frågor för framtiden.
- Landshypotek Bank presenterar första rapporten från Lantbrukspanelen, en nystartad panel med runt 100 större, drivna och engagerade företagare inom de gröna näringarna. Med panelen kan Landshypotek Bank visa upp och ge förståelse för vad våra svenska lantbrukare tycker i olika frågor.
- Förtroendevalda deltar på höstens största lantbruksmässa Elmia Lantbruk. Det råder stor aktivitet och många samtal förs i montern.

November

- Under november landade Medlemaktuell hos alla medlemmarna i föreningen, ett nyhetsblad som ges ut till medlemmarna tre gånger om året. I novembernumret gick det bland annat att läsa om hållbart brukande och förtroendevalda som berättar hur de påverkats av sommarens torka.
- Förtroendevalda deltar på Kötttriksdagen i Eskilstuna när drygt 250 av landets köttproducenter samlades för föreläsningar studiebesök, årsstämma, prisutdelning och fest.

December

- Många medlemmar väljer att investera i Landshypotek och totalt ökade medlemmarna sina investeringar i Landshypotek med netto 31,2 mnkr under året.
- Föreningen har välkomnat 1 707 nya medlemmar under året, fler än vad som varit de senaste fem åren. Årets medlemsantal slutar på 38 722.
- Föreningens förtroendevalda har svarat för 3 550 värderingar under året.
- Föreningsstyrelsen beslutade om nya ägardirektiv som fokuserar på att banken ska ha en marknadsledande roll inom finansiering av jord- och skogsbruk, stark tillväxt och en ökad lönsamhet.

2018 i siffror

När vi nu summerar 2018 är det med ett bra resultat och tillväxt, men också med stark utveckling för framtiden. Vår kapacitet för resultatgenerering är starkare än tidigare år. Vi fortsätter växa som jord- och skogsbrukarnas bank. Vår satsning på bolån är långsiktig och börjar ge ett positivt bidrag till resultatet. Vi utvecklar oss utifrån det vi har och det vi står för. Steg för steg blir vi en bättre bank för allt fler kunder – och fortsätter med det att växa som utmanare och annorlunda bank på svensk bankmarknad.

Per Lindblad, VD Landshypotek Bank

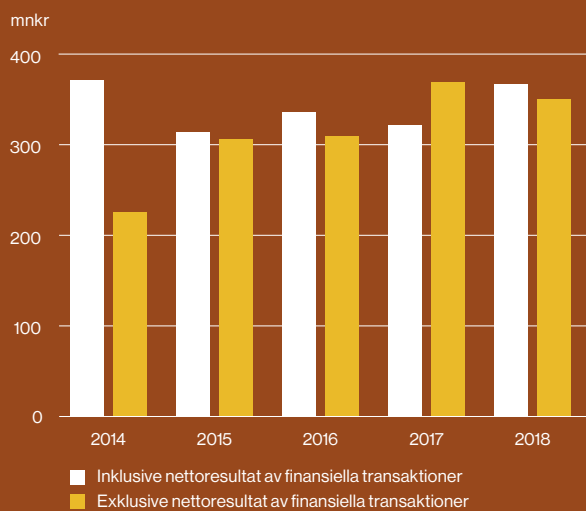
- Rörelseresultatet uppgår till **367,5** (321,5) mnkr.
- Det underliggande rörelseresultatet, resultatet exklusive nettoresultat av finansiella transaktioner, uppgår till **350,2** (369,6) mnkr.
- Räntenettot uppgår till **799,0** (800,3) mnkr.
- Kostnaderna uppgår till **455,9** (422,8) mnkr.
- Kreditförluster netto uppgår till **8,0** (12,5) mnkr.
- Utlåningen uppgår till **72,5** (68,5) mdkr.
- Inlåningen uppgår till **14,1** (12,7) mdkr.

Koncernen mnkr	2018	2017
Räntenetto	799,0	800,3
Rörelseresultat	367,5	321,5
Resultat efter skatt	310,0	276,0
Utlåning	72 511	68 488
Förändring utlåning, %	5,9	3,0
Räntemarginal, %	1,13	1,19
In- och upplåning	14 150	12 675
Förändring in- och upplåning, %	11,6	8,0
K/I-tal inklusive finansiella transaktioner	0,55	0,56
K/I-tal exklusive inansiella transaktioner	0,56	0,53
Kreditförlustnivå, %	0,01	0,02
Total kapitalrelation konsoliderad situation, %	18,4	43,8
Rating långsiktig		
Standard & Poor's, Säkerställda obligationer	AAA	AAA
Standard & Poor's	A-	A-
Fitch	A	A
Medelantal anställda rullande 12 mån	191	174

En överblick av året

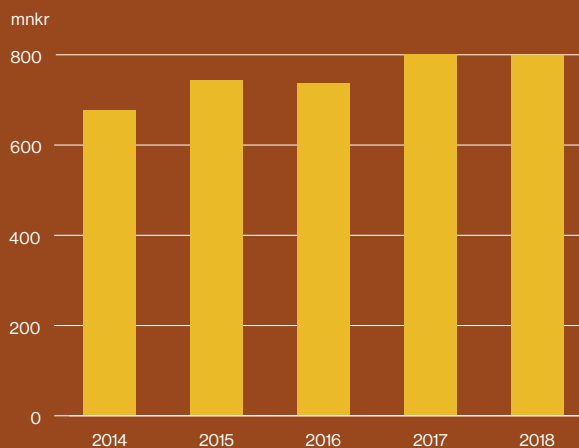
Landshypotek Bank är fortsatt en bank i tillväxt. Rörelseresultatet har ökat och kreditförlusterna är fortsatt låga. Kostnaderna har ökat enligt plan för att stärka banken som helhet. Banken presenterar för 2018 ett historiskt starkt resultat.

Rörelseresultat

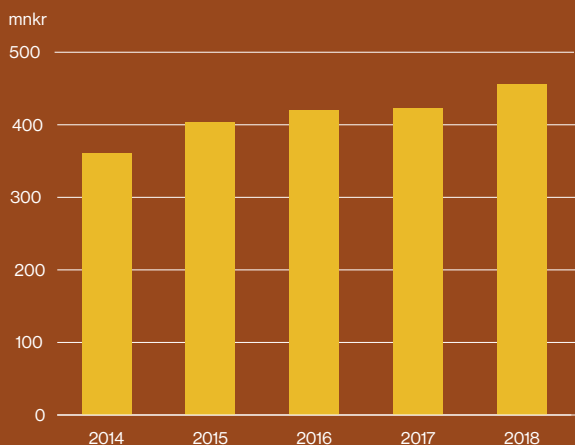
Rörelseresultat för 2018 uppgick till 367,5 mnkr. Exklusive nettoresultat av finansiella transaktioner uppgick resultatet till 350,2 mnkr.

Räntenetto

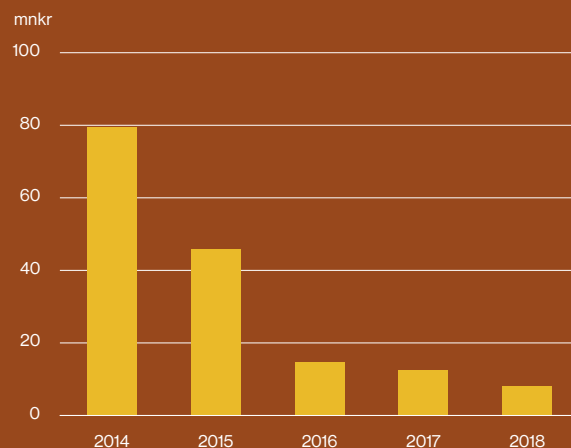
Räntenettet för 2018 uppgick till 799,0 mnkr. Räntenettots storlek avgörs av utlåningsvolymen och marginalen mellan upp- och utlåningsränta.

Kostnader

Kostnaderna för 2018 uppgick till 455,9 mnkr. Kostnaderna har ökat enligt plan i syfte för att dels hantera bankens tillväxt, dels för att fortsatt kunna stärka banken som helhet.

Kreditförluster

Kreditförlusterna för 2018 uppgick till 8,0 mnkr vilket motsvarar 0,01 procent av utlåningen.

Landshypotek Banks Lantbrukspanel tar tempen på lantbrukssverige

Landshypotek Bank har under året satt samman en nystartad panel med större, drivna och engagerade företagare inom de gröna näringarna. Med panelen kan Landshypotek Bank visa och bidra till allmänhetens förståelse för vad svenska lantbrukare tycker i olika frågor, men även kunna föra dialogen bland jord- och skogsbrukarna om aktuella, viktiga och angelägna frågor.

Under året gjordes två panelomgångar och i samband med det släpptes rapporter som visar resultatet.

Rapporterna kommenterades även av lantbrukare och representanter för lantbruksorganisationer. Här är några röster från rapporterna:

”Vi bör ge information redan i grundskolan om jord och skog”

RICKARD AXDORFF, SKOGSBRUKARE

”Jag vill ha lika konkurrensvillkor”

ALBIN GUNNARSSON, VÄXTODLARE

”Vi lantbrukare har en viktig uppgift. Det finns en utmaning i att förmedla en helhetsbild kring livsmedelsproduktion och andra viktiga värden som svenska lantbrukare bidrar med”

INGA-LILL GILBERTSSON, VÄXTODLARE

”Lantbrukare är ett tåligt släkte som är vana vid att arbeta under osäkra förhållanden. Varje år är en ny utmaning. Det är många som är fast beslutna om att ta sig igenom den här situationen och ser positivt på framtiden.”

PALLE BORGSTRÖM, LRF

”Suget efter att fortsätta utveckla gården och företagets verksamhet har sakta men säkert återfunnit sig under senare delen av hösten. Jag försöker följa min drivkraft för svensk landsbygd genom att fortsätta utveckla den för kommande generationer.”

ELOF NILSSON, NÖTKÖTTSPRODUCENT

Läs mer om panelen på landshypotek.se/lantbrukspanelen

Landshypotek Bank

Hela landet bank

För ett rikare liv på landet

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelse	22
Ekonomisk redogörelse	22
Räntenetto och volymer	22
Övriga rörelseintäkter	22
Kostnader	22
Kreditförluster och osäkra fordringar	22
Övrigt totalresultat	23
Finansiell struktur	23
Tillgångar	23
Skulder	24
Rating	25
Kapital	25
Koncernbidrag	26
Hållbarhetsrapport enligt årsredovisningslagen	26
Förslag till vinstdisposition	26

Förvaltningsberättelse

Koncernens rörelseresultat för 2018 var fortsatt starkt. Resultatet förbättrades bland annat av ett högre nettoresultat av finansiella transaktioner jämfört med föregående år. Räntenettot är fortsatt stabilt till följd av en stadigt ökande utlåningsvolym och lägre finansieringskostnader. Kreditförlusterna var fortsatt låga.

Rörelseresultat

Koncernen mnkr	2018	2017
Räntenetto	799,0	800,4
Övriga rörelseintäkter	32,5	-43,6
Varav nettoresultat av finansiella transaktioner	17,3	-48,1
Kostnader	-455,9	-422,8
K/I tal inklusive finansiella transaktioner	0,55	0,56
K/I tal exklusive finansiella transaktioner	0,56	0,53
Redovisade kreditförluster netto	-8,0	-12,5
Kreditförlustnivå, %	0,01	0,02
Rörelseresultat	367,5	321,5
Rörelseresultat exklusive nettoresultat av finansiella transaktioner	350,2	369,6

Ekonomisk redogörelse

Koncernens rörelseresultat uppgick till 367,5 (321,5) mnkr, vilket var 46,0 mnkr högre än föregående år. Resultatförbättringen förklarades främst av att nettoresultatet av finansiella transaktioner var högre.

Exklusive nettoresultat av finansiella transaktioner uppgick rörelseresultatet till 350,2 (369,6) mnkr, en försämring med 19,4 mnkr. Det högre räntenettot under 2017 var dock i huvudsak hänförligt till en förändring i hanteringen av osäkra räntor, vilket medförde en positiv engångseffekt om 27,0 mnkr. Rensat från denna engångseffekt, har rörelseresultatet exklusive nettoresultat av finansiella transaktioner ökat med 7,6 mnkr.

Räntenetto och volymer

Räntenettot uppgick till 799,0 (800,4) mnkr och räntesintäkterna uppgick till 1 229,4 (1 295,8) mnkr.

Räntekostnaderna uppgick till 430,4 (495,5) mnkr vilket är 65,1 mnkr lägre än föregående år. Den nya finansieringen gjordes på lägre räntenivåer än de tidigare finansieringar som förföll.

I räntekostnaderna ingår avgift till Riksgäldens resolutionsfond med 74,8 (56,9) mnkr, en ökning med 17,9 mnkr. Det underliggande räntenettot, exklusive resolutionsavgiften och ovan nämnda engångseffekt under 2017, har alltså förbättrats med 43,5 mnkr.

Övriga rörelseintäkter

Övriga rörelseintäkter uppgick till 32,5 (-43,6) mnkr, vilket är en förbättring med 76,1 mnkr jämfört med föregående år. Förbättringen förklaras av att nettoresultat av finansiella transaktioner ökade med 65,4 mnkr till 17,3 (-48,1) mnkr. Det orealiserade resultatet stod för 9,5 mnkr och realiserat resultat för 7,8 mnkr.

Från och med 1 januari 2018 tillämpar Landshypotek Bank IFRS 9 avseende säkringsredovisningen för upplåning i utländsk valuta. Det innebär att värdeutvecklingen för basisspreaden i de valutaränteswappar som används som säkringsinstrument redovisas i övrigt totalresultat. Det leder till en lägre volatilitet i nettoresultat av finansiella transaktioner.

Kostnader

Kostnaderna uppgick till 455,9 (422,8) mnkr vilket är en ökning med 33,1 mnkr jämfört med föregående år men i linje med vad som är planerat. Under 2018 har antalet medarbetare ökat, dels för att hantera bankens tillväxt och dels för att fortsatt kunna stärka banken som helhet. Affärsutvecklingsaktiviteten var också högre jämfört med föregående år.

Kreditförluster och kreditförsämrade tillgångar

Från och med 1 januari 2018 tillämpar Landshypotek Bank IFRS 9, vilket innebär att kreditförluster redovisas både för ej kreditförsämrade tillgångar (stadie 1 och 2)

och kreditförsämrade tillgångar (stadie 3). Se även not 10 och 14 för ytterligare information.

Kreditförluster netto uppgick till 8,0 (12,5) mnkr, varav kreditförluster netto för ej kreditförsämrade tillgångar hade en positiv resultatpåverkan om 13,0 mnkr och kreditförsämrade tillgångar hade en negativ resultatpåverkan om 21,0 mnkr hänförliga till ett fåtal enskilda engagemang. Kreditförluster avseende kreditförsämrade tillgångar består av nettoförändring av kreditförlustreservering och konstaterade förluster under perioden med en negativ resultatpåverkan om 26,8 mnkr samt återvinningar på tidigare konstaterade förluster med en positiv resultatpåverkan om 5,8 mnkr.

Den totala kreditförlustreserven för ej kreditförsämrade tillgångar uppgick till 27,0 mnkr.

Kreditförsämrade tillgångar brutto uppgick till 525,8 mnkr och kreditförlustreserven till 56,1 mnkr. Reserve-ringarna för kreditförsämrade tillgångar avser enskilda engagemang med varierande driftsinriktningar och geografiska lägen.

Övrigt totalresultat

Övrigt totalresultat uppgick till -39,6 mnkr (11,4) mnkr. Finansiella tillgångar till verkligt värde samt valuta-basisspread i verkligt värde-säkring påverkade övrigt totalresultat med -43,6 mnkr netto. Aktuariella skillnader på förmånsbestämda pensioner uppgick netto till 4,0 (-11,6) mnkr.

Finansiell struktur

Tillgångar

Den största tillgångsposten i balansräkningen, utlåning till allmänheten, uppgick till 72,5 (68,5) mdkr. Utlåning till allmänheten ökade med 4,0 mdkr under året, där största delen av ökningen är hänförlig till den nya bolåneaffären. Mer information om Landshypotek Banks utlåning till allmänheten finns i not 14.

Landshypotek Banks likviditetsportfölj uppgick till 11,0 (13,4) mdkr. Portföljen består av svenska säkerställda obligationer med högsta rating samt obligationer emitterade av svenska kommuner. Innehavet av räntebärande värdepapper fungerar som en likviditetsreserv. Likviditetsportföljen var 2,9 (1,5) gånger större än refinansieringsbehovet för de närmaste sex månaderna. Relationen påverkas av periodiciteten av förfallande skuld bortom sex månader och kan därför förändras mellan mätperioderna.

Landshypotek Bank använder derivat i syfte att hantera skillnaden i räntebindningstider och valutarisker mellan tillgångar och skulder. Marknadsvärdet av koncernens derivatkontrakt med positiv värdering uppgick till 1,3 (1,5) mdkr. Det nominella värdet på derivattillgångarna uppgick till 33,3 (20,9) mdkr. Mer information om Landshypotek Banks derivattillgångar finns i not 16.

Anläggningstillgångarna uppgick till 158,2 (117,2) mnkr, en ökning med 41,1 mnkr under året. Ökningen är hänförlig

mnkr	Utnyttjat 31 december 2018	Rambelopp	Utnyttjat 31 december 2017
Svenskt Certifikatsprogram	-	10 000	-
MTN-program	41 002	60 000	46 368
EMTN-program	16 788	35 476 ¹⁾	11 700
Registered Covered Bonds	3 446		3 341
Förlagslån	1 900		1 900

¹⁾ 3 500 mn euro

till aktiverade systeminvesteringar avseende bankens låneaffär och administration för upplåning.

Skulder

Upplåning

Landshypotek Bank är aktiv i upplåningen på kapitalmarknaden. Landshypotek Bank försöker så långt möjligt tillmötesgå investerarnas önskemål om löptid och räntekonstruktion. Under året emitterade Landshypotek Bank en grön säkerställd obligation på 5,25 mdkr. Stor vikt läggs vid arbetet med investerarrelationer för att säkerställa att investerarna har kunskap om och intresse för Landshypotek Bank.

Säkerställda obligationer är obligationer som har en förmanrätt i en definierad säkerhetsmassa. Utestående säkerställda obligationer uppgick till 51,5 (53,8) mdkr. Som säkerhet för dessa obligationer finns tillgångar i säkerhetsmassan motsvarande 72,4 (71,1) mdkr.

Landshypotek Bank har två program för utgivning av säkerställda obligationer, ett svenskt MTN-program med ett rambelopp om 60,0 mdkr och ett internationellt EMTN-program med ett rambelopp på motsvarande cirka 35,5 mdkr. Registered Covered Bonds har under året ökat till följd av valutakursförändring, ingen ny finansiering har tagits upp.

Under året emitterades säkerställda obligationer till ett sammanlagt värde av 6,2 mdkr, därutöver emitterades seniora obligationer till ett värde av 5,0 mdkr. Under året förföll eller köptes obligationer tillbaka till ett värde av 8,2 mdkr, varav 7,1 mdkr avsåg säkerställda obligationer. Finansieringsmarknaden fungerade väl för nordiska banker under året och efterfrågan på bankens obligationer har varit god.

Säkerställda obligationer är Landshypotek Banks viktigaste finansieringskälla. Landshypotek Banks

säkerställda obligationer har kreditbetyget AAA från kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's.

Säkerhetsmassan består av lån med svenska jord- och skogsbruksfastigheter och bolån som säkerhet samt av fyllnadssäkerheter, vilka består av säkerställda obligationer utgivna av andra kreditinstitut samt av obligationer utgivna av svenska kommuner.

Krediterna i Landshypotek Banks säkerhetsmassa har ett LTV på 42,6 procent. LTV eller belåningsgraden visar lånebelopp i förhållande säkerheternas värde. Det innebär således att i genomsnitt uppgår Landshypotek Banks kunders lån till 42,6 procent av värdet på deras fastigheter. Landshypotek Bank har cirka 42 000 låntagare och belånade cirka 33 000 fastigheter. Skillnaden förklaras av att det i flera fall är ett antal personer som gemensamt belånar sin fastighet. Antalet lån uppgår till cirka 99 000.

Marknadsvärdet av koncernens derivatkontrakt med negativ värdering uppgick till 0,5 (0,7) mdkr. Det nominella värdet på derivatskulder uppgick till 18,6 (33,4) mdkr. Mer information om Landshypotek Banks derivatskulder finns i not 27.

Säkerhetsmassan och säkerställda obligationer

Säkerhetsmassan

Lån	68,6 mdkr
Fyllnadssäkerheter	3,8 mdkr

Summa säkerhetsmassan	72,4 mdkr
------------------------------	------------------

Säkerställda obligationer

Emitterade i kr	46,1 mdkr
Emitterade i utländsk valuta	5,4 mdkr

Summa säkerställda obligationer	51,5 mdkr
--	------------------

Översäkerheter	40,5 %	20,9 mdkr
-----------------------	--------	-----------

Nyckeltal säkerhetsmassan

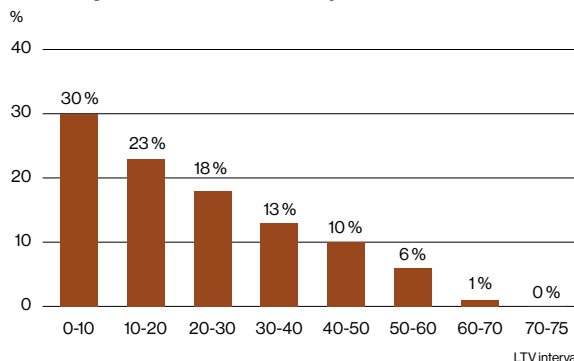
LTV – Loan-to-value (belåningsgrad)

Genomsnittligt volymvägt LTV	42,6 %
Antal belånade fastigheter	32 851
Antal låntagare	41 681
Antal lån	98 691

In- och upplåning från allmänheten

In- och upplåning från allmänheten uppgick till 14,1 (12,7) mdkr. Tillväxten under året uppgick till 1,4 mdkr.

Lånevolym i säkerhetsmassan per LTV intervall

52 procent av Landshypotek Banks utlåning sker mot säkerhet där lånebeloppet uppgår till mindre än 20 procent av säkerhetens värde. Endast 1 procent av utlåningen är mot säkerhet där lånebeloppet uppgår till 60 procent eller mer av säkerhetens värde.

Rating

Landshypotek Bank har rating från två ratinginstitut, Standard & Poor's och Fitch. Både Standard & Poor's och Fitch har under 2018 bekräftat bankens rating A-respektive A.

Rating	Lång	Kort
Standard & Poor's säkerställda obligationer	AAA	
Standard & Poor's	A-	A-2
Fitch	A	F1

Kapital och kapitaltäckning

Total kapitalrelation i den konsoliderade situationen uppgick till 18,4 (43,8) procent. Total kapitalrelation i Landshypotek Bank uppgick till 19,4 (43,2) procent. Att kapitalrelationen reducerats kraftigt sedan föregående år är hänförligt till att banken under året:

- Har implementerat nya tillstånd för internmetoden,
- Börjat applicera det så kallade riskviktsgolvet för exponeringsklass "Hushåll – säkerhet i fastighet" i Pelare 1 istället för i Pelare 2, samt
- Implementerat en mer restriktiv tolkning av hur stor del av de externt emitterade primärkapitaltillskotten och supplementärkapitalinstrumenten i Landshypotek Bank AB som får räknas med i kapitalbasen för den konsoliderade situationen.

Det internt bedömda kapitalbehovet för den konsoliderade situationen uppgick till 4,8 (5,3) mdkr. Kapitalbehovet ska jämföras med en kapitalbas för den konsoliderade situationen på 6,2 (6,8) mdkr. Se not 3 för ytterligare information.

Koncernbidrag

Landshypotek Ekonomisk Förening erhåller koncernbidrag uppgående till 157,9 (170,1) mnkr från Landshypotek Bank, under förutsättning av bolagsstämmans godkännande.

Hållbarhetsrapport enligt årsredovisningslagen

Landshypotek Bank har upprättat en hållbarhetsrapport för koncernen enligt årsredovisningslagen. Landshypotek Banks hållbarhetsredovisning innehåller information om bolagets insatser och hållning avseende bankens bidrag till hållbar utveckling, kunder och erbjudande, medarbetare och arbetsmiljö, affärsetik och antikorrup­tion och miljöpåverkan.

Hållbarhetsredovisningen finns på sidorna 27-34.

Styrelsens uppfattning är att den föreslagna utdelningen ej hindrar föreningen eller koncernen från att fullgöra sina förpliktelser på kort eller lång sikt, ej heller att fullgöra erforderliga investeringar. Den föreslagna värdeöverföringen kan därmed försvaras med hänsyn till vad som anförs i Lag om Ekonomiska Föreningar 10 kap 3 §.

Styrelsen försäkrar att koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och ger en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed och ger en rättvisande bild av moderföreningens ställning och resultat.

Förslag till vinstdisposition

kr	
Till föreningsstämmans förfogande står följande fritt eget kapital:	
Balanserade vinstmedel	118 646 877
Årets resultat	137 739 710
	256 386 587

Styrelsen föreslår att till föreningsstämmans förfogande medel disponeras på följande sätt:

Som utdelning lämnas motsvarande 8,00 procent på insatser	138 331 989
I ny räkning överföres	118 054 598
	256 386 587

Styrelsen föreslår att utdelningen disponeras så att

- utbetalning av utdelning till medlemskontot sker med totalt 112,9 mnkr vilket innebär att de medlemmar som har nått insatstaket på 4,00 procent erhåller hela sin utdelning på medlemskontot, medan medlemmar som inte nått insatstaket erhåller 30 procent av utdelningen på medlemskontot
- Resterande del av utdelningen, 25,4 mnkr, tillförs medlemsinsatser i eget kapital

Hållbarhetsredovisning

För en hållbar utveckling i hela landet	28
Bankens bidrag till hållbar utveckling	28
Kunder och erbjudande	29
Medarbetare som jobbar för hela landet	30
Affärsetik och antikorrupktion	31
GDPR och dataskyddsombud	33
Miljö	33
Policyer och styrdokument	34
Implementering	34
Organisation	34

För en hållbar utveckling i hela landet

Vi finns till för att människor ska kunna driva företag, förverkliga sina drömmar och leva i hela landet. Genom ett starkt engagemang – bland våra ägare, kunder, investerare och medarbetare – arbetar vi varje dag för att utveckla vår unika bank. Vi tror på kloka och långsiktiga investeringar som består över generationer. Vi har funnits i över 180 år och planerar för att finnas minst lika länge till.

Bankens bidrag till hållbar utveckling

En levande landsbygd, jord och skog som brukas skapar tillväxt och jobb. Det är grundstenar till ett utvecklat näringsliv och svensk välfärd i hela landet. En hållbar utveckling för landet vilar på förutsättningarna att bo och verka i hela Sverige. Landshypotek Bank möjliggör boende utanför städerna och satsningar i landsbygdsföretagande genom en sund och ansvarsfull kreditgivning. Detta lägger grunden för en framtid både för staden och för landsbygden. Därmed bidrar banken till en hållbar samhällsutveckling; socialt, miljömässigt och ekonomiskt.

De gröna näringarna fyller många viktiga funktioner och har stor betydelse för hela landets utveckling. Skogen är ett viktigt led i omställningen till ett fossilfritt samhälle. Skogsråvaran är förnybar, återvinningsbar och biologiskt nedbrytbar. Den kan användas till en rad olika produkter och ersätta fossila alternativ. Den växande skogen binder koldioxid och motverkar klimatförändringar.

Svenska gårdar och svenskt lantbruk håller hög nivå när det gäller djurhållning, miljöanpassning och livsmedelskvalitet. Att skogs- och jordbruksmark brukas bidrar dessutom till biologisk mångfald, naturvård och en variation i det svenska landskapet.

Att vara hela landets bank innebär också att erbjuda lån till de som vill köpa bostad utanför storstäderna. Sammantaget bidrar Landshypotek Bank och bankens kunder till en levande landsbygd där människor verkar och bor.

Landshypotek Banks hållbarhetsarbete innefattar också bankens övriga nyckelintressenter: medarbetare, ägare, tillika medlemmar, och investerare. För att vara en verkligt hållbar bank krävs att banken fortsätter att utveckla samtliga delar av affären och verksamheten.

Med anledning av ett allt större fokus på dessa frågor externt har Landshypotek Bank ökat och strukturerat upp bankens hållbarhetsarbete tydligare sedan 2015. Banken ser positivt på att medvetenheten och intresset generellt sett ökat i bankens omvärld.

2015	Landshypotek Bank deltar i Finansinspektionens kartläggning av Miljö- och hållbarhetsperspektiv i kreditgivning till företag
2016	Landshypotek Bank deltar i branschinitiativet inom Bankföreningen att upprätthålla <i>Hållbarhetsöversikt för kreditgivning till företag</i> VD för Landshypotek Bank utser en hållbarhetschef som ingår i bankens ledningsgrupp
2017	Landshypotek Banks första <i>Hållbarhetsöversikt</i> publiceras
2018	Instruktion för hållbarhetsanalys uppdateras Hållbarhetsredovisning upprättas och publiceras för första gången Bankens gröna ramverk upprättas och publiceras Landshypotek Bank emitterar en grön säkerställd obligation Landshypotek Bank deltar i Finansinspektionens kartläggning av Miljö- och hållbarhetsperspektiv vid kreditgivning till företag

Landets medlemsägda bank

Den som lånar till jord och skog blir medlem i Landshypotek Ekonomisk Förening och därmed ägare i Landshypotek Bank. Med närmare 39 000 medlemmar är föreningen en av landets största Kooperationer.

Föreningen har kund- och medlemsnytta som enda syfte. Ägardirektivet slår fast att Landshypotek Bank ska främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att erbjuda konkurrenskraftig finansiering till jord och skog.

Ägandeformen är en av bankens styrkor. Att lånekunderna också är bankens ägare skapar engagemang, medansvar och långsiktighet. Bankens vinst går tillbaka till medlemmarna och de gröna näringarna eller används inom banken för att utveckla verksamheten. Det anser Landshypotek Bank ingår i ett modernt och framåtriktat företagande.

Kunder och erbjudande

Landshypotek Banks kunder

Landshypotek Bank vänder sig till ägare och företagare inom de gröna näringarna, boende på jord- och skogsbruksfastigheter, husägare och sparare. Bankens lånekunder finns främst utanför Sveriges största städer och bankens målgrupper är tydligt definierade. Landshypotek Bank lånar ut till kunder mot säkerhet i jord, skog eller småhus i Sverige. Bankens sparkunder finns i hela landet.

Bland bankens kunder finns en stor del av landets stora produktionslantbruk, många mindre jord- och skogsägare samt nya bolånekunder sedan banken breddat erbjudandet. Kundernas relationer till banken är av naturliga skäl långa och varar ofta över generationer – jord och skog är kapitalintensiva och långsiktiga verksamheter.

Landshypotek Banks styrka

Landshypotek Banks styrka är närheten till jord- och skogsnäringen. Bankens kundansvariga på kontoren runt om i landet har ofta bakgrund inom de gröna näringarna samtidigt som de kan bank och finansiering. Därtill är organisationen liten och decentraliserad vilket möjliggör nära kundrelationer med korta beslutsvägar. Tillsammans med de förtroendevalda i Landshypotek Ekonomisk Förening finns en mycket stark närvaro, kompetens och engagemang i hela landet.

Sund och hållbar kreditgivning

Landshypotek Bank har sedan 1836 arbetat för att kunna erbjuda sunda och hållbara krediter. Det innebär att bidra till kundernas ekonomiska trygghet, inom ramarna för bankens kreditregelverk. Regelverket syftar till att värna kundernas finansiella ställning samt att skydda banken och ägarna från kreditförluster.

Landshypotek Bank strävar efter enkelhet, tydlighet och öppenhet i kreditgivningen. Distribution och marknadsföring ska vara ansvarsfull och måttfull. Kunderna ska känna sig trygga med Landshypotek Bank och förstå vad som gäller då de står inför viktiga ekonomiska beslut.

Landshypotek Banks verksamhet har bedömts vara kritisk för Sveriges finansiella system och omfattas av Riksgäldens resolutionsplanering. Därmed bidrar banken även till att säkerställa hela samhällets långsiktiga ekonomiska stabilitet.

Bankens inriktning medför naturliga uteslutningar i kreditgivningen. Bankens finansierar inte vapen, så som klustervapen, personminor, biologiska eller kemiska

vapen, inte heller produktion eller distribution av kärnvapen och banken har ingen exponering mot kärnkraft eller kolkraft.

Kreditbedömning med hållbarhetsanalys

Landshypotek Banks kreditbedömning bygger på kundens återbetalningsförmåga. För medelstora företag och alla juridiska personer genomförs alltid en hållbarhetsanalys i kreditbedömningen. Hållbarhetsanalys görs även i särskilda fall om miljörisker kan förekomma eller om det bedöms lämpligt i det enskilda fallet. Bankens kundansvariga undersöker om verksamheten är ansluten till ett kvalitetssäkringssystem, om den kontrolleras av tredje part, om egenkontroll genomförs samt resultat av gjorda kontroller. Om dessa kontroller saknas gör banken en grundligare genomgång. Läs mer om risker och riskhantering generellt i not 2.

Påverkan i viktiga frågor

Under året har banken engagerat sig i samtal om äganderätten. Det rättsliga läget i kombination med myndigheters agerande skapar osäkerhet för ägande och brukande av jord och skog. Det skapar en osäkerhet för bankens bedömning av skogsfastigheters värde vilket får konsekvenser för den enskildes möjlighet att bo och driva företag i hela landet. Landshypotek Bank fortsätter att följa diskussionerna för att värna om en långsiktig trygghet för bankens ägare och kunder.

Placeringar

Bankens likviditetsreserv består av räntebärande värdepapper, antingen säkerställda obligationer med högsta kreditbetyg utgivna av nordiska kreditinstitut eller av värdepapper utgivna av svenska kommuner eller landsting. Banken gör därför bedömningen att det inte finns några väsentliga icke-finansiella risker kopplade till bankens placeringsverksamhet.

En grönare upplåning

Landshypotek Bank har under 2018 tagit fram ett grönt ramverk för att kunna emittera gröna obligationer. För att bidra till en mer hållbar finansmarknad men även för att möta efterfrågan från bankens investerare. Bankens gröna ramverk grundar sig i ett hållbart brukande av skog, förnyelsebar energi och energieffektiva byggnader. Ramverket är i linje med de så kallade Green Bond Principles som har tagits fram av organisationen International Capital Market Association.

Landshypotek Bank's Green Bond Framework, together with the bank's policies, provide a sound base for climate friendly investments. Landshypotek Bank's Green Bond Framework is in line with the recommendations of the Green Bond Principles. The framework lists eligible projects that support the transition to low carbon, climate resilient growth and a sustainable economy."

– CICEROS's Second Opinion on Landshypotek Banks's Green Bond Framework (2018-04-19).

Banken har fått en oberoende utvärdering från CICERO (Center for International Climate and Environmental Research – Oslo) av det gröna ramverket med tillhörande styrdokument och rutiner för att bedöma den miljömässiga påverkan av projekten. Mot bakgrund av deras bedömning av projekttypen, styrdokument, mål och rapporteringsstandarder har bankens gröna ramverk fått en "Dark Green" bedömning av CICERO. I maj 2018 emitterades bankens första gröna säkerställda obligation under det gröna ramverket och likviden från obligationen finansierar hållbart skogsbruk.

Medarbetare som jobbar för hela landet

Landshypotek Bank består av 190 medarbetare fördelade på 19 kontor. Många av bankens kundansvariga, de som möter bankens kunder i första ledet, är jägmästare, lantmästare och agronomer utöver att de har bankkompetens. Bankens kundansvariga som arbetar med bolån har Swedsec-licens. Banken attraherar även i allt större utsträckning medarbetare från bank- och finanssektorn. Tillsammans jobbar bankens medarbetare för ett rikare liv i hela landet.

Medarbetarskap på vårt sätt

Bankens medarbetare, kultur och engagemang är Landshypotek Banks främsta tillgång. Alla medarbetare har varit med och tagit fram bankens medarbetarprinciper (läs mer i Landshypotek Banks årsredovisning). Medarbetarna är även bankens främsta varumärkesbärare där strävan är att alla medarbetare ska känna arbetsglädje, motivation och stolthet för sin arbetsgivare och sitt dagliga arbete.

Under året har en medarbetarundersökning avseende diskriminering genomförts. Sammanställningen visar att merparten (96 %) upplever att de har lika rättigheter och möjligheter på jobbet. Resultatet är något bättre än föregående års undersökning (91 %). Resultatet och iakttagelser från undersökningen bearbetas av ledningen i syfte att identifiera förbättringsområden och vidta lämpliga åtgärder.

Liten bank – stort engagemang

Varje anställd utgör cirka en halv procent av banken vilket innebär att varje enskild persons engagemang är av yttersta vikt. Medarbetarna involveras i många projekt och är delaktiga i hur banken bedrivs. Det märks bland annat i strategi- och planeringsprocesserna. Under året har hela banken samlats under två tillfällen för att gemensamt diskutera bankens utvecklingsresa och för att knyta nya kontakter inom banken.

Kompetens och utveckling

Banken tänker brett när det gäller medarbetarnas kompetens och utveckling. Varje chef ska regelbundet ha enskilda avstämningar med sina medarbetare för att gemensamt hantera och utveckla arbetsgruppens och individens arbete, och för att bygga och bredda medarbetarens kompetens på längre sikt. Samtalen utgår från bankens medarbetarprinciper. Vid sidan av utveckling i den befintliga rollen kan det handla om att medverka i olika projekt, att själv hålla utbildning för kollegor, att byta avdelning för en tid eller att gå en formell utbildning. Banken har ett stående utbildningsutbud där vissa kurser är obligatoriska, till exempel kreditutbildning för bankens kundansvariga samt årlig penningtvättsutbildning för samtliga. Under 2018 gjorde samtliga medarbetare den obligatoriska och nya GDPR-utbildningen. Se tabell nedan för sammanställning.

	Antal medarbetare som gått utbildningen	
	2018	2017
Bolagsjuridik	14	12
GDPR-utbildning (ny)	Samtliga	-
Kreditutbildning	75	72
Penningtvättsutbildning (årlig)	Samtliga	Samtliga
Swedsec-licensiering (medarbetare med aktiv licensiering)	52	26
Utökad kreditutbildning	51	35
Värderingsutbildning (ny)	77	-

Villkor och rättigheter på jobbet

Landshypotek Bank strävar efter att vara en riktigt bra arbetsplats, både vad gäller anställningsvillkor och arbetsmiljö. Medarbetarna erbjuds goda villkor med bland annat lån till bra villkor, förmånsportal och subventionerade luncher. Banken har kollektivavtal med Finansförbundet och SACO. De två fackliga organisationerna har tillsatt varsin ordinarie representant i bankens styrelse.

Flera faktorer bidrar till bankens gemensamma miljö och allas prestation och välbefinnande. Varje chef och

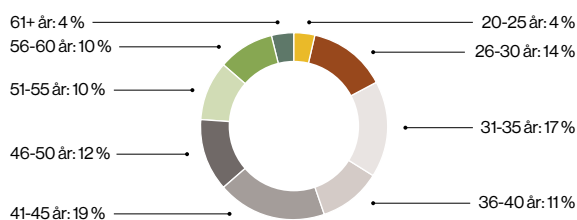

medarbetare bidrar dagligen i sitt sätt att vara och uppträda till att skapa och utveckla ett gott arbetsklimat. Utöver detta finns Arbetsmiljörådet som ska verka för en god arbetsmiljö och att arbetsmiljöarbetet på banken följs upp. Rådet består av företrädare för arbetsgivaren och fackförbunden, skyddsombud och bankens säkerhetschef. Medarbetarna har även tillgång till ett frikostigt friskvårdsbidrag och hälsoundersökningar.

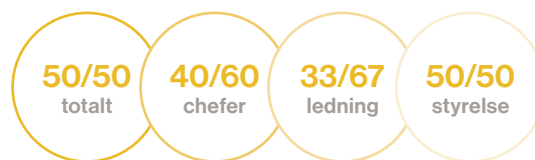
Banken menar att jämställda och mångfaldiga grupper stärker arbetet och resultaten. Banken prioriterar att skapa utrymme för olika perspektiv, jämna ut köns-, ålder- och erfarenhetsfördelningen i snedfördelade arbetsgrupper och säkra att ingen diskrimineras eller behandlas illa på annat sätt.

Åldersfördelning på banken är spridd. Uppdelningen visar att åldersintervallet 41-45 år är den vanligast intervallet bland bankens medarbetare. Totalt återfinns 1 av 5 inom det intervallet, samtidigt som det yngsta respektive äldsta intervallen (20-25 samt 61+)

Åldersfördelning

är de mest ovanliga. Knappt 1 av 10 befinner sig i dessa intervall.

Fördelningen mellan kvinnor och män är jämn i de flesta grupperingar. Totalt var fördelningen per den 31 december 2018 mellan kvinnor och män 50/50, 40/60 bland chefer, 33/67 i ledningen och 50/50 i styrelsen.

Affärsetik och antikorrupktion

Landshypotek Bank eftersträvar hög riskmedvetenhet och lågt risktagande. Denna hållning visas i att banken i huvudsak lånar ut mot pant i fast egendom och fokuserar på bottenlån till jord, skog och småhus. Läs mer om bankens kreditgivning i not 2.

Etiskt och korrekt agerande

Respekt för mänskliga rättigheter är grundläggande för att bedriva en sund och hållbar verksamhet och något som banken aldrig frångår vare sig i den egna verksamheten eller i relation till kunder, leverantörer eller andra affärspartners. Mot bakgrund av den verksamhet banken bedriver och de krav banken ställer

på leverantörer och affärspartners har banken i dess analys bedömt att det inte finns några väsentliga risker kopplade till mänskliga rättigheter.

Korrekt agerande och objektivitet är viktigt i alla Bankens affärsförbindelser. Bankens och medarbetarnas omfattande engagemang i de gröna näringarna är en styrka men medför också risker. Därför finns en strukturerad process för godkännande och uppföljning av bisysslor. Om risk för jäv eller annan intressekonflikt föreligger ska ärendet ifråga överlämnas till en annan anställd. Medarbetarnas bisysslor följs upp årligen.

Förebyggande av finansiell brottslighet

Penningtvätt och finansiering av terrorism utgör allvarliga hot mot samhället i Sverige och övriga världen. Banken tolererar inte och ska inte medverka till penningtvätt eller finansiering av terrorism. Banken vidtar alla rimliga åtgärder för att förhindra att banken utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Styrelse och VD är ytterst ansvariga för att verksamheten vidtar nödvändiga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, att bankens interna regler uppfyller externa lagkrav samt att dessa regler är ändamålsenliga och väl implementerade och efterlevda i verksamheten. Banken har för dess organisation mot penningtvätt och finansiering av terrorism utsett följande roller: Särskilt utsedd befattningshavare, Centralt funktionsansvarig, AML-ansvarig och Oberoende granskningsfunktion. Läs mer om Landshypotek Banks risker och riskhantering generellt i not 2.

Policy och hantering

Landshypotek Banks etikpolicy slår fast att verksamheten ska präglas av sunda värderingar och professionalitet; att kundernas, medarbetarnas och ägarens intressen på övergripande nivå ska beaktas i alla beslut samt att externa och interna regler alltid ska följas.

Bankens policy för intressekonflikter reglerar även insideraffärer samt gåvor, belöningar och andra förmåner. Här finns också vägledning i svåra situationer.

Affärsetik ingår i olika utbildningar för medarbetare, bland annat i introduktionsutbildning för nyanställda. Utöver detta har alla nyanställda ett regelverkssamtal med bankens Compliance-funktion.

Om en medarbetare är osäker på hur etikpolicyn ska tillämpas ska i första hand närmaste chef kontaktas.

Även bankens compliancefunktion kan ge råd och stöd. Slutligen har banken en process för visselblåsning. Den som misstänker allvarliga missförhållanden kan kontakta compliancefunktionen anonymt.

Landshypotek Bank har även ett incidentrapporterings-system för avvikelser från interna eller externa krav och regler.

Leverantörer och affärspartners

Banken har utlagd verksamhet främst inom IT-området. Som stöd i bankens utläggning, inköp och uppföljning har banken ett antal styrdokument som ställer upp krav på bankens uppdragsavtal. Banken omfattas

även av Finansinspektionens krav på uppdragsavtal som anges i FFFS 2014:1. Banken följer löpande upp leverantörernas verksamhet, vilket även innefattar ett ESG-perspektiv.

GDPR och dataskyddsombud

Persondataskyddsdirektivet General Data Protection Regulation (GDPR) infördes under året. GDPR ställer krav på att en organisation utser ett dataskyddsombud om dess kärnverksamhet innebär behandling av särskilt slag och att behandling sker i stor omfattning. Banken har tillsatt ett dataskyddsombud som har till uppgift att vara till stöd för verksamheten och registrerade personer i frågor gällande dataskydd. Dataskyddsombudet kontrollerar att GDPR efterlevs inom banken genom att; samla in information om hur organisationen behandlar personuppgifter, kontrollera att bestämmelser och interna styrdokument följs, och genom att informera och ge råd inom organisationen. Dataskyddsombudet är även kontaktperson för registrerade personer vid frågor om bankens behandling av personuppgifter, samt till Datainspektionen vid frågor och inspektion av verksamheten.

Miljö

Landshypotek Banks främsta inverkan på miljön är i kundledet. Bankens kärnverksamhet är finansiering av jord- och skogsnäringsarna i Sverige. Många av bankens kärnkunder bedriver verksamheter som påverkar och påverkas av klimatet och miljön. Klimatförändringar kan ha en direkt och indirekt påverkan på kundernas verksamheter och därmed även på bankens kreditrisk. Banken har inte för 2018 utfört några klimatscenarioanalyser då det enligt bankens bedömning är viktigt att marknaden i sin helhet tar fram relevanta standarder och modeller som belyser riskerna på ett vetenskapligt och adekvat sätt för den verksamhet som banken bedriver. Banken deltar därför i arbetsgrupper i bland annat Bankföreningen där frågorna diskuteras mellan de svenska bankerna och andra intressenter i branschen.

Då bankens kärnkunder bedriver verksamhet inom jord och skog kan kundernas påverkan på miljön vara både positiv och negativ. Jord och skog reducerar koldioxid i atmosfären, bidrar till biologisk mångfald, förnyelsebara råvaror och livsmedel. För detta krävs insatsmedel som kan ha negativ påverkan på miljön till exempel kväveläckage från åkrar, ammoniakavgång från gödsel och växtskyddsmedel i livsmedelsproduktionen. Med

anledning av detta genomför banken hållbarhetsanalyser för att identifiera miljörisker i kreditbedömningen av dess kunder, se ovan.

Därutöver fokuserar Landshypotek Bank på tillväxt genom digitala kanaler. Det är gynnsamt ur miljöperspektiv samtidigt som det är effektivt för att möta kundernas förändrade krav och förväntningar. Bankens sparerbjudande är digitalt och sedan 2017 erbjuder banken även bolån till hus med en helt digital låneansökan.

Begränsad egen miljöpåverkan

Landshypotek Banks direkta miljöpåverkan är begränsad och härrör främst från bankens lokaler och tjänsteresor. I och med att bankens kunder och 19 kontor är spridda i hela landet kräver verksamheten en hel del resor. För möten och kommunikation internt är telefon och video förstahandsvalet. Bankens riktlinjer för resor innefattar miljöhänsyn. Överlag prioriterar banken tåg men många av kunderna kan inte nås på annat sätt än med bil. Under 2018 har källsortering blivit ett naturligt inslag i kontorsmiljön.

Nästa steg

Banken genomförde i slutet av 2018 en intressentanalys där intressenter tillhörande målgrupperna styrelseledamot, kund/ägare, investerare, leverantör och medarbetare fick möjligheten att ranka 17 områden i en intressentenkät med fokus på hållbarhetsfrågor. Alla svarande fick prioritera 5 av dessa 17 områden som de ansåg var viktigast för banken att arbeta med för att nå. De tre områdena som fick högst svarsfrekvens och ansågs viktigast var banken ska vara ansvarsfull vid kreditgivning, banken ska ha en sund företagskultur med sunda värderingar och banken ska vara lönsam och skapa förutsättningar för tillväxt. Banken kommer att ta med sig dessa resultat in i verksamhetsåret 2019 och de kommer att inkluderas i bankens fortsatta hållbarhetsarbete för att möta våra intressenters krav och förväntningar.

Banken planerar även att ta fram en leverantörskod under 2019. Utöver detta kommer banken närmare analysera hur TCFD:s rekommendationer kan komma att tillämpas av banken i kommande redovisningar.

Under 2019 kommer banken fortsätta det interna arbetet för en utveckling av bankens hållbarhetsanalys vid kreditgivning genom bland annat en kartläggning av utlåningsportföljen för att belysa dess påverkan på klimatet. Detta kan sedan ligga till grund för kommande klimatscenarioanalyser.

Policyer och styrdokument

Bankens viktigaste hållbarhetsrelaterade styrdokument är:

Övergripande

- Hållbarhetspolicy

Generell företagsstyrning och etik

- Etikpolicy
- Insiderpolicy
- Policy för intressekonflikter
- Policy för regelefterlevnad
- Policy mot penningtvätt och finansiering av terrorism
- Ägardirektiv

Sund kreditgivning och affär

- Arbetsordning kommitté gröna obligationer
- Instruktion för hållbarhetsanalys
- Kreditpolicy
- Riktlinje kreditgivning
- Riktlinje för kundkännedom
- Värderingspolicy

Arbetsmiljö, medarbetarengagemang och socialt ansvar

- Ersättningspolicy
- HR-policy
- Policy för mångfald i styrelsen
- Riktlinje för utlagd verksamhet
- Riktlinje kring Landshypotek Banks arbetsmiljöarbete

Implementering

Landshypotek Banks policyer är antagna av styrelsen. Varje chef i banken har ansvar för att alla regler och riktlinjer implementeras och beaktas i den dagliga verksamheten.

Hållbarhetsrelaterade frågor, särskilt affärsetik och antikorrupcion, ingår i olika internutbildningar och gällande styrdokument finns tillgängliga för alla medarbetare. Styrdokumentet revideras årligen för att säkerställa att de möter omvärldens krav och förväntningar.

Landshypotek Banks risk- och complianceforum består av representanter från bankens affärsverksamhet och processansvariga personer avseende penningtvätt och finansiering av terrorism samt in- och utlåning. Forumet är en första kontaktpunkt för risk- och compliancefrågor. Det driver och stödjer uppdatering samt implementering av gällande styrdokument.

Organisation

VD ansvarar för Landshypotek Banks insatser och resultat inom hållbarhet. Bankens hållbarhetschef, som ingår i bankens ledning, ansvarar för det löpande arbetet med hållbarhetsfrågor. Även HR-chefen är en viktig del i arbetet kring hållbarhetsfrågor.

Föreningsstyrning

Föreningsstyrning i Landshypotek Ekonomisk Förening	36
Ägarens styrning	36
Stadgar	36
Koden för styrning av lantbrukskooperativa föreningar	36
Regionmöten	36
Föreningsstämman	36
Valberedningen	36
Revisorer	36
Föreningsråd	37
Styrelsen och dess arbetsformer	37
Föreningschef	37
Information om ersättningssystem	37
Koncernens interna kontrollmiljö	37
Första försvarslinjen – affärsverksamheten	37
Andra försvarslinjen – oberoende kontrollfunktioner	38
Tredje försvarslinjen – internrevision	38
Intern kontroll avseende finansiell rapportering	38
Styrelseledamöter	39
Ledande befattningshavare	40

Föreningsstyrning i Landshypotek Ekonomisk Förening

Föreningsstyrningen är ett viktigt stöd i föreningens strävan att skapa värde för sina intressenter och för styrelsens effektiva styrning och kontroll av verksamheten.

Ägarens styrning

Landshypotek Ekonomisk Förening ägs av närmare 39 000 medlemmar. Samtliga medlemmar är låntagare i Landshypotek Bank och har medlemsinsatser i föreningen. Som ägare får man del av föreningens överskott genom utdelning på medlemsinsatserna.

Ägarnas styrning av föreningen sker genom regionmöten, föreningsstämman och styrelsen i enlighet med föreningslagen, stadgarna, koden för styrning av lantbrukskooperativa föreningar och föreningsföretag samt antagna policyer, riktlinjer och instruktioner.

Föreningen har tidigare beslutat om en helt ny föreningsstyrning med syfte att stärka föreningen såväl som ägare av Landshypotek Bank som medlemsorganisation och föreningen har därefter fortsatt arbetet med att förstärka och förbättra föreningsstyrningen.

Landshypotek Ekonomisk Förening äger Landshypotek Bank där all affärsverksamhet bedrivs, se även bolagsstyrningsrapport i årsredovisningen för Landshypotek Bank.

Stadgar

Föreningens stadgar antogs senast den 27 april 2017. Stadgarna reglerar bland annat föreningens ändamål. Det huvudsakliga ändamålet är att genom dotterbolaget Landshypotek Bank främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att säkerställa att ägare och arrendatorer till jord- och skogsbruksfastigheter får en konkurrenskraftig finansiering för sitt företagande. I stadgarna finns även regler kring insatsskyldigheten samt vem som kan tillsättas som styrelseledamot.

Koden för styrning av lantbrukskooperativa föreningar

Föreningsstämman antog 2006 den av Lantbrukarnas Riksförbund utarbetade Koden för styrning av lantbrukskooperativa föreningar och föreningsföretag med någon mindre avvikelse.

Regionmöten

Föreningens verksamhetsområde är indelat i elva regioner. Vid ordinarie regionmöte har varje röstberättigad medlem hänförlig till regionen en röst. På regionmötet sker bland annat val av regionstyrelseledamöter, fullmäktige till föreningsstämman och valberedning.

Föreningsstämman

De 43 på regionmötena utsedda fullmäktige utgör föreningsstämman. Stämman utser styrelse och revisorer samt beslutar om arvoden. Stämman fastställer också resultat- och balansräkning samt tar ställning till frågan om ansvarsfrihet för styrelseledamöterna. Information inför och protokoll från föreningsstämman återfinns på Landshypoteks hemsida. Ordinarie föreningsstämman hölls den 19 april 2018.

Valberedningen

Valberedningen är föreningsstämmans organ med huvuduppgift att bereda föreningsstämmans beslut i val- och arvodesfrågor. Valberedningen utvärderar styrelsens arbete inför ordinarie föreningsstämman. Valberedningen ska utgöras av 4-7 ledamöter.

Sammansättningen av valberedningen inför styrelsevalet ska tillkännages senast sex månader före ordinarie stämman. Ledamöterna anges på Landshypoteks hemsida. På föreningsstämman 2018 valdes Rickard Axdorff, Peter Borring, Christina Dahl, Christina Forsgren, Ann-Britt Karlsson (ordförande) samt Sören Kihlberg. Mandatperioden för valberedningen sträcker sig till och med nästa ordinarie föreningsstämman.

Revisorer

Föreningsstämman utser externa revisorer i föreningen varav minst en revisor ska vara auktoriserad. Mandatperioden för de stämموvalda revisorerna är ett år. Föreningsstämman 2018 utsåg Öhrlings PricewaterhouseCooper AB (PwC) som auktoriserat revisionsbolag. Huvudansvarig revisor är auktoriserade revisorn Helena Kaiser de Carolis och som förtroendevald revisor omvaldes Helena Löthgren och nyval av Carl-Olov Holmström.

Föreningsråd

Föreningsrådet är föreningens rådgivande organ med huvudsakligt syfte att möjliggöra en effektiv dialog mellan regionalt förtroendevalda och styrelse. Föreningsrådet består av två ledamöter från varje region. Regionstyrelserna utser inom sig, på konstituerande styrelsemöte, två ledamöter per region. Mandattiden är ett år. Det har under 2018 varit två föreningsråd, ett i februari och ett i september.

Styrelsen och dess arbetsformer

Enligt stadgarna ska styrelsen bestå av lägst sex och högst tolv ledamöter. Styrelsen väljs årligen på föreningsstämman för tiden till och med nästa ordinarie föreningsstämman. Styrelsen består av sju ledamöter, en av dem är också styrelseledamot i Landshypotek Bank. Styrelseledamöterna i Landshypotek Ekonomisk Förening efter föreningsstämman 2018 och som per den 15 mars 2019 var ledamöter framgår av sid 39. Styrelsens övergripande uppgift är att för medlemmarnas räkning förvalta föreningens angelägenheter. Styrelsens arbete följer den arbetsordning som årligen fastställs på det konstituerande styrelsemötet. Styrelsen har beslutat att avskaffa kapital- och ägarutskottet i syfte att frågorna ska beredas i styrelsen i sin helhet kring bankens kapitalfrågor. Styrelsen har vidare tilldelat respektive styrelseledamot ett bevakningsområde för omvärldsbevakning. En utvärdering av styrelsens arbete genomförs årligen och presenteras för styrelsen och valberedningen.

Ledamöter	Styrelsemöten	Kapital- och ägarutskott ¹⁾
Kerstin Arnemo ²⁾	2/10	
Erik A Eriksson	10/10	
Hans Heuman	10/10	
Per-Olof Hilmér	10/10	1/1
Paul Isaksson	10/10	
Kristin Johansson	8/10	
Claes Mattson ³⁾	7/10	
Lars-Johan Merin	9/10	1/1
Lars Öhman ⁴⁾	3/10	1/1

¹⁾ Kapital- och ägarutskottet avskaffades 7 maj 2018 och ersattes med bevakningsområden för respektive styrelseledamot.

²⁾ Avgick som ledamot på stämman den 19 april 2018.

³⁾ Valdes som ledamot på stämman den 19 april 2018, vilket innebär närvaro på samtliga möten sedan dess.

⁴⁾ Avgick som ordförande på stämman den 19 april 2018.

Föreningschef

Föreningschefen och tillika medlemschef har till ansvar att tillse att styrelsens beslut verkställs samt att rapportera föreningens verksamhet till styrelsen. Till stöd för föreningschefen har en exekutiv grupp utsetts som består av VD, ekonomi- och finanschef, chefsjurist och hållbarhetschef, marknads- och kommunikationschef, chef operations, affärschef privatmarknad och affärschef företagsmarknad i Landshypotek Bank.

Information om ersättningssystem

Information om ersättning till styrelsen och ledande befattningshavare framgår av not 7.

Koncernens interna kontrollmiljö

Basen för den interna styrningen och kontrollen utgörs av Landshypotekkoncernens kontrollmiljö i form av organisationsstruktur, besluts- och rapporteringsvägar, befogenheter och ansvar. Genom interna policyer, riktlinjer och instruktioner fastställs ramarna för hur verksamheten ska bedrivas. Den löpande affärsverksamheten har ett eget ansvar att följa dessa. Affärsverksamheten ansvarar även för sin egen riskhantering och för att utföra egenkontroller av sin verksamhet. Landshypotek strävar efter att en sund riskkultur ska prägla all verksamhet.

För att säkerställa ändamålsenlig riskhantering – identifiera, analysera, åtgärda, bevaka och rapportera risk – och intern kontroll är ansvarsfördelningen mellan olika funktioner baserad på principen om tre försvarslinjer.

Modellen skiljer mellan funktioner som ansvarar för risk och regelefterlevnad (första försvarslinjen), funktioner för övervakning och kontroll (andra försvarslinjen) och funktioner för oberoende granskning (tredje försvarslinjen).

Första försvarslinjen – affärsverksamheten

En central princip är att linjeorganisationen i ett första led bär ansvaret för intern kontroll och riskhantering. Därmed ligger ansvaret för egenkontroller där risken har sitt ursprung. Detta innebär att varje medarbetare är ansvarig för att hantera riskerna inom det egna ansvarsområdet. Som sådan omfattar intern kontroll och riskhantering samtliga medarbetare.

Andra försvarslinjen

– oberoende kontrollfunktioner

Riskorganisationen och compliance är oberoende kontrollfunktioner och utgör den andra försvarslinjen. Dessa funktioner övervakar affärsområdenas riskhantering och regelefterlevnad. Andra försvarslinjen upprätthåller principer och ramverk för första linjens riskhantering samt validerar första linjens metoder och modeller för riskmätning och kontroll.

Riskorganisationen

Riskorganisationen ansvarar för strukturerad och systematisk mätning, kontroll, analys och kontinuerlig rapportering av bankens samtliga väsentliga risker. Riskorganisationen ansvarar även för att bland annat regelbundet genomföra relevanta stresstester av för banken väsentliga risker och genomföra fördjupade riskanalyser inom ett eller flera riskområden där det kan föreligga förhöjda risker. Arbetet bedrivs utifrån en av bankstyrelsens beslutade policy som beskriver dess ansvarsområde samt en årsplan. Riskorganisationen är oberoende från affärsverksamheten. Riskchefen rapporterar direkt till VD och styrelsen.

Compliance

Compliance ansvarar för att ge råd och stöd till VD och medarbetare för att säkerställa att bankens verksamhet bedrivs enligt de regelverk som styr den tillståndspliktiga verksamheten samt identifierar och rapporterar compliancerisker. Arbetet bedrivs utifrån en av bankstyrelsens beslutade policy som beskriver dess ansvarsområde samt en årsplan. Complianceavdelningen är oberoende från affärsverksamheten. Chefen för compliance rapporterar direkt till VD och bankstyrelsen.

Tredje försvarslinjen

– internrevision

Den tredje försvarslinjen, internrevisionen, utvärderar bankens samlade hantering av risk och regelefterlevnad och granskar såväl första som andra försvarslinjens arbete.

Internrevision syftar till att granska och utvärdera den interna styrningen och kontrollen samt att ge en bild av hur väl processer och rutiner bidrar till verksamhetens uppsatta mål. Detta inkluderar inte minst att utvärdera

effektiviteten i riskhanteringsarbetet samt kontrollfunktionens arbete. Internrevisionens granskningsinsatser sker i enlighet med en av styrelsen beslutad policy som beskriver dess ansvarsområden samt en årsplan. Bankens internrevision har under 2018 utförts av Deloitte AB.

Intern kontroll avseende finansiell rapportering

Landshypotek Banks ekonomiavdelning ansvarar för att hantera den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen så att korrekt information når externa intressenter. Detta innefattar arbete såsom löpande bokföring, bokslut, externrapportering och deklarationer. Vidare ska ekonomiavdelningen proaktivt bidra i beslutsfattande och bolagsstyrning genom ekonomiska uppföljningar, prognoser och konsekvensanalyser.

Styrelsen erhåller månadsvisa ekonomiska rapporter utöver rapportering på varje styrelsemöte. Även finansavdelningens middle office har en roll i den interna kontrollen av den finansiella rapporteringen, till följd av sitt ansvar för förvaltning av finanssystemet och värdering av finansiella instrument. Middle office ska kontinuerligt utvärdera bankens värderingsmetod och se till att den följer marknadspraxis, interna riktlinjer, interna policydokument samt externa regelverk för redovisning och kapitaltäckning.

Därutöver har internrevision till uppgift att granska och utvärdera tillförlitligheten i den finansiella rapporteringen.

Styrelsens åtgärder för att följa upp den internkontrollen avseende finansiell rapportering sker bland annat genom styrelsens uppföljning av bankens ekonomi och resultat. Detta sker genom månadsvisa ekonomiska rapporter samt rapportering vid varje styrelsemöte. Vidare sker en genomgång och uppföljning av revisorernas granskningsrapporter av revisionsutskott och styrelse.

Styrelseledamöter

Per den 14 mars 2019

Per-Olof Hilmér

Född: 1964, Mellerud, ordförande.
Ledamot sedan 2013.
Lantmästare, ordförande i Grinstads
Gårdsgas AB. Ledmot i Biogas Brålanda
AB, Biogas Dalsland Ekonomisk Förening,
Hilmerdal AB och Hilmér Lantbruk AB.

Claes Mattsson

Född: 1957, Vreta Kloster, ledamot.
Ledamot sedan 2018.
Agronom, lantbrukare, ledamot i Härads-
marken AB, vice ordförande Östergötlands
läns Hushållningssällskap och suppleant i
Stora Sjögestad Lantbruk Aktiebolag.

Erik A. Eriksson

Född: 1969, Klässbol, ledamot.
Ledamot sedan 2016.
Självverksam skogsbrukare, ordförande
valberedningen Mellanskog Ekonomisk
Förening och Revision Arvika kommun samt
ledamot Nifa Värmländska matproducenter
Ekonomisk Förening, Coop Värmland Ekono-
misk Förening och Pekås Värmland AB.

Paul Isaksson

Född: 1958, Kvånum, ledamot.
Ledamot sedan: 2017.
Lantmästare, ordförande i Axima AB,
Brö- derna Isaksson Lantbruk AB och
Stenshill Jord och Skog AB. Ledamot i
Stigtomta Kvarn AB, Vindgatan i Kvånum AB
samt Kvånum Badene Vind AB.

Hans Heuman

Född: 1952, Tågarp, ledamot.
Ledamot sedan 2013.
Lantbrukare, leg. Läkare, ordförande i
Marsvinsholm Gods AB och AB Gårdstånga
Nygård samt vice ordförande i Lantmännens
Forskningsstiftelse. Ledamot i Landshypotek
Bank AB.

Kristin Johansson

Född: 1976, Ruda, ledamot.
Ledamot sedan 2016.
Lantbrukare och jurist.

Lars-Johan Merin

Född: 1959, Fellingsbro, ledamot.
Ledamot sedan 2016.
Lantmästare, ordförande i Sveriges
Frö- och Oljeväxtodlare och ledamot i
Spannmålsodlarna.

Förändringar i föreningsstyrelsen under året

Inga förändringar i styrelsen har skett efter årsstämman 2018.

Ledande befattningshavare

Per den 14 mars 2019

Gunnar Lans

Föreningschef och Medlemschef.

Född: 1964.

Anställningsår: 2014.

Utbildning: Ekonom.

Tidigare erfarenhet: Regionchef LRF, ordförande Jönköping Business Development AB och Swedbank Huskvarna-Gränna, internationell projektkoordinator LRF, Lantbrukare.

Andra uppdrag: Honorärkonsul för Republiken Litauen.

Förändringar i den ekonomiska föreningens ledning under året

Inga förändringar har skett under året.

Rapporter och noter

Resultaträkning	42
Totalresultat	43
Balansräkning	44
Förändringar i eget kapital	45
Kassaflödesanalys	47
Fem år i sammandrag	48
Alternativa nyckeltal	49
Noter	51
Not 1 Redovisningsprinciper	51
Not 2 Risker	56
Not 3 Kapital och kapitaltäckning	62
Not 4 Räntenetto	67
Not 5 Nettoresultat av finansiella transaktioner	68
Not 6 Övriga rörelseintäkter	68
Not 7 Allmänna administrationskostnader	69
Not 8 Av- och nedskrivningar av immateriella och materiella anläggningstillgångar	71
Not 9 Rörelsekostnader	71
Not 10 Kreditförluster, netto	71
Not 11 Skatt på årets totalresultat	74
Not 12 Belåningsbara statsskuldsförbindelser	75
Not 13 Utlåning till kreditinstitut	75
Not 14 Utlåning till allmänheten	75
Not 15 Obligationer och andra räntebärande värdepapper	77
Not 16 Derivat	78
Not 17 Aktier och andelar	78
Not 18 Aktier och andelar i koncernföretag	78
Not 19 Immateriella anläggningstillgångar	78
Not 20 Materiella tillgångar	79
Not 21 Övriga tillgångar	79
Not 22 Uppskjuten skatt	80
Not 23 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	80
Not 24 Skulder till kreditinstitut	80
Not 25 In- och upplåning från allmänheten	80
Not 26 Emitterade värdepapper m.m.	81
Not 27 Derivat	81
Not 28 Övriga skulder	81
Not 29 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	81
Not 30 Avsättningar	82
Not 31 Efterställda skulder	85
Not 32 Förändringar i eget kapital	85
Not 33 Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och andra åtaganden	85
Not 34 Finansiella tillgångar och skulder per kategori	86
Not 35 Upplysningar om verkligt värde	87
Not 36 Verkligt värde hierarki för finansiella instrument	88
Not 37 Tillgångars och skulders uppdelning på väsentliga valutor	89
Not 38 Förändring av likvida medel	89
Not 39 Upplysningar om kvittning	90
Not 40 Upplysningar om närstående	91
Not 41 Övergång till IFRS 9	92
Not 42 Vinstdisposition	93
Revisionsberättelse	94
Granskningsrapport	96

Resultaträkning

tkr	Not	Koncernen		Moderföreningen	
		2018	2017	2018	2017
Ränteintäkter		1 229 383	1 295 831	-	-
varav ränteintäkter enligt effektivräntemetoden		1 227 817	1 270 379	-	-
vara övriga ränteintäkter		1 566	25 452	-	-
Räntekostnader		-430 431	-495 482	-26	-23
varav insättningsgarantiavgifter		-9 627	-6 777	-	-
varav avgift statlig resolutionsfond		-74 791	-56 945	-	-
Räntenetto	4	798 952	800 349	-26	-23
Erhållna koncernbidrag		-	-	157 900	170 100
Nettoresultat av finansiella transaktioner	5	17 255	-48 093	-	-
Övriga rörelseintäkter	6	15 197	4 526	9 989	2 651
Summa rörelseintäkter		831 404	756 782	167 863	172 728
Allmänna administrationskostnader	7	-435 785	-408 886	-30 097	-20 344
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	8	-16 966	-13 762	-	-
Övriga rörelsekostnader	9	-3 122	-154	-3	-4
Summa kostnader före kreditförluster		-455 873	-422 803	-30 100	-20 348
Resultat före kreditförluster		375 531	333 979	137 763	152 379
Kreditförluster netto	10	-8 032	-12 488	-	-
Rörelseresultat		367 499	321 491	137 763	152 379
Skatt på årets resultat	11	-57 413	-45 444	-23	-20
Årets resultat		310 086	276 047	137 740	152 359
Moderföreningens del av årets resultat		100 %	100 %	100 %	100 %

Totalresultat

tkr	Not	Koncernen		Moderföreningen	
		2018	2017	2018	2017
Årets resultat		310 086	276 047	137 740	152 359
Övrigt totalresultat					
Poster som kommer att omklassificeras till resultatet					
Kassaflödessäkringar		-	8 620	-	-
varav förändring av verkligt värde		-	1 557	-	-
varav överföringar till resultaträkningen		-	7 063	-	-
Finansiella tillgångar som kan säljas		-	20 907	-	-
varav förändring av verkligt värde		-	21 126	-	-
varav överföringar till resultaträkningen		-	-219	-	-
Finansiella tillgångar till verkligt värde via övrigt totalresultat		-26 924	-	-	-
varav förändring av kreditrisk		-	-	-	-
Förändring valutabasissspread i verkligt värde säkring		-28 987	-	-	-
Skatt på poster som kommer att omklassificeras	11	12 300	-6 496	-	-
Summa poster som kommer att omklassificeras		-43 611	23 031	-	-
Poster som inte kommer att omklassificeras					
Aktuariella skillnader förmånsbestämda pensioner		5 104	-14 881	-	-
Skatt på poster som inte kommer att omklassificeras	11	-1 123	3 274	-	-
Summa poster som inte kommer att omklassificeras		3 981	-11 607	-	-
Summa övrigt totalresultat		-39 629	11 424	-	-
Årets totalresultat		270 457	287 471	137 740	152 359
Moderföreningens del av årets totalresultat		100 %	100 %	100 %	100 %

Balansräkning

		Koncernen		Moderföreningen	
tkr	Not	2018	2017	2018	2017
TILLGÅNGAR					
Belåningsbara statsskuldförbindelser ¹⁾	12	4 962 394	5 559 234	-	-
Utlåning till kreditinstitut	13	541 394	397 854	1 445	4 564
Utlåning till allmänheten	14	72 511 211	68 488 409	-	-
Värdeförändring på räntesäkrade poster i portföljsäkring		41 008	63 621	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	15	6 076 015	7 862 707	-	-
Derivat	16	1 303 977	1 466 052	-	-
Aktier och andelar	17	1	1	1	1
Aktier och andelar i koncernföretag	18	-	-	2 503 328	2 452 328
Immateriella anläggningstillgångar	19	143 497	99 355	-	-
Materiella tillgångar					
Inventarier	20	5 757	8 300	-	-
Byggnader och mark	20	8 994	9 515	-	-
Övriga tillgångar	21	15 032	3 664	200 096	231 628
Aktuell skattefordran		13 457	195	196	195
Uppskjuten skattefordran	22	2 635	4 087	-	-
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	23	307 042	436 063	198	238
SUMMA TILLGÅNGAR		85 932 414	84 399 057	2 705 264	2 688 955
SKULDER OCH EGET KAPITAL					
Skulder					
Skulder till kreditinstitut	24	954 103	424 038	-	-
In- och upplåning från allmänheten	25	14 149 539	12 675 325	-	-
Emitterade värdepapper m.m.	26	62 641 102	62 877 705	-	-
Derivat	27	460 591	705 737	-	-
Övriga skulder	28	55 168	76 746	3 120	5 459
Skatteskuld		-	3 680	-	-
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	29	347 461	393 972	3 009	467
Avsättningar	30	12 159	17 712	-	-
Efterställda skulder	31	1 200 000	1 200 000	-	-
Summa skulder		79 820 123	78 374 915	6 130	5 926
Eget kapital					
Medlemsinsatser		1 729 349	1 698 189	1 729 349	1 698 189
Primärkapital		700 000	700 000	-	-
Övrigt tillskjutet kapital		1 797 796	1 797 796	713 399	713 399
Reserver		-5 589	38 022	-	-
Aktuariella förändringar		-23 985	-27 966	-	-
Balanserad vinst		1 604 633	1 542 055	118 647	119 082
Årets resultat		310 086	276 047	137 740	152 359
Summa eget kapital	32	6 112 291	6 024 142	2 699 135	2 683 029
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		85 932 414	84 399 057	2 705 264	2 688 955

¹⁾ Investeringar i kommunobligationer redovisas från 2018 som belåningsbara statsskuldförbindelser. Tidigare redovisades kommunobligationer som Obligationer och övriga räntebärande värdepapper. Jämförelsesiffrorna för 2017 har justerats.

Förändringar i eget kapital

Koncernen tkr	Insats	Övrigt tillskjutet kapital	Säkrings-reserv ¹⁾	Verkligt värde-reserv ¹⁾	Kredit-förlust-reserv	Aktuariella skillnader ¹⁾	Primär-kapital	Balan-serade vinst-medel	Totalt
Eget kapital 2016-12-31	1 585 080	1 797 796	-6 723	21 714	-	-16 359	-	1 721 510	5 103 017
Årets totalresultat			6 723	16 307		-11 607		276 047	287 471
Summa förändring före transaktioner med ägarna	-	-	6 723	16 307	-	-11 607	-	276 047	287 471
Emission av primär-kapitalinstrument							700 000		700 000
Utdelning på primär-kapitalinstrument								-21 139	-21 139
Under året in-/utbe-talt insatskapital	126 134								126 134
Ordinarie utdelning ²⁾	34 765							-158 315	-123 550
Ordinarie avslutsbe-talningar	-47 790								-47 790
Eget kapital 2017-12-31	1 698 189	1 797 796	-	38 022	-	-27 966	700 000	1 818 102	6 024 142
Förändring över-gång till IFRS 9				64	-64			-32 481	-32 481
Omräknad balans 2018-01-01	1 698 189	1 797 796	-	38 086	-64	-27 966	700 000	1 785 622	5 991 661

Koncernen tkr	Insats	Övrigt tillskjutet kapital	Valuta-spread i verkligt värde-säkring ¹⁾	Verkligt värde-reserv ¹⁾	Kredit-förlust-reserv	Aktuariella skillnader ¹⁾	Primär-kapital	Balan-serade vinst-medel	Totalt
Omräknad balans 2018-01-01	1 698 189	1 797 796	-	38 086	-64	-27 966	700 000	1 785 622	5 991 661
Årets totalresultat			-22 610	-21 001	-	3 981		310 086	270 457
Summa förändring före transaktioner med ägarna och inne-havare av primär-kapitalinstrument	-	-	-22 610	-21 001	-	3 981	-	310 086	270 457
Utdelning på primär-kapitalinstrument								-28 193	-28 193
Under året in-/utbe-talt insatskapital	54 711								54 711
Ordinarie utdelning ²⁾	32 039							-152 794	-120 755
Ordinarie avslutsbe-talningar	-55 590								-55 590
Eget kapital 2018-12-31	1 729 349	1 797 796	-22 610	17 085	-64	-23 985	700 000	1 914 721	6 112 291

¹⁾ Se not 32.

²⁾ Utdelning innehålls på insatskontot tills insatstaket på 4 procent har uppnåtts. För medlemmar som inte har nått upp till insatstaket betalas 30 procent av deras utdelning till medlemskontot.

Årets resultat redovisas utan avdrag för föreslagen utdelning vilket ökar de disponibla vinstmedel som kommer att bli föremål för föreningsstämman beslut med motsvarande belopp. Utdelning redovisas efter föreningsstämman beslut som ett avdrag mot balanserade medel i eget kapital. Redovisningen av tidigare års utdelningar/återbäringar har anpassats så att jämförelsetal har uppdaterats.

Förändringar i eget kapital

Moderföreningen tkr	Insats	Övrigt tillskjutet kapital	Säkrings-reserv ¹⁾	Verkligt värde-reserv ¹⁾	Kredit-förlust-reserv	Aktuariella skillnader ¹⁾	Primär-kapital	Balan-serade vinst-medel	Totalt
Eget kapital 2016-12-31	1 585 080	713 399	-	-	-	-	-	277 398	2 575 876
Årets totalresultat								152 359	152 359
Summa förändring före transaktioner med ägarna	-	-	-	-	-	-	-	152 359	152 359
Under året in-/utbetalt insatskapital	126 134								126 134
Ordinarie utdelning ²⁾	34 765							-158 315	-123 550
Ordinarie avsluts-betalningar	-47 790								-47 790
Eget kapital 2017-12-31	1 698 189	713 399	-	-	-	-	-	271 443	2 683 029

Moderföreningen tkr	Insats	Övrigt tillskjutet kapital	Valuta-spread i verkligt värde-säkring ¹⁾	Verkligt värde-reserv ¹⁾	Kredit-förlust-reserv	Aktuariella skillnader ¹⁾	Primär-kapital	Balan-serade vinst-medel	Totalt
Omräknad balans 2018-01-01	1 698 189	713 399	-	-	-	-	-	271 443	2 683 029
Årets totalresultat								137 740	137 740
Summa förändring före transaktioner med ägarna och innehavare av primär-kapitalinstrument	-	-	-	-	-	-	-	137 740	137 740
Under året in-/utbetalt insatskapital	54 711								54 711
Ordinarie utdelning ²⁾	32 039							-152 794	-120 755
Ordinarie avsluts-betalningar	-55 590								-55 590
Eget kapital 2018-12-31	1 729 349	713 399	-	-	-	-	-	256 389	2 699 135

¹⁾ Se not 32.

²⁾ Utdelning innehålls på insatskontot tills insatstaket på 4 procent har uppnåtts. För medlemmar som inte har nått upp till insatstaket betalas 30 procent av deras utdelning till medlemskontot.

Årets resultat redovisas utan avdrag för föreslagen utdelning vilket ökar de disponibla vinstmedel som kommer att bli föremål för föreningsstämman beslut med motsvarande belopp. Utdelning redovisas efter föreningsstämman beslut som ett avdrag mot balanserade medel i eget kapital. Redovisningen av tidigare års utdelningar/återbärningar har anpassats så att jämförelsetal har uppdaterats.

Kassaflödesanalys

		Koncernen		Moderföreningen	
tkr	Not	2018	2017	2018	2017
Den löpande verksamheten					
Erhållna räntor	4	1 229 383	1 265 327	-	-90
Betalda räntor	4	-430 431	-540 378	-26	21
Erhållet netto av finansiella transaktioner	5	7 731	-25 087	-	-
Övriga inbetalningar i rörelsen		15 197	4 526	9 989	2 651
Betalda administrationskostnader		-438 907	-410 453	-30 097	-20 348
Influtet på tidigare års konstaterade förluster		5 818	2 754	-	-
Betald inkomstskatt		-53 173	-49 801	-26	-23
Förändring belåningsbara statsskuldförbindelser		596 840	-	-	-
Förändring utlåning till kreditinstitut		-	-	56	164 944
Förändring utlåning till allmänheten		-4 055 073	-1 985 183	-	-
Förändring obligationer och andra räntebärande värdepapper		1 786 692	-700 261	-	-
Förändring övriga tillgångar		238 446	5 577	31 572	-19 173
Förändring skulder till kreditinstitut		530 065	-578 361	-	-
Förändring upplåning från allmänheten		1 474 214	1 108 935	-	-
Förändring emitterade värdepapper m.m.		-236 603	1 600 363	-	-
Förändring övriga skulder		-318 788	14 046	-11 996	1 179
Kassaflöde från den löpande verksamheten		351 411	-287 996	-529	129 161
Investeringsverksamheten					
Lämnat aktieägartillskott		-	-	-51 000	-256 000
Erhållna koncernbidrag		-	-	170 100	175 600
Anskaffningar av immateriella tillgångar		-57 783	-42 995	-	-
Anskaffningar av materiella tillgångar		-260	-1 444	-	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-58 044	-44 439	119 100	-80 400
Finansieringsverksamheten					
Medlemsinsatser		31 160	113 109	31 160	113 109
Primärkapital		-	700 000	-	-
Räntekostnad klassificerad som utdelning primärkapital (AT1)		-28 193	-21 140	-	-
Betald utdelning och återbäring		-152 794	-158 315	-152 794	-158 315
Efterställda skulder ¹⁾		-	-496 223	-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-149 827	137 431	-121 634	-45 206
Årets kassaflöde		143 540	-195 004	-3 063	3 555
Förändring av likvida medel	38	143 540	-195 004	-3 063	3 555
Likvida medel vid årets början		397 854	592 858	4 508	953
Likvida medel vid årets slut		541 394	397 854	1 445	4 508
¹⁾ Förändring skuldinstrument hänförliga till finansieringsverksamheten					
Efterställda skulder vid årets början		1 200 000	1 699 972	-	-
Nya förlagslån		-	-	-	-
Amortering/återköp		-	-496 223	-	-
Förändring upplupet anskaffningsvärde		-	-3 749	-	-
Skuldinstrument vid årets slut		1 200 000	1 200 000	-	-

Fem år i sammandrag

Koncernen mnkr	2018	2017	2016	2015	2014
RESULTATRÄKNING					
Räntenetto	799,0	800,3	737,2	778,7	649,5
Rörelseintäkter exklusive räntenetto	32,5	-43,6	33,5	-15,0	161,7
Rörelsekostnader	-438,9	-409,0	-405,7	-383,7	-343,3
Avskrivningar	-17,0	-13,8	-14,0	-19,7	-16,5
Kreditförluster	-8,0	-12,5	-14,8	-45,9	-79,6
Rörelseresultat	367,5	321,5	336,1	314,4	371,8
BALANSRÄKNING					
Tillgångar					
Utlåning till allmänheten – netto	72 511	68 488	66 518	64 589	61 858
Övriga tillgångar	13 421	15 912	15 662	16 128	20 246
Summa tillgångar	85 932	84 399	82 180	80 717	82 104
Skulder					
Upplåning	78 945	77 177	75 841	74 182	75 570
Övriga skulder	875	1 198	1 236	1 704	1 955
Eget kapital	6 112	6 024	5 103	4 831	4 580
Summa skulder och eget kapital	85 932	84 399	82 180	80 717	82 104
Nyckeltal					
Räntemarginal	1,1 %	1,2 %	1,1 %	1,2 %	1,0 %
Räntabilitet på eget kapital	5,1 %	4,6 %	5,8 %	5,7 %	7,1 %
Kreditförlustnivå	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %	0,1 %

Alternativa nyckeltal

Banken använder sig av alternativa nyckeltal i delårsrapporten och i årsredovisningen. Alternativa nyckeltal (Alternative Performance Measures) är finansiella mått över historisk eller framtida resultatutveckling, finansiell ställning eller kassaflöde som inte definieras i tillämpliga regler för finansiell rapportering (t.ex. IFRS eller ÅRKL) eller i kapitaltäckningsregelverket. Syftet med att banken använder alternativa nyckeltal när det är relevant är att presentera och följa upp bankens

finansiella utveckling över tid och nyckeltalen anses av banken ge värdefull information till användarna av de finansiella rapporterna.

Alternativa nyckeltal kan beräknas på olika sätt och bankens nyckeltal är därför inte alltid jämförbara med liknande mått presenterade av andra bolag. Definitioner av och syfte med de alternativa nyckeltalen framgår nedan.

Definition av alternativa nyckeltal	Syfte
Förändring utlåning, %: Procentuell ökning av utlåning till allmänheten under året.	Syftet är att visa tillväxten i utlåningsportföljen vilket är en viktig parameter för framtida intäkter.
Räntemarginal, %: Räntenetto genom genomsnittlig utlåning under året.	Syftet är att beskriva bankens marginal på räntenettet i förhållande till utlåningen till allmänheten vilket beskriver intäktsförmågan. För att ge jämförbara nyckeltal för perioden används ett ackumulerat räntenetto på rullande 12 månader.
Förändring in- och upplåning, %: Procentuell ökning av inlåning från allmänheten under året.	Syftet är att visa tillväxten av inlåning från allmänheten i banken och därigenom en del av bankens finansiering.
K/I-tal inklusive finansiella transaktioner: Kostnader genom intäkter inklusive nettoresultat av finansiella transaktioner.	Syftet är tydliggöra kostnaderna i förhållande till inkomsterna vilket visar kostnadseffektiviteten. I detta nyckeltal inkluderas nettoresultatet av finansiella kostnader.
K/I-tal exklusive finansiella transaktioner: Kostnader genom intäkter exklusive nettoresultat av finansiella transaktioner.	Syftet är tydliggöra kostnaderna i förhållande till inkomsterna vilket visar kostnadseffektiviteten. I detta nyckeltal exkluderas nettoresultatet av finansiella kostnader.
Kreditförlustnivå, %: Kreditförluster netto genom genomsnittlig utlåning under året.	Syftet är att tydliggöra hur stora kreditförlusterna är i förhållande till utlåningen. I de kvartalsvisa nyckeltalen har kvartalets resultatutfall omräknats till helårsvärde för att ge ett jämförbart nyckeltal för perioden.
Kreditförsämrade tillgångar netto: Kreditförsämrade tillgångar brutto med avdrag för gjorda reserveringar.	Syftet är att visa utlåning som bedöms bestå av kreditförsämrade tillgångar och som banken inte har gjort reserveringar för.
Kreditförsämrade tillgångar netto efter reserveringar som andel av utlåning, %: Kreditförsämrade tillgångar netto genom utlåning till allmänheten vid balansdagen.	Syftet är att visa hur stor andel av den totala utlåningen som bedöms bestå av kreditförsämrade tillgångar och som banken inte har gjort reserveringar för.
Räntabilitet på eget kapital, %: Årets resultat delat med genomsnittligt eget kapital.	Syftet är att visa bankens avkastning på eget kapital vilket är ett mått på bankens lönsamhet. I de kvartalsvisa nyckeltalen har kvartalets resultatutfall omräknats till helårsvärde för att ge ett jämförbart nyckeltal för perioden.

Alternativa nyckeltal

mnkr	Koncernen	
	2018	2017
Förändring utlåning	4 023	1 971
Ingående balans utlåning	68 488	66 518
Förändring utlåning, %	5,9	3,0
Räntenetto	799	800
Genomsnittlig utlåning	70 792	67 351
Räntemarginal, %	1,13	1,19
Förändring in- och upplåning	1 474	944
Ingående balans in- och upplåning	12 675	11 731
Förändring in- och upplåning, %	11,6	8,0
Kostnader före kreditförluster	-456	-423
Summa rörelseintäkter	831	757
K/I-tal inklusive finansiella transaktioner	0,55	0,56
Kostnader före kreditförluster	-456	-423
Summa rörelseintäkter ex finansiella transaktioner	814	805
K/I-tal exklusive finansiella transaktioner	0,56	0,53
Kreditförluster netto	-8	-12
Genomsnittlig utlåning	70 792	67 351
Kreditförlustnivå, %	0,01	0,02
Kreditförsämrade tillgångar brutto	526	708 ¹⁾
Avgår gjorda reserveringar	-56	-71 ¹⁾
Kreditförsämrade tillgångar netto	470	637¹⁾
Osäkra fordringar netto	470	637 ¹⁾
Utlåning till allmänheten	72 511	68 520
Kreditförsämrade tillgångar netto efter reserveringar som andel av utlåning, %	0,65	0,93¹⁾
Resultat efter skatt	310	276
Eget kapital	6 112	6 024
Räntabilitet på eget kapital, %	5,1	4,6

¹⁾ Avser utfall per 1 januari 2018, efter övergång till IFRS 9.

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Företagsinformation

Den 14 mars 2019 godkände styrelsen för Landshypotek Ekonomisk Förening, organisationsnummer 769600-5003, de finansiella rapporterna. De finansiella rapporterna för slutligt fastställande av årsstämman den 7 maj 2019.

Landshypotek Ekonomisk Förening är moderförening i koncernen Landshypotek. Föreningen ägs av dess medlemmar. Den kooperativa föreningen är en demokratisk organisation där alla medlemmar har en röst på det årliga regionmötet. I slutet av 2018 hade föreningen närmare 39 000 medlemmar. Verksamheten i koncernen drivs främst i Landshypotek Bank, som är ett helägt dotterbolag till Landshypotek Ekonomisk Förening.

Grunden för upprättande av redovisningen

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) samt tolkningar av dessa utgivna av International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC), såsom de antagits av EU. Därutöver tillämpas Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25, inklusive ändringsföreskrifter), lag om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) samt rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner från Rådet för finansiell rapportering.

Moderföreningen, Landshypotek Ekonomisk Förening, tillämpar årsredovisningslagen och RFR 2, Redovisning för juridiska personer, utgivet av Rådet för finansiell rapportering. Detta innebär att årsredovisningen upprättas enligt av EU antagna IFRS och uttalanden, så långt detta är möjligt inom ramen för ÅRL, tryggandelagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. De undantag och tillägg från IFRS som ska göras framgår av Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer samt årsredovisningslagen (ÅRL). Skillnader i redovisningsprinciper mellan koncernen och moderförening framgår under respektive rubrik nedan.

Definitioner och jämförelsetal

Koncernen omfattar Landshypotek Ekonomisk Förening, Landshypotek Bank AB och två vilande bolag, Sveriges Allmänna Hypoteksbank AB och Hypoteksbanken AB. För enskilda koncernbolag används respektive fullständiga bolagsnamn. Moderföreningens funktionella valuta och koncernens rapporteringsvaluta är svenska kronor. Samtliga belopp redovisas, om inte annat anges, i tusentals kronor. Jämförelsetal avseende föregående år anges i löpande text inom parentes.

Standarder, ändringar och tolkningar som trätt i kraft under året

IFRS 9 Finansiella instrument har ersatt IAS 39 Finansiella instrument. Standarden är antagen av EU och tillämpas från 1 januari 2018. För redovisningsprinciper avseende jämförelsetal 2017, se not 1 i Landshypotek Banks årsredovisning för 2017.

Det finns tre värderingskategorier för finansiella tillgångar; upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde över övrigt totalresultat och verkligt värde över resultaträkningen. Ett instrument klassificeras utifrån affärsmodell och instrumentets karaktäristika.

Enligt huvudregeln ska alla finansiella skulder klassificeras som värderade till upplupet anskaffningsvärde med vissa undantag såsom derivat med negativa värden.

Kraven för säkringsredovisning har ändrats genom att 80-125-kriteriet ersatts av krav på ekonomisk relation mellan säkringsinstrument och underliggande instrument och att säkringskvoten ska vara densamma som används i riskhanteringen. Vidare infördes en möjlighet att exkludera valutabasis-spread i säkringsinstrumentet från säkringsrelationen och i sådana fall redovisa värdeförändring avseende valutabasis-spread via övrigt totalresultat.

Ny modell för beräkning av kreditförlustreserv infördes och beräkning sker utifrån förväntade kreditförluster, vilket är den stora skillnaden mot tidigare regelverk. Enligt IAS 39 sker beräkning av kreditförluster utifrån inträffad förlusthändelse.

Standarden har avseende tillämpning av värderingskategorier inte gett någon påverkan på resultaträkning, balansräkning, eget kapital och kapitaltäckning. Landshypotek Bank har valt att inte tillämpa övergångsreglerna enligt EU:s tillsynsordning vid införandet av IFRS 9. Vad gäller kreditförlustreserveringar förväntas en högre volatilitet till följd av konjunktursvängningar, jämfört med IAS 39.

Nya standarder, ändringar, tolkningar samt årliga förbättringsprojekt som ännu inte trätt i kraft och som inte tillämpas i förtid av koncernen.

IFRS 16 Leasing

IFRS 16 kommer att leda till att nästan alla leasingavtal redovisas i balansräkningen för leasetagare. Rätten att nyttja den leasade tillgången redovisas som en tillgång och nuvärdet av leasinghyrorna redovisas som en motsvarande skuld i balansräkningen för leasetagare. Undantag får göras för kortfristiga avtal och avtal med lågt värde. Resultaträkningen påverkas genom att kostnaderna blir högre i början av kontraktet och lägre i slutet. Standarden tillämpas från 1 januari 2019 och banken har till följd av det, per 2019-01-01, redovisat en tillgång om 18,5 mnkr samt en motsvarande skuld.

Övriga nya standarder, ändringar, tolkningar samt årliga förbättringsprojekt som ännu inte har trätt i kraft bedöms inte ge någon väsentlig påverkan på koncernens finansiella rapporter.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar moderföreningen och dotterbolag. Samtliga dotterbolag ägs till 100 procent av Landshypotek Ekonomisk Förening. Dotterbolag konsolideras enligt förvärvsmetoden. Samtliga bolag i koncernen är svenska aktiebolag med svenska kronor som redovisningsvaluta. Landshypotek Ekonomisk Förening har inga intressebolag, samarbetsarrangemang eller icke konsoliderade strukturerade bolag. Dotterbolag är alla bolag där moderbolaget utövar ett bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande innebär att moderföreningen exponeras för, eller har rätt till, avkastning från dotterbolaget och kan påverka avkastningen genom sitt inflytande över detta.

Rörelsesegment

Ett rörelsesegment är en del av ett företag som bedriver affärsverksamhet från vilken den kan få intäkter och ådra sig kostnader, vars rörelseresultat regelbundet granskas av företagets högste verkställande beslutsfattare som underlag för beslut om fördelning av resurser och bedömning av dess resultat och om vilken det finns fristående finansiell information. Landshypotek Bank tillhandahåller utlåning i Sverige mot säkerhet i fast egendom. Inlåning är en del i Landshypotek Banks finansiering. Vid uppföljning och rapportering till företagets högste verkställande beslutsfattare ses verksamheten som ett rörelsesegment.

Tilläggsinformation enligt IFRS 8 lämnas inte i årsredovisningen då inlåningen inte genererar några intäkter, verksamheten bedrivs inom ett geografiskt område och det finns ingen kund inom Landshypotek Bank som står för 10 procent eller mer av företagets intäkter.

Värderingar av fordringar och skulder i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan med den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan med den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår på grund av omräkning av balansposter i utländsk valuta redovisas i resultaträkningen som valutakursvinster eller valutakursförluster.

Klassificering och värdering av finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar delas vid värdering in i följande kategorier:

- Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde
- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat
- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

Till grund för klassificeringen ligger företagets affärsmodell för förvaltningen av den finansiella tillgången samt om de avtalsenliga kassaflödena enbart utgörs av kapitalbelopp och ränta.

Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde

De avtalade villkoren för finansiella tillgångar i denna kategori ska vid bestämda tidpunkter ge upphov till kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Affärsmodellens syfte med innehavet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden. Det upplupna anskaffningsvärdet beräknas med tillämpning av effektivräntemetoden.

Utlåning till kreditinstitut och utlåning till allmänheten klassificeras som finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde.

Finansiella tillgångar som inte är eget kapitalinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat

De avtalade villkoren för finansiella tillgångar i denna kategori ska vid bestämda tidpunkter ge upphov till kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Affärsmodellens syfte med innehavet är både att inkassera avtalsenliga kassaflöden samt att sälja de finansiella tillgångarna.

Affärsmodellen för obligationer och andra räntebärande värdepapper som ingår i likviditetsportföljen innefattar både att inkassera de avtalsenliga kassaflödena och försäljning. Likviditetsportföljen redovisas till verkligt värde via övrigt totalresultat förutom i de fall som det skulle leda till inkonsekvenser i redovisningen.

De vinster och förluster som uppstår till följd av värdeförändringar, som inte är hänförliga till effektivränta och nedskrivningar, redovisas efter skatt via övrigt totalresultat och blir en del i verkligt värdereserven i eget kapital till dess att den finansiella tillgången säljs eller tas bort från balansräkningen. Även förlustreserven avseende tillgångarna redovisas via övrigt totalresultat.

När den finansiella tillgången tas bort från balansräkningen omklassificeras den ackumulerade vinsten eller förlusten, som tidigare redovisats i eget kapital till resultatet.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

Om inte en finansiell tillgång kan klassificeras i någon av de ovanstående kategorierna ska den redovisas till verkligt värde via resultatet. Företaget har också möjlighet att vid första redovisningstillfället oåterkalleligen identifiera en finansiell tillgång som värderad till verkligt värde via resultatet för att eliminera eller minska inkonsekvenser i redovisningen.

I kategorin ingår

- Derivat
- Obligationer och räntebärande värdepapper i likviditetsportföljen som vid första redovisningstillfället klassificerats som värderad till verkligt värde via resultatet för att undvika bristande överensstämmelse i resultaträkningen. Detta gäller innehav i likviditetsportföljen som utgör säkrad post i en ekonomisk säkring, dvs inte formellt ingår i en säkringsrelation, och där säkringsinstrumentet redovisas till verkligt värde via resultatet

Klassificering och värdering av finansiella skulder

Enligt huvudregeln ska alla finansiella skulder klassificeras som värderade till upplupet anskaffningsvärde med vissa undantag såsom derivat med negativa värden. Företaget har också möjlighet att vid första redovisningstillfället oåterkalleligen identifiera en finansiell skuld som värderad till verkligt värde via resultatet för att eliminera eller minska inkonsekvenser i redovisningen. Landshypotek redovisar samtliga skulder förutom derivat till upplupet anskaffningsvärde. Derivat med negativt marknadsvärde redovisas som finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet.

Affärs- eller likviddagsredovisning

Finansiella tillgångar och skulder hänförliga till utlåning och inlåning redovisas på likviddagen. Affärstransaktioner på penning-, obligations- och aktiemarknaderna redovisas på affärsdagen när de väsentliga rättigheterna och riskerna övergår mellan parterna.

Immateriella tillgångar

En immateriell tillgång är en identifierbar, icke-monetär tillgång utan fysisk form. En tillgång är en resurs som förväntas ge framtida ekonomiska fördelar och över vilken företaget har kontroll. För immateriella tillgångar aktiveras de utgifter som nedläggs från den tidpunkt det är sannolikt att ekonomiska fördelar kommer att uppstå, och som kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Avskrivningstiden baseras på tillgångens nyttjandeperiod och påbörjas när tillgången tas i drift. Avskrivningstiden på immateriella tillgångar är 3 till 7 år. Prövning av nedskrivningstid, avskrivningsmetod och nedskrivningsbehov sker årligen eller när det finns indikation på att tillgången kan ha minskat i värde. Landshypotek Bank tillämpar linjär avskrivning.

Materiella tillgångar

Materiella tillgångar består framförallt av fastigheter. Fastigheterna värderas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Varje del av en materiell anläggningstillgång med ett anskaffningsvärde som är betydande i förhållande till tillgångens sammanlagda anskaffningsvärde skrivs av separat. Den avskrivningsmetod som används återspeglar hur tillgångens framtida ekonomiska fördelar väntas bli förbrukade. Avskrivningsmetoden är linjär. Landshypotek Bank har åsatt separata avskrivningsplaner för varje betydande komponent:

- PC – 3 år
- Inventarier – 5 år
- Byggnadsinventarier – 5 år

Avskrivningstiden för komponenterna i fastigheten skrivs av enligt följande:

- Stomme – 150 år
- Grund – 100 år
- Yttertak, kopparplåt – 80 år
- Markarbeten, hiss – 50 år
- Fasad, stomkomplettering, rör, värme – 40 år
- El – 30 år
- Luft, ventilation, ytskikt – 25 år
- Inventarier – 5 år
- Elvärme stuprör – 20 år

Avsättningar

Avsättningar består av resultatförda förväntade negativa utflöden av resurser från koncernen. Avsättningar redovisas, när koncernen har en legal eller informell förpliktelse, till följd av inträffande händelser när det är sannolikt att det kommer att krävas ett utflöde av resurser för att reglera åtagandet. Landshypotek Bank har gjort avsättningar för framtida pensionsförpliktelser och uppskjuten skatt. Se vidare under avsnittet Pensionskostnader.

Ränteintäkter och räntekostnader

Ränteintäkter och räntekostnader på finansiella tillgångar och skulder redovisas i resultaträkningen enligt effektivräntemetoden under rubriken "Ränteintäkter och räntekostnader".

Värdeförändringar på finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde via resultatet redovisas under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Detta gäller också förändringar i verkligt värde på finansiella tillgångar och skulder som ingår i säkringsredovisning.

Säkringsredovisning

Säkringsredovisning sker genom olika typer av säkringsförhållanden beroende på syftet med säkringen.

Säkring av verkligt värde för upplåning

Koncernen tillämpar säkringsredovisning i delar av sin exponering för ränterisk i fastförräntade finansiella skulder. Säkringens syfte är att motverka förändringar i verkligt värde på grund av ränteförändringar i marknaden. För detta ändamål används ränteswappar och valutaränteswappar. Förändringar i verkligt värde på ett derivat som formellt identifierats som säkringsinstrument, och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, redovisas i resultaträkningen under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Även förändringar i verkligt värde, hänförliga till den säkrade risken, på den säkrade skulden redovisas under denna rubrik.

Kassaflödessäkringar

Koncernen säkrar delar av sin exponering för ränterisk i finansiella skulder med rörlig ränta. Säkringens syfte är att motverka förändringar i framtida kassaflöden på grund av ränteförändringar i marknaden. För detta ändamål används ränteswappar och valutaränteswappar. Den effektiva delen av förändringar i verkligt värde på ett derivatinstrument, som identifieras som säkringsinstrument och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, redovisas via övrigt totalresultat i eget kapital. När den säkrade transaktionen inträffar återförs den ackumulerade reserven i eget kapital till resultaträkningen. Den vinst eller förlust som hänför sig till den ineffektiva delen redovisas omedelbart i resultaträkningen under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Kassaflödena förväntas infalla löpande under den säkrade postens löptid.

Portföljsäkring av verkligt värde i utlåningsportföljen

Koncernen tillämpar säkringsredovisning i delar av sin exponering för ränterisk i fastförräntad utlåning. Säkringens syfte är att motverka förändringar i verkligt värde på grund av ränteförändringar i marknaden. För detta ändamål grupperas lån med likartad riskexponering och identifieras som en portfölj, vilken säkras med ränteswappar. Förändringar i verkligt värde på ett derivat som formellt identifierats som säkringsinstrument, och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, redovisas i resultaträkningen under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Värdeförändringar hänförliga till den säkrade risken på den säkrade utlåningsportföljen redovisas i resultaträkningen under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner" och i balansräkningen på en separat rad i anslutning till Utlåning till allmänheten.

Säkring av verkligt värde i fastförräntad placering

Koncernen tillämpar säkringsredovisning för fastförräntade obligationer i likviditetsportföljen. Säkringens syfte är att säkra sig mot förändringar i verkligt värde exklusive kreditspread. För detta ändamål används ränteswappar. Förändringar i verkligt värde på ett derivat som formellt identifierats som

säkringsinstrument, och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, redovisas i resultaträkningen under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Även förändringar i verkligt värde, hänförliga till den säkrade risken, på den säkrade skulden redovisas under denna rubrik. Kreditspreaden redovisas under Övrigt totalresultat.

Säkringsredovisningens upphörande

Landshypotek Bank avslutar säkringsredovisningen när säkrat föremål och säkringsinstrument avyttras eller förfaller samt när kriterierna för säkringsredovisning inte längre uppfylls. De vinster och förluster som för kassaflödessäkringar och verkligt värde säkringar i placeringar redovisats via övrigt totalresultat förs till resultaträkningen i samband med avyttring av underliggande instrument och redovisas där under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Om en säkring av verkligt värde inte längre anses vara effektiv omklassificeras säkringsinstrumentet till ett handelsderivat. Den ackumulerade förändringen i verkligt värde på den säkrade posten vid den tidpunkt då säkringsförhållandet avslutas, periodiseras via räntenettet över den säkrade postens återstående löptid.

Provisionsintäkter

Provisionsintäkter är hänförliga till Landshypotek Banks utlåning och upplåning. Intäkter hänförliga till utlåningen intäktsredovisas vid avisering och intäkter hänförliga till upplåningen redovisas på affärsdagen.

Nettoresultat av finansiella transaktioner

Under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner" redovisas realiserade vinster och förluster hänförliga till köp och försäljning av obligationer och derivatinstrument i likviditetsreserven samt återköp av egna obligationer. Dessutom redovisas här orealiserade vinster och förluster hänförliga till marknadsvärdeförändringar på derivatinstrument, innehav i finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet samt förändringar i verkligt värde hänförliga till den säkrade risken på den säkrade tillgången eller skulden i en säkring av verkligt värde. I förekommande fall redovisas även nedskrivningar hänförliga till finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via övrigt totalresultat under denna rubrik.

Övriga intäkter

Under övriga intäkter redovisas bland annat intäkter från sålda tjänster samt externa hyresintäkter avseende egna fastigheter. Även resultat från försäljning av rörelsefastighet redovisas här.

Personalkostnader

Till personalkostnader räknas samtliga direkta personalkostnader inklusive olika former av sociala kostnader och lönebikostnader.

Pensionskostnader

Landshypotek Banks pensionsåtagande i BTP-planen är en förmånsbestämd plan. Landshypotek Bank har fonderat sin förpliktelse via SPK som förvaltar tillgångarna och administrerar pensionsutbetalningar för Landshypotek Banks räkning. I koncernen redovisas i huvudsak nedanstående tre poster:

- Kostnader avseende tjänstgöring, det vill säga intjänad pensionsrätt för innevarande och tidigare perioder samt vinster och förluster från regleringar

- Nettoränteintäkt (-kostnad) beräknas på nettot av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen minus förvaltnings-tillgångarna genom användande av den marknadsmässiga avkastningen på förstklassiga företagsobligationer
- I övrigt totalresultat redovisas aktuariella vinster och förluster när de uppstår tillsammans med avkastning på förvaltnings-tillgångar.

Den skuld som redovisas i balansräkningen avseende förmånsbestämda pensionsplaner är nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen på balansdagen minus verkligt värde på förvaltningstillgångarna. Nuvärdeberäkningen baseras på räntan på säkerställda obligationer. Den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen beräknas årligen av oberoende aktuarie med tillämpning av den så kallade "projected unit credit method". För vidare information om pensioner se not 7 och not 30.

Leasing

Banken är leasetagare av lokaler, datorer och videokonferensanläggningar. Avtalen för dessa har bedömts avse operationell leasing.

Övriga rörelsekostnader

Posten övriga rörelsekostnader innehåller bland annat driftskostnader för egna fastigheter och marknadsföringskostnader.

Redovisning av förlustreserv

Banken redovisar förväntade kreditförluster för utlåningsportföljen och de delar av likviditetsportföljen som klassificeras som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat. Varje tillgång kategoriseras till ett av tre stadier:

- Stadie 1 innefattar ej fallerade tillgångar utan betydligt ökad kreditrisk jämfört med första redovisningstillfället.
- Stadie 2 innefattar ej fallerade tillgångar med betydligt ökad kreditrisk jämfört med första redovisningstillfället.
- Stadie 3 avser fallerade tillgångar.

För att fastställa om en utlåningstillgång har en betydligt ökad kreditrisk jämfört med kreditrisken vid första redovisningstillfället mäter banken bl.a. hur tillgångens PD-riskklass har försämrats sedan tillgången uppstod. Om riskklassförsämringen överskrider bankens gränsvärden för ökad kreditrisk kategoriseras tillgången som Stadie 2-tillgång.

Bankens definition av fallissemang är den som föreskrivs i externa kapitaltäckningsregler.

För tillgångar i Stadie 1 beräknas förlustreserven till ett belopp motsvarande 12 månaders förväntade kreditförluster. För tillgångar i Stadie 2 och 3 motsvarar förlustreserven de förväntade kreditförlusterna för tillgångarnas återstående löptid.

Förväntade kreditförluster för tillgångar klassificerade i Stadie 1 och 2 estimeras initialt enligt bankens beräkningsmodell. Beräkningsmodellen väger samman utfallet av förväntad kreditförlust utifrån tre makroekonomiska scenarier (bas, förbättrat och försämrat) till årliga förväntade kreditförluster under tillgångens livstid. Förväntad kreditförlust för tillgångar i Stadie 3 estimeras genom, i huvudsak, manuell värdering av förväntad förlust, utifrån tre scenarier.

För utlåningsportföljen består ett scenario av en prognos av parametrarna ränta, BNP och fastighetsprisindex. Prognoser görs för parametrarna för de första fem åren. Därefter återgår

vart scenario till en långsiktig förväntad utveckling upp till 30 år. Riskestimaten för utlåningsportföljen utgår från samma beräkningar som i kapitaltäckningen för att säkra konsistens. Förväntad kreditförlust för bankens likviditetsportfölj beräknas bland annat utifrån fallissemangsfrekvenser enligt Standard & Poor's ratingmatris samt intern historisk data för förlust givet fallissemang från bankens krediter med pant i fast egendom.

För utlåningsportföljen har förändringar i fallissemangsrisk samt fastighetspriser störst påverkan på storleken av bankens förväntade kreditförluster.

Konstaterade kreditförluster

När en kreditförlust anses vara definitiv redovisas den som en konstaterad kreditförlust, och det redovisade värdet på fordran jämte tillhörande nedskrivning för befarad kreditförlust tas bort från balansräkningen. Kreditförlusten anses vara definitiv och konstaterad när säkerheten är realiserad och utdelningen har bokförts hos Landshypotek Bank, eller när Landshypotek Bank efterskänker en fordran antingen på rättslig eller frivillig grund.

Betalningar som tillkommer Landshypotek Bank avseende bortskrivna finansiella tillgångar intäktsredovisas som återvinningar.

Omstrukturering av lånefordringar

Överenskommelse om eftergifter som innebär omstrukturering av lånefordran görs endast undantagsvis, då all utlåning sker mot säkerheter vars värde realiserar i händelse av fallissemang. Omstrukturerade lånefordringar kommenteras i förekommande fall i förvaltningsberättelsen.

Skattekostnader

Redovisade skattekostnader innefattar skatt avseende aktuellt år, justeringar avseende tidigare års aktuella skatt samt förändringar i uppskjuten skatt. Uppskjuten skatt är den skatt som hänförs till alla temporära skillnader som uppkommer mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder.

Koncernbidrag

Koncernbidrag redovisas enligt RFR 2. Avkastningsbetingade koncernbidrag som lämnas från Landshypotek Bank AB till moderföreningen Landshypotek Ekonomisk Förening, redovisas direkt mot eget kapital i Landshypotek Bank AB. I Landshypotek Ekonomisk Förening redovisas erhållet koncernbidrag som en finansiell intäkt. Koncernbidrag som lämnas för att minska koncernens skatt redovisas direkt mot eget kapital i respektive bolag.

Uppskattningar och väsentliga bedömningar

Tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper innebär i vissa fall att redovisade belopp baseras på uppskattningar och antaganden om framtiden. De uppskattningar och antaganden som görs baseras alltid på företagsledningens bästa och mest rättvisande bedömningar om framtiden och påverkar redovisade belopp för tillgångar, skulder och åtaganden utanför balansräkningen samt för intäkter och kostnader i den årsredovisning som presenteras. De är kontinuerligt föremål för granskning och validering. Trots detta är det möjligt att framtida utfall i viss mån kan komma att skilja sig från ursprungliga antaganden.

Beräkningen av koncernens kostnader och förpliktelser för förmånsbestämda pensioner bygger på ett flertal aktuariella, demografiska och finansiella antaganden som har betydande inverkan på redovisade belopp. En förteckning över de mest väsentliga antaganden som använts vid beräkningen av årets avsättning finns i not 30.

Bankens förväntade kreditförluster estimeras löpande på individuell och kollektiv nivå. Estimeringen baseras bland annat på

- Riskestimat för fallissemang och förlust givet fallissemang.
- Prognoser av framtida ränte-, BNP- och fastighetsprisutveckling.
- Parametrar såsom; fastställda tröskelvärden för att avgöra om risken ökat betydligt och viktighetsandelar för olika scenarier.

Bankens estimat för förväntade kreditförluster bygger på intern historiska data, prognoser av makroparametrar från externa källor med gott renommé, samt bedömningar av interna experter. Konstaterade förluster kan komma att avvika från ursprungliga förlustreserver.

Not 2 Risker

I all finansiell verksamhet uppstår risker. Att hantera dem väl är centralt i Landshypotek Bank. Grunden för ett välfungerande riskarbete är en stark och gemensam riskkultur, med ansvarstagande och beslutsfattande nära bankens kunder.

Landshypotek Bank eftersträvar en hög riskmedvetenhet och ett lågt risktagande. Hög riskmedvetenhet innebär att varje anställd förstår vilka risker hans eller hennes arbetsuppgifter innebär för företaget, vilken nivå på risktagande som är acceptabel samt hur han eller hon ska agera för att inte överskrida den acceptabla risknivån.

Lågt risktagande uppnås genom en kombination av hög riskmedvetenhet, låg acceptansnivå för risktagande, en tydlig beslutsordning, gemensamma definitioner och bedömningsprinciper samt med sofistikerade verktyg för riskbedömning. Det är styrelsen som anger acceptansnivån för risktagandet och det är den verkställande direktören som ser till att denna acceptansnivå implementeras i verksamheten. Nedan följer definitioner av de risker som Landshypotek Bank huvudsakligen exponeras för. För ytterligare information om risker, se Rapport om kapitaltäckning och riskhantering, Pelare 3.

Kreditrisk

Definition

Landshypotek Bank definierar kreditrisk som:

Risken att Landshypotek Bank inte erhåller betalning enligt överenskommelse och att värdet på säkerheten inte är fullgod och därför inte kan täcka utestående fordran.

Kreditrisken i utlåningsportföljen

Landshypotek Banks utlåning till allmänheten uppgick per 31 december 2018 till 72,5 mdkr. Utlåningen sker till företagare och boende mot säkerhet i primärt jord- och skogsbruksfastigheter. All utlåning sker i Sverige.

Hantering av kreditrisken

Kreditprocessen

Kreditpolicyn, vilken fastställs av styrelsen, sätter ramar och principer för kreditgivningen inom Landshypotek Bank. All kreditgivning inom banken utgår från kundens återbetalningsförmåga och kredit får bara beviljas om förpliktelseerna på goda grunder kan förväntas bli fullgjorda. För att ytterligare skydda banken mot kreditförluster tas huvudsakligen säkerhet i fast egendom.

Uppföljning av kreditportföljen

Kredituppföljning sker för samtliga engagemang på tidsbunden och löpande basis. Kunder med högre risk följs upp mer frekvent. Alla kreditbeslut föregås av en noggrann riskbedömning och riskklassificering. Genom portföljanalyser identifierar kreditkontrollenheten branscher och segment med förhöjd risk för ytterligare bedömning.

Hantering av problemkrediter

Affärsverksamheten i Landshypotek Bank har det fulla ansvaret för såväl kundrelationen, lönsamheten och risken i samtliga kundengagemang. Vid behov tar affärsverksamheten hjälp av

Tabell 5 Likviditetsreserv fördelat på rating, värderad till verkligt värde 2018

Koncernen tkr	Säkerställda obligationer	Obligationer utgivna av kommuner	Summa
AAA	5 774 305	1 934 626	7 708 931
AA+	-	3 329 478	3 329 478
Summa	5 774 305	5 264 104	11 038 409

Tabell 6 Derivatkontrakt fördelat på kreditkvalitetssteg, värderad till verkligt värde 2018

Koncernen tkr	Positiva marknadsvärden	Exponeringsbelopp inklusive nettningsvinster och mottagna säkerheter ^{2, 3, 4)}
Kreditkvalitetssteg ¹⁾		
1	582 772	531 169
2	444 157	627 301
3	99 172	14 617
4-6	-	-
Summa	1 126 101	1 173 087

¹⁾ I enlighet med kommissionens genomförandeförordning 2016/1800

²⁾ Landshypotek har erhållit 439 479 tkr i säkerhet enligt derivatkontrakt. Denna säkerhet har inte beaktats i ovanstående siffror.

³⁾ Nettningsvinster uppgår till 487 982 tkr

⁴⁾ Derivatexponeringen i enlighet med marknadsvärderingsmetoden i CRR.

centrala avdelningar gällande fördjupade analyser och hantering av problem- och obeståndskunder. Enheten för Särskilda Årenden bistår med expertkunskap beträffande såväl problem-engagemang som konstaterade obeståndskunder. Bankens obeståndsenhet arbetar primärt med fallerade engagemang i syfte att avveckla krediter med minimal förlust för banken.

Motpartsrisk, kreditrisk i finansverksamheten

Landshypotek Banks motpartsrisker består av kreditrisk för motparter i likviditetsreserven, för motparter som Landshypotek Bank har derivataffärer med samt för motparter där banken har inlåning. Bankens likviditetsreserv består av räntebärande värdepapper med hög kreditvärdighet och är alla utgivna av nordiska kreditinstitut, svenska kommuner eller landsting. Syftet med likviditetsreserven är att reducera bankens likviditetsrisk. Banken ingår derivataffärer (swapavtal) i syfte att reducera ränte- och valutarisk.

Motparterna som banken ingår swapavtal med är svenska eller internationella banker med hög kreditvärdighet. Med motparterna finns ISDA-avtal och ensidiga CSA-avtal till Landshypotek Banks fördel, vilket reducerar motpartsrisken. Banken ställer aldrig själv säkerheter eftersom derivatkontrakten ligger i poolen för säkerställda obligationer.

Ekonomi- och finanschefen har det övergripande ansvaret för hanteringen av motpartsrisk.

Likviditetsrisk

Definition

Landshypotek Bank definierar likviditetsrisk som:

Risken för att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten.

Likviditetsrisk

Landshypotek Bank är i stor utsträckning beroende av marknadsfinansiering och oförmåga att infria betalningsförpliktelser kopplade till marknadsfinansieringen kan få omedelbara och allvarliga följder för banken.

Hantering av likviditetsrisk

För att säkerställa att en god betalningsberedskap upprätthålls har styrelsen beslutat att det ska finnas en likviditetsbuffert som motsvarar de prognostiserade, ackumulerade nettokassautflödena under de närmaste 180 dagarna samt utflöde av inlåning under stress, utan möjlighet till refinansiering. Likviditetsreserven per 31 december 2018 var 1,9 gånger större än refinansieringsbehovet under de närmaste sex månaderna.

Innehav i Landshypotek Banks likviditetsreserv kan användas som säkerhet för lån i Riksbanken. Likviditetsreserven ger banken möjlighet att överbrygga tillfälliga likviditetspåfrestningar men ger även möjlighet att vid allvarliga likviditetskriser ha tid för att anskaffa erforderliga medel genom belåning eller under ordnande former sälja tillgångar för att minska finansieringsbehovet. Banken mäter också likviditetsreserven, utifrån att den ska täcka nettoutflöden under en stressad 30-dagarsperiod enligt externa regelverk. Bankens LCR, enligt EU-förordning 575/2013 och Delegerad akt

2015/61, uppgick per 31 december 2018 till 357 procent för Landshypotek Bank konsoliderad situation och 357 procent för Landshypotek Bank.

Landshypotek Bank erbjuder inlåning i syfte att diversifiera sin finansiering och på så sätt reducera refinansieringsrisken. Bankens inlåning uppgick per 31 december 2018 till 14,1 mdkr. Landshypotek Bank genomför regelbundet stresstester av likviditetsrisken. Dessa inkluderar bland annat värdeminskning i likviditetsreserven, reducerade amorteringar och ränteintäkter, avsaknad av ny upplåning samt uttag av inlåning. Resultaten av stresstesterna visar att Landshypotek Bank har en god betalningsberedskap.

Marknadsrisk

Definition

Den marknadsrisk som Landshypotek Bank exponeras för är ränterisk, valutarisk, kreditspreadrisk, och basisspreadrisk och definieras enligt följande:

- **Ränterisk** – *Risken att marknadsvärdet av diskonterade framtida ränterelaterade in- och utbetalningar utvecklas negativt som en följd av ränteförändringar.*
- **Valutarisk** – *Risken för förlust på upplånat, utlånat eller placerat kapital som en följd av förändring av valutakurser.*
- **Kreditspreadrisk** – *Risken för reducerat marknadsvärde som en följd av ökade spreadar över riskfri ränta i tillgångar värderade till verkligt värde.*
- **Basisspreadrisk** – *Risken för reducerat marknadsvärde i de derivat som ingås vid upplåning i utländsk valuta och som inte kan kompenseras med en motsvarande förändring av marknadsvärdet på den emitterade skulden.*

Ränterisk

Ränterisk uppstår när räntebindningstider för tillgångar och skulder inte sammanfaller och som en effekt av att eget kapital används som finansiering av bunden utlåning. Det mäts bland annat som den marknadsvärdesförändring av balansräkningen som inträffar om räntekurvan parallellförflyttas. Som verktyg för att hantera ränterisken använder banken ränteswappar. Per 31 december 2018 uppgick den totala ränteriskens påverkan på balansräkningens marknadsvärde vid en parallellförflyttning av räntekurvan med en procentenhet uppåt, till -104,1 mnkr. Marknadsvärdeförändringen av tillgångar och skulder resultatförs bara till en marginell del varför ränterisken på årets resultat uppgår till +6,1 mnkr.

Basisspreadrisk och Kreditspreadrisk

Basisspreadrisk uppstår i Landshypotek Bank då valuta- och ränterisken, som uppstår vid upplåning i utländsk valuta, reduceras genom att betalningar i utländsk valuta byts mot betalningar i svensk valuta genom så kallade valutaränteswappar. Om Landshypotek Bank inte avslutar swapavtalen i förtid kommer dock nettot av resultatpåverkan vid swappens förfall att vara noll. På grund av ökad volatilitet i basisspreadarna har Landshypotek Bank valt att inte ta upp någon ny finansiering i utländsk valuta sedan 2011. Kreditspreadrisk uppstår från rörelser i kreditspreadar i Landshypotek Banks likviditetsreserv och dessa påverkar också resultatet. En ökning av kreditspreaden med en hundradels procent (1bp) skulle leda

till en värdeminskning på 2,4 mnkr av likviditetsportföljen och en rörelse med 1bp på basisspreadarna skulle leda till en värdeförändring på 4,0 mnkr på swapparna.

Säkring av verkligt värde

För att minska eller eliminera förändringar i verkligt värde på finansiella tillgångar och skulder till följd av ränteförändringar tillämpar Landshypotek Bank säkring av verkligt värde enligt beskrivningen i not 1 Redovisningsprinciper. Landshypotek Bank använder ränteswappar med betalning av fast ränta och erhållande av rörlig ränta för att säkra tillgångar som löper med fast ränta, och ränteswappar med betalning av rörlig och erhållande av fast ränta för att säkra skulder som löper med fast ränta.

Det finns ett ekonomiskt förhållande mellan den säkrade posten och säkringsinstrument eftersom villkoren i ränteswappen motsvarar villkoren för den säkrade posten i form av nominellt belopp, löptid, betalnings- och justeringsdagar.

Ineffektivitet

Ineffektiviteten beräknas genom att jämföra förändringen i verkligt värde avseende den säkrade risken i den säkrade posten med derivatets förändring i verkligt värde. Ineffektivitet föreligger om derivatets förändring i verkligt värde avviker från värdeförändringen för den säkrade posten.

De huvudsakliga förklaringarna till ineffektivitet i dessa säkringsrelationer är värdeförändringar av det rörliga benet i derivatet.

Operativ risk

Definition

Landshypotek Bank definierar operativ risk som:

Risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller fallerade interna processer, mänskliga fel, bristfälliga system, externa händelser inbegripet legal risk.

Operativ risk

Landshypotek Banks aptit för operativ risk är låg. Banken bedriver inte verksamhet inom de områden som generellt sett genererat banker störst operativa förluster. Banken har vare sig tradingverksamhet eller verksamhet relaterad till betalningsförmedling eller betalkortsverksamhet och bedriver en relativt okomplex bankverksamhet.

Viss operativ risk finns dock i alla verksamheter och i banken identifieras risker utifrån de för banken väsentliga processerna samt fokusområdet IT- och informationssäkerhet. Bankens identifierade väsentliga processer är:

- Utlåning
- Inlåning
- Upplåning
- In- och utbetalning

Hantering av operativ risk

Genom identifiering och hantering av operativa risker ökar medvetenheten och reduceras förlustrisken. Identifierade risker bedöms utifrån sannolikhet att risken ska materialiseras samt hur risken påverkar banken utifrån medarbetare, anseende, avbrott i processer, regulatoriskt och finansiellt. Banken har ett risksystem där risker, incidenter, kundklagomål och åtgärder på ett dynamiskt sätt kopplas till de för banken väsentliga processerna. Incidenter och resultatet av riskanalysen rapporteras till bankledningen och styrelsen. Huvudsyftet med detta arbete är att i största möjliga mån tidigt identifiera operativa risker i de väsentliga processerna och vidta åtgärder så att dessa inte materialiseras.

Riskanalys av de väsentliga processerna kompletteras också genom Landshypotek Banks kontinuitetsarbete. Syftet med kontinuitetshanteringen är att identifiera de kritiska delarna av verksamheten och därefter arbeta för att skapa robusthet i dessa delar. Kontinuitetshanteringen ska hantera även den typ av händelser som inte kan förutses i riskanalysen men som kan få stora konsekvenser för banken.

Landshypotek Bank har en etablerad godkännandeprocess för väsentliga förändringar för att säkerställa att banken är redo att omhänderta nya produkter, tjänster och andra väsentliga förändringar. Viktiga komponenter i denna process är deltagande från påverkade delar av Landshypotek Bank, en transparent diskussion om de operativa risker som kan uppstå samt väldokumenterade beslut.

Räntebindingstider för räntebärande tillgångar och skulder 2018

tkr	Koncernen					
	< 3 mån	3-12 mån	1-3 år	3-5 år	> 5 år	Summa
Tillgångar						
Belåningsbara statsskuld-förbindelser	3 888 000	150 000	725 000	150 000		4 913 000
Utlåning till kreditinstitut	541 394					541 394
Utlåning till allmänheten	49 413 083	9 594 840	9 462 080	3 142 041	389 931	72 001 975
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 100 000	0	3 000 000	810 000		5 910 000
Derivat	25 630 780	1 678 378	7 208 673	12 413 403	4 744 032	51 675 266
Summa	81 573 257	11 423 218	20 395 753	16 515 444	5 133 963	135 041 635
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	954 103					954 103
In- och upplåning från allmänheten	14 149 540					14 149 540
Emitterade värdepapper	31 692 000	3 378 378	8 605 950	12 613 403	4 946 754	61 236 485
Derivat	34 966 430	4 269 000	10 075 000	2 060 000	505 000	51 875 430
Efterställda skulder	1 200 000					1 200 000
Övriga skulder	206 105					206 105
Summa	83 168 178	7 647 378	18 680 950	14 673 403	5 451 754	129 621 663
Netto	-1 594 921	3 775 840	1 714 803	1 842 041	-317 791	5 419 972
Räntekänslighet netto	627	-2 944	-29 010	-62 415	25 095	-68 647
Kumulativ räntekänslighet	627	-2 317	-31 327	-93 742	-68 647	

Räntebindingstider för räntebärande tillgångar och skulder 2017

tkr	Koncernen					
	< 3 mån	3-12 mån	1-3 år	3-5 år	> 5 år	Summa
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut	393 346					393 346
Utlåning till allmänheten	41 016 253	11 738 835	10 900 451	4 135 696	621 289	68 412 524
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	7 448 000	500 000	3 350 000	1 750 000		13 048 000
Derivat	29 646 200	3 679 530	7 185 085	8 087 958	5 676 563	54 275 335
Summa	78 503 799	15 918 365	21 435 536	13 973 653	6 297 852	136 129 205
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	424 038					424 038
In- och upplåning från allmänheten	12 675 325					12 675 325
Emitterade värdepapper	31 875 000	5 234 530	10 235 085	8 287 958	5 776 563	61 409 135
Derivat	31 300 650	9 835 000	9 369 000	3 650 000	370 000	54 524 650
Efterställda skulder	1 200 000					1 200 000
Övriga skulder	255 330					255 330
Summa	77 730 343	15 069 530	19 604 085	11 937 958	6 146 563	130 488 478
Netto	773 455	848 835	1 831 451	2 035 696	151 289	5 640 727
Räntekänslighet netto ¹⁾	-8 606	-3 569	-51 515	-66 854	6 804	-123 740
Kumulativ räntekänslighet	-8 606	-12 175	-63 690	-130 544	-123 740	

¹⁾ Räntekänslighet netto över 5 år har per utgången av 2017 blivit för högt beräknad i föregående års årsredovisning. Jämförelsetalen för 2017 har korrigerats i denna rapport för att återge en korrekt bild av bankens räntekänslighet.

Tabellerna ovan skiljer sig från löptidsanalysen som inkluderar alla kontrakterade flöden, dvs nominella belopp plus avtalade räntebetalningar. I tabellerna redovisas de nominella beloppen för derivaten. På tillgångssidan ligger de nominella beloppen i derivatens erhålla-ben och på skuldsidan de nominella beloppen i betala-benen. Beloppen har fördelats efter tiden för nästa ränteomsättning. Detta skiljer sig från löptidsanalysen som inkluderar alla kontrakterade flöden, dvs nominella belopp plus avtalade räntebetalningar.

Löptidsanalys avseende finansiella tillgångar och skulder 2018

tkr	Koncernen					
	< 3 mån	3-12 mån	1-3 år	3-5 år	> 5 år	Summa
Finansiella tillgångar						
Belåningsbara statsskuld-förbindelser	214 975	1 426 319	2 473 342	1 140 984		5 255 620
Utlåning till kreditinstitut	541 394					541 394
Utlåning till allmänheten	49 699 804	9 857 007	9 805 418	3 237 646	437 197	73 037 072
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	7 328	127 855	4 430 084	1 336 611		5 901 878
Derivat	46 071	1 585 623	1 662 027	553 648	3 192 030	7 039 399
Summa	50 509 572	12 996 804	18 370 871	6 268 889	3 629 227	91 775 363
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	954 103					954 103
In- och upplåning från allmänheten	14 149 540					14 149 540
Beviljade kreditlöften	592 794					592 794
Emitterade värdepapper	1 858 972	10 564 652	28 297 523	14 619 840	9 710 999	65 051 986
Derivat	22 495	1 619 304	1 446 920	335 526	2 727 721	6 151 966
Efterställda skulder	6 864	23 887	1 253 658			1 284 409
Övriga skulder	206 105					206 105
Summa	17 790 873	12 207 843	30 998 101	14 955 366	12 438 720	88 390 903
Kontrakterade kassaflöden	32 718 699	788 961	-12 627 230	-8 686 477	-8 809 493	3 384 460

Löptidsanalys avseende finansiella tillgångar och skulder 2017

tkr	Koncernen					
	< 3 mån	3-12 mån	1-3 år	3-5 år	> 5 år	Summa
Finansiella tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut	393 346					393 346
Utlåning till allmänheten	41 299 868	12 056 909	11 323 435	4 268 603	702 896	69 651 711
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	547 562	1 047 701	8 332 396	3 596 743		13 524 402
Derivat	89 574	2 661 219	2 401 029	1 514 830	3 789 254	10 455 906
Summa	42 330 350	15 765 829	22 056 860	9 380 176	4 492 150	94 025 365
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	424 038					424 038
In- och upplåning från allmänheten	12 675 325					12 675 325
Beviljade kreditlöften	619 307					619 307
Emitterade värdepapper	2 627 799	8 767 498	13 504 216	30 823 726	10 131 329	65 854 568
Derivat	47 595	2 330 618	2 407 998	1 427 947	3 426 605	9 640 763
Efterställda skulder	12 982	43 129	145 050	1 275 751		1 476 912
Övriga skulder	255 330					255 330
Summa	16 662 375	11 141 245	16 057 264	33 527 425	13 557 934	90 946 243
Kontrakterade kassaflöden	25 667 975	4 624 584	5 999 596	-24 147 249	-9 065 784	3 079 122

Tabellerna ovan inkluderar samtliga kontrakterade kassaflöden. Beloppen är odiskonterade och är upptagna under den tidsficka då Landshypotek har rätt att åkalla betalning eller skyldighet eller rätt att återbetala. Framtida rörliga räntor är medräknade vad gäller derivat och finansiella skulder. Utlåning till allmänheten redovisas till nästkommande ränteromsättning när kunden om så önskar kan lösa in lånet. Räntederivat nettoregleras medan valutaräntederivat bruttoregleras vilket speglas i tabellen ovan. Detta innebär att kontrakterade belopp vid förfall endast inkluderas vad gäller valutaräntederivat. För räntederivat redovisas alla flöden netto.

Investeringar i kommunobligationer redovisas från 2018 som belåningsbara statsskuld-förbindelser. Tidigare redovisades kommunobligationer som Obligationer och övriga räntebärande värdepapper.

Derivat som utgör säkringsinstrument avseende ränte- och valutarisk i verkligt värde och portföljsäkring 2018

Koncernen tkr	< 3 mån	3-12 mån	1-3 år	3-5 år	> 5 år	Summa
Ränterisk						
Ränteswappar betalar fast ränta och erhåller rörlig ränta						
Nominellt belopp	4 250 000	7 119 000	10 075 000	2 060 000	505 000	24 009 000
Genomsnittlig fast ränta %	-0,31	-0,11	0,76	0,84	1,50	
Ränteswappar betalar rörlig ränta och erhåller fast ränta						
Nominellt belopp		450 000	6 038 000	12 160 000	2 210 000	20 858 000
Genomsnittlig fast ränta %		1,46	0,88	0,95	2,87	
Valutakursrisk						
Valutarelaterade derivat SEK/NOK						
Nominellt belopp		1 474 800	593 150			2 067 950
Genomsnittlig valutakurs		0,8137	0,8430			
Valutarelaterade derivat SEK/EUR						
Nominellt belopp			666 380	228 250	2 424 070	3 318 700
Genomsnittlig valutakurs			0,0975	0,1095	0,1031	
Summa	4 250 000	9 043 800	17 372 530	14 448 250	5 139 070	50 253 650

Säkringsinstrument 2018

Säkringsinstrument 2018		Redovisat värde	
Koncernen tkr	Balanspost i vilken säkringsinstrument ingår	Tillgångar	Skulder
Ränterisk			
Ränteswappar betalar fast ränta och erhåller rörlig ränta	Derivat	12 241	166 937
Ränteswappar betalar rörlig ränta och erhåller fast ränta	Derivat	415 673	15 786
Valutakursrisk			
Valutarelaterade derivat SEK/NOK	Derivat	-	276 557
Valutarelaterade derivat SEK/EUR	Derivat	876 061	1 310
		1 303 975	460 591

Säkrade poster 2018

Säkrade poster 2018		Redovisat värde	
Koncernen tkr	Balanspost i vilken den säkrade posten ingår	Tillgångar	Skulder
Ränterisk			
Utlåning till allmänheten till fast ränta	Utlåning till allmänheten	19 213 726	
Likviditetsreserv till fast ränta	Belåningsbara statsskuldförbindelser, Obligationer och andra räntebärande värdepapper	4 949 468	
Upplåning i SEK till fast ränta	Emitterade värdepapper m.m.		21 261 287
Valutakursrisk			
Upplåning i EUR och NOK till fast ränta	Emitterade värdepapper m.m.		6 030 941
		24 163 194	27 292 228

Not 3 Kapital och kapitaltäckning

Total kapitalrelation

Total kapitalrelation i den konsoliderade situationen uppgick till 18,4 (43,8) procent. Total kapitalrelation i Landshypotek Bank AB uppgick till 19,4 (43,2) procent. Att kapitalrelationen reducerats kraftigt sedan föregående år är hänförligt till att banken under året har:

- I. Implementerat nya tillstånd för internmetoden, vilket innefattar att banken har:
 - a. Flyttat ca 40 procent av de före detta hushållsexponeringarna till företagsexponeringsklassen och använder en grundläggande internmetod för företagsexponeringar. Detta innebär att föreskrivna LGD-värden på i genomsnitt 35 procent används, vilka är mer än dubbelt så höga som de tidigare använda interna LGD-estimaten. Företagsexponeringarna utgörs i allt väsentligt (> 99 procent) av krediter med pant i fast egendom och med en genomsnittlig belåningsgrad på 54 procent. Använda föreskrivna LGD-estimat avspeglar således inte utlåningens karakteristika och riskbild.
 - b. Applicerar en högre viktning av nedgångsår och en större försiktighetsmarginal i bankens estimat av PD-värden.¹⁾
 - c. Ändrat metoden för konjunkturjusteringar, vilket leder till att portfölj-PD för friska krediter är mindre konjunkturberoende och därmed mer konstanta över tid.
- II. Börjat applicerat det så kallade riskviktsgolvet för exponeringsklass "Hushåll – säkerhet i fastighet" i Pelare 1 istället för i Pelare 2.
- III. Implementerat en mer restriktiv tolkning av hur stor del av de externt emitterade primärkapitaltillskotten och supplementärkapitalinstrumenten i Landshypotek Bank AB som får räknas med i kapitalbasen för den konsoliderade situationen. Detta efter ett förtydligande från EBA.

Kärnprimärkapitalrelation

Kärnprimärkapitalrelationen i den konsoliderade situationen uppgick till 13,9 (31,7) procent. Reduktionen av kärnprimärkapitalrelationen i relation till föregående år förklaras även av förändringarna beskrivna under punkt I-III i avsnittet ovan.

Kapitalbas

Kapitalbasen för den konsoliderade situationen uppgick till 6,2 (6,8) mdkr. Reduktionen förklaras av förändringarna beskrivna under punkt I och III i avsnittet ovan.

Kapitalkrav och kombinerat buffertkrav

Utöver minimikapitalkravet på 8 procent av totalt riskvägt belopp är kravet på kapitalkonserveringsbuffert 2,5 procent och kravet på kontracyklisk buffert 2 procent. Dessa buffertar utgör det kombinerade buffertkravet vilket ska täckas med kärnprimärkapital. Finansinspektionen beslutade den 18 september 2018 om en höjning av kontracyklisk buffert till 2,5 procent från och med 19 september 2019.

Bruttosoliditetsgrad

Bruttosoliditetsgraden för den konsoliderade situationen uppgick till 6,2 (6,7) procent. Reduktionen i bruttosoliditetsgrad i relationen till föregående år förklaras även de av förändringarna beskrivna under punkt i och iii ovan, då dessa reducerar bankens primärkapital, vilket bruttosoliditetsgraden beräknas utifrån.

Internt bedömt kapitalbehov

Det internt bedömda kapitalbehovet för den konsoliderade situationen uppgick till 4,8 (5,3) mdkr. Kapitalbehovet ska jämföras med en kapitalbas för den konsoliderade situationen på 6,2 (6,8) mdkr. I kapitalbedömningen beaktas minimikapitalkravet, kombinerat buffertkrav och Pelare 2-kapitalbehovet. Förra årets internt bedömda kapitalbehov inkluderade Pelare 2-påslag för riskviktsgolv och uppskattad påverkan av nya tillstånd för internmetoden på minimikapitalkravet och kapitalbasavdrag. Differensen mellan kapitalbas och bedömt kapitalbehov skiljer sig därmed i begränsad utsträckning mellan de två senaste åren.

¹⁾ Banken har beaktat EBA:s riktlinjer (EBA/GL/2017/16), vilka börjar gälla 2021, rörande försiktighetsmarginal i PD-skattning samt FI:s promemoria (FI-Dnr 15-13020) kring antal nedgångsår för långsiktiga fallissemangsfrekvenser.

Kapitaltäckningsanalys

Konsoliderad situation ¹⁾ tkr	2018	2017
Kärnprimärkapitalinstrument: instrument och reserver		
Medlemsinsatser	1 729 349	1 698 189
Övrigt tillskjutet kapital	1 797 796	1 797 796
Primärkapitalinstrument	700 000	700 000
Reserver	-5 589	38 022
Aktuariella förändringar	-23 985	-27 966
Balanserad vinst	1 604 633	1 542 054
Årets resultat ²⁾	310 086	276 047
Eget kapital enligt balansräkningen	6 112 290	6 024 142
Avdrag relaterade till den konsoliderade situationen och andra förutsebara kostnader	-118 787	-120 962
Avdrag för primärkapitalinstrument klassificerade som eget kapital	-700 000	-700 000
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar ³⁾	5 293 503	5 203 180
Kärnprimärkapital: lagstiftningsjusteringar		
Ytterligare värdejusteringar	-11 038	-55 765
Immateriella tillgångar	-143 497	-99 356
Uppskjutna skattefordringar som är beroende av framtida lönsamhet	-2 635	-4 087
Negativa belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp (IRK)	-440 272	-107 327
Summa lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-597 442	-266 535
Kärnprimärkapital	4 696 062	4 936 645
Primärkapitaltillskott: instrument		
Kvalificerande primärkapital som ingår i konsoliderat primärkapitaltillskott som utfärdats av dotterföretag och innehas av tredje part	567 186	700 000
Primärkapital (Kärnprimärkapital + Primärkapital)	5 263 248	5 636 645
Supplementärkapital: instrument och avsättningar		
Kvalificerande kapitalbasinstrument som ingår i konsoliderat supplementärkapital som utfärdats av dotterföretag och innehas av tredje part	934 598	1 200 000
Supplementärkapital före lagstiftningsjusteringar	934 598	1 200 000
Supplementärkapital: lagstiftningsjusteringar		
Summa lagstiftningsjusteringar av supplementärkapital	-	-
Supplementärkapital	934 598	1 200 000
Kapitalbas (Primärkapital+Supplementärkapital)	6 197 846	6 836 645
Totalt riskvägt exponeringsbelopp	33 664 443	15 595 184
Kapitalrelationer och buffertar		
Kapitalkrav	2 693 155	1 247 615
Kärnprimärkapitalrelation (%)	13,9	31,7
Primärkapitalrelation (%)	15,6	36,1
Total kapitalrelation (%)	18,4	43,8
Institutspecifikt kärnprimärkapitalkrav inklusive buffertkrav (%)	9,0	9,0
varav: krav på kapitalkonserveringsbuffert (%)	2,5	2,5
varav: krav på kontracyklisk buffert (%)	2,0	2,0
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert (%) ⁴⁾	9,4	27,2

¹⁾ Konsoliderad situation innefattar Landshypotek Ekonomisk Förening och Landshypotek Bankkoncernen.

²⁾ Landshypotek Bank har i beslut från Finansinspektionen i februari 2018 fått godkänt att, under vissa i beslutet angivna förutsättningar, räkna in delårs- eller helårsöverskott i kapitalbasberäkningen för institutet samt för den konsoliderade situationen.

³⁾ Denna post avser den konsoliderade situationen och skiljer sig från eget kapital enligt IFRS genom att den föreslagna utdelningens bidrag till eget kapital exkluderas.

⁴⁾ Beräknas som "bankens kärnprimärkapital reducerat med kärnprimärkapitalkravet samt reducerat med eventuellt ytterligare kärnprimärkapital som används för att täcka kravet på primärkapital och/eller totalt kapital, dividerat med totalt riskvägt exponeringsbelopp".

Kapitalkrav uppdelat på risk, metod och exponeringsklass

Konsoliderad situation 2018 tkr	Exponerings- värde ¹⁾	Riskvägt expo- neringsbelopp ²⁾	Kapitalkrav ³⁾	Genomsnittlig riskvikt ⁴⁾
Kreditrisk – Internmetoden	74 231 219	25 317 610	2 025 409	34 %
Hushåll – säkerhet i fastighet	45 165 912	6 409 183	512 735	14 %
Företag	29 005 804	18 848 924	1 507 914	65 %
Övriga motpartslösa tillgångar	59 504	59 504	4 760	100 %
Kreditrisk – Schablonmetoden	13 109 929	1 259 684	100 775	10 %
Nationella regeringar eller centralbanker	16 678	-	-	0 %
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan eller myndigheter	5 267 855	-	-	0 %
Institut	1 756 180	546 061	43 685	31 %
Företag	12 009	12 009	961	100 %
Hushåll	39 937	27 798	2 224	70 %
Säkrade genom panträtt i fast egendom	205 154	91 447	7 316	45 %
Fallerade exponeringar	843	1 243	99	147 %
Säkerställda obligationer	5 811 272	581 127	46 490	10 %
Operativ risk – Basmetoden		1 447 606	115 808	
Kreditvärdighetsjusteringsrisk – Schablonmetoden	1 057 527	754 092	60 327	71 %
Ytterligare riskexponeringsbelopp enligt Artikel 3 CRR		3 154	252	
Ytterligare striktare tillsynskrav baserade på Artikel 458 CRR		4 882 295	390 584	
Summa	88 398 675	33 664 443	2 693 155	-

Konsoliderad situation 2017 tkr	Exponerings- värde ¹⁾	Riskvägt expo- neringsbelopp ²⁾	Kapitalkrav ³⁾	Genomsnittlig riskvikt ⁴⁾
Kreditrisk – Internmetoden	66 491 392	8 495 282	679 623	13 %
Hushåll – säkerhet i fastighet	66 315 621	8 319 511	665 561	13 %
Övriga motpartslösa tillgångar	175 771	175 771	14 062	100 %
Kreditrisk – Schablonmetoden	19 171 983	4 467 812	357 425	23 %
Nationella regeringar eller centralbanker	46 205			0 %
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan eller myndigheter	6 211 320			0 %
Institut	1 645 395	552 289	44 183	34 %
Företag	170 224	169 156	13 532	99 %
Hushåll	57 695	40 573	3 246	70 %
Säkrade genom panträtt i fast egendom	3 734 441	2 964 661	237 173	79 %
Fallerade exponeringar	7 916	11 255	900	142 %
Säkerställda obligationer	7 298 786	729 879	58 390	10 %
Operativ risk – Basmetoden		1 366 604	109 328	
Kreditvärdighetsjusteringsrisk – Schablonmetoden	1 393 580	1 286 858	102 949	92 %
Summa	86 988 201	15 595 184	1 247 615	-

¹⁾ Konsoliderad situation innefattar Landshypotek Ekonomisk Förening och Landshypotek Bankkoncernen.

²⁾ Exponeringsvärde beräknat i enlighet med CRR. I bankens tidigare rapporter har i vissa fall den engelska förkortningen EAD samt exponeringsbelopp använts för detta som nu benämns exponeringsvärde.

³⁾ Efter applicering av tillämpliga riskvikter. Riskvikterna för internmetoden baseras på intern riskklassificering och interna historiska data, medan schabloniserade värden enligt CRR används för schablonmetoden.

⁴⁾ Beräknas genom att multiplicera riskvägt exponeringsbelopp med 8 procent. Inkluderar inga buffertkrav.

⁵⁾ Beräknas genom att dividera riskvägt exponeringsbelopp med exponeringsvärdet för respektive risk/exponeringsklass.

Kapitaltäckningsanalys

Landshypotek Bank AB tkr	2018	2017
Kärnprimärkapitalinstrument: instrument och reserver		
Aktiekapital	2 253 000	2 253 000
Övrigt tillskjutet kapital	1 016 694	1 016 694
Primärkapitalinstrument	700 000	700 000
Reserver	-5 589	38 022
Balanserad vinst	1 666 052	1 543 579
Årets resultat ¹⁾	294 175	255 309
Eget kapital enligt balansräkningen	5 924 332	5 806 604
Avdrag för primärkapitalinstrument klassificerade som eget kapital	-700 000	-700 000
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar	5 224 332	5 106 604
Kärnprimärkapital: lagstiftningsjusteringar		
Ytterligare värdejusteringar	-11 038	-55 765
Immateriella tillgångar	-143 497	-99 356
Uppskjutna skattefordringar som är beroende av framtida lönsamhet	-400	-365
Negativa belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp (IRK)	-440 272	-107 327
Summa lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-595 207	-262 813
Kärnprimärkapital	4 629 125	4 843 790
Primärkapitaltillskott: instrument		
Primärkapitalinstrument	700 000	700 000
varav: klassificerade som eget kapital enligt tillämpliga redovisningsstandarder	700 000	700 000
Primärkapital (Kärnprimärkapital + Primärkapital)	5 329 125	5 543 790
Supplementärkapital: instrument och avsättningar		
Kapitalinstrument och efterställda lån som ska räknas som supplementärkapital	1 200 000	1 200 000
Supplementärkapital före lagstiftningsjusteringar	1 200 000	1 200 000
Supplementärkapital: lagstiftningsjusteringar		
Summa lagstiftningsjusteringar av supplementärkapital		
Supplementärkapital	1 200 000	1 200 000
Kapitalbas (Primärkapital+Supplementärkapital)	6 529 125	6 743 790
Totalt riskvägt exponeringsbelopp	33 662 773	15 616 557
Kapitalrelationer och buffertar		
Kapitalkrav	2 693 022	1 249 325
Kärnprimärkapitalrelation (%)	13,8	31,0
Primärkapitalrelation (%)	15,8	35,5
Total kapitalrelation (%)	19,4	43,2
Institutspecifikt kärnprimärkapitalkrav inklusive buffertkrav (%)	9,0	9,0
varav: krav på kapitalkonserveringsbuffert (%)	2,5	2,5
varav: krav på kontracyklisk buffert (%)	2,0	2,0
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert (%) ²⁾	9,3	26,5

¹⁾ Landshypotek Bank har i beslut från Finansinspektionen den 1 februari 2018 fått godkänt att, under vissa i beslutet angivna förutsättningar, räkna in delårs- eller helårsöverskott i kapitalbasberäkningen för institutet samt för den konsoliderade situationen.

²⁾ Beräknas som "bankens kärnprimärkapital reducerat med kärnprimärkapitalkravet samt reducerat med eventuellt ytterligare kärnprimärkapital som används för att täcka kravet på primärkapital och/eller totalt kapital, dividerat med totalt riskvägt exponeringsbelopp".

Kapitalkrav uppdelat på risk, metod och exponeringsklass

Landshypotek Bank AB 2018 tkr	Exponerings- värde ¹⁾	Riskvägt expo- neringsbelopp ²⁾	Kapitalkrav ³⁾	Genomsnittlig riskvikt ⁴⁾
Kreditrisk – Internmetoden	74 229 655	25 316 046	2 025 284	34 %
Hushåll – säkerhet i fastighet	45 165 912	6 409 183	512 735	14 %
Övriga motpartslösa tillgångar	29 005 804	18 848 924	1 507 914	65 %
Hushåll – säkerhet i fastighet	57 940	57 940	4 635	100 %
Kreditrisk – Schablonmetoden	13 112 561	1 259 579	100 766	10 %
Nationella regeringar eller centralbanker	16 438	-	-	0 %
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan eller myndigheter	5 271 254	-	-	0 %
Institut	1 755 654	545 955	43 676	31 %
Företag	12 009	12 009	961	100 %
Hushåll	39 937	27 798	2 224	70 %
Säkrade genom panträtt i fast egendom	205 154	91 447	7 316	45 %
Fallerade exponeringar	843	1 243	99	147 %
Säkerställda obligationer	5 811 272	581 127	46 490	10 %
Operativ risk – Basmetoden		1 447 606	115 808	
Kreditvärdighetsjusteringsrisk – Schablonmetoden	1 057 527	754 092	60 327	71 %
Ytterligare riskexponeringsbelopp enligt Artikel 3 CRR		3 154	252	
Ytterligare striktare tillsynskrav baserade på Artikel 458 CRR		4 882 295	390 584	
Summa	88 399 743	33 662 773	2 693 022	-

Landshypotek Bank AB 2017 tkr	Exponerings- värde ¹⁾	Riskvägt expo- neringsbelopp ²⁾	Kapitalkrav ³⁾	Genomsnittlig riskvikt ⁴⁾
Kreditrisk – Internmetoden	66 491 392	8 495 282	679 623	13 %
Hushåll – säkerhet i fastighet	66 315 621	8 319 511	665 561	13 %
Övriga motpartslösa tillgångar	175 771	175 771	14 062	100 %
Kreditrisk – Schablonmetoden	19 171 983	4 467 812	357 425	23 %
Nationella regeringar eller centralbanker	46 205	-	-	0 %
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan eller myndigheter	6 211 320	-	-	0 %
Institut	1 645 395	552 289	44 183	34 %
Företag	170 224	169 156	13 532	99 %
Hushåll	57 695	40 573	3 246	70 %
Säkrade genom panträtt i fast egendom	3 734 441	2 964 661	237 173	79 %
Fallerade exponeringar	7 916	11 255	900	142 %
Säkerställda obligationer	7 298 786	729 879	58 390	10 %
Operativ risk – Basmetoden		1 366 604	109 328	
Kreditvärdighetsjusteringsrisk – Schablonmetoden	1 393 580	1 286 858	102 949	92 %
Summa	87 056 955	15 616 557	1 249 325	-

¹⁾ Exponeringsvärde beräknat i enlighet med CRR. I bankens tidigare rapporter har i vissa fall den engelska förkortningen EAD samt exponeringsbelopp använts för detta som nu benämns exponeringsvärde.

²⁾ Efter applicering av tillämpliga riskvikter. Riskvikterna för internmetoden baseras på intern riskklassificering och interna historiska data, medan schabloniserade värden enligt CRR används för schablonmetoden.

³⁾ Beräknas genom att multiplicera riskvägt exponeringsbelopp med 8%. Inkluderar inga buffertkrav.

⁴⁾ Beräknas genom att dividera riskvägt exponeringsbelopp med exponeringsvärdet för respektive risk/exponeringsklass.

Not 4 Räntenetto

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Ränteintäkter				
Ränteintäkter på utlåning till kreditinstitut	-44	-1 699	-	-
Ränteintäkter på utlåning till allmänheten	1 207 400	1 254 083	-	-
Ränteintäkter på räntebärande värdepapper	11 445	31 592	-	-
varav ränteintäkter för finansiella tillgångar i verkligt värdesäkring	19 916	17 338	-	-
varav ränteintäkter på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	1 566	25 452	-	-
varav ränteintäkter på finansiella tillgångar som kan säljas	-10 037	-11 199	-	-
Övriga ränteintäkter	10 582	11 855	-	-
Summa ränteintäkter	1 229 383	1 295 831	-	-
Medelränta på utlåning till allmänheten	1,72 %	1,86 %	-	-
Räntekostnader				
Räntekostnader för skulder till kreditinstitut – övriga	7 455	5 109	-	-
Räntekostnader för in- och upplåning från allmänheten	-99 206	-87 551	-	-
varav insättargarantiavgifter	-9 627	-6 777	-	-
Räntekostnader för räntebärande värdepapper	-427 784	-553 193	-	-
varav räntekostnader för finansiella skulder i verkligt värdesäkring justerade för verkligt värde av säkrad risk	-550 571	-548 935	-	-
varav räntekostnader för räntebärande värdepapper till upplupet anskaffningsvärde	-36 627	-85 588	-	-
varav periodisering av upparbetat marknadsvärde från avbrutna säkringsrelationer ¹⁾	159 414	81 330	-	-
Räntekostnader för efterställda skulder	-27 258	-34 458	-	-
Räntekostnader för derivatinstrument	212 428	249 755	-	-
varav räntekostnader för derivat värderade till verkligt värde via resultatet	25 047	-37 356	-	-
varav räntekostnader för derivat identifierade som säkringsinstrument	346 795	375 731	-	-
varav omklassificering avbrutna säkringsrelationer ¹⁾	-159 414	-88 619	-	-
Övriga räntekostnader	-96 066	-75 145	-26	-23
varav avgift statlig stabiliseringsfond	-74 791	-56 945	-	-
Summa räntekostnader	-430 431	-495 482	-26	-23
Summa	798 952	800 349	-26	-23

¹⁾ Posten avser minskade, redovisade räntekostnader till följd av periodisering av upparbetat marknadsvärde i säkrad risk hänförligt till säkringsrelationer för verkligt värde som avbrutits under 2013 och 2018. Motsvarande belopp med negativ påverkan på resultatet, hänförlig till en värdeminskning på säkringsinstrumenten (derivaten) i de avbrutna säkringsrelationerna, redovisas under derivat i räntenettet. Återstående belopp att periodisera ut är 704,7 mkr. Periodiseringar pågår fram till maj 2031.

Not 5 Nettoresultat av finansiella transaktioner

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet				
Realiserat resultat försäljning av obligationer och andra räntebärande värdepapper	-726	10 756	-	-
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Realiserat resultat försäljning av obligationer och andra räntebärande värdepapper	10 305	433	-	-
Övriga finansiella skulder				
Realiserat resultat återköp egna emitterade obligationer	-1 482	-21 613	-	-
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet				
Realiserat resultat köp/försäljning derivatkontrakt	-366	-14 663	-	-
Summa realiserat resultat	7 731	-25 087	-	-
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet				
Värdeförändring obligationer och andra räntebärande värdepapper	-2 258	-32 445	-	-
Värdeförändring derivat med positivt marknadsvärde som inte ingår i någon säkringsrelation	-	-4 072	-	-
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet				
Värdeförändring derivat med negativt marknadsvärde som inte ingår i någon säkringsrelation	7 265	42 672	-	-
Omklassificering avbrutna säkringsrelationer	159 412	89 273	-	-
Poster som ingår i säkringsrelation och som säkringsredovisas				
Värdeförändring emitterade obligationer som ingår i säkring av verkligt värde	-94 051	294 697	-	-
Värdeförändring på räntesäkrade poster i portföljsäkring	-22 613	-45 454	-	-
Värdeförändring placeringsobligationer som ingår i säkring av verkligt värde	300	-10 545	-	-
Värdeförändring derivat som ingår i säkring av verkligt värde	-38 532	-357 132	-	-
varav omklassificering avbrutna säkringsrelationer ¹⁾	-159 412	83 619	-	-
Summa orealiserat resultat	9 523	-23 006	-	-
Summa	17 255	-48 093	-	-

¹⁾ Posten avser periodisering av upparbetat marknadsvärde i säkrad risk hänförligt till säkringsrelationer för verkligt värde som avbrutits under 2013 och 2018. Återstående belopp att periodisera ut är 704,7 mkr. Periodiseringar pågår fram till maj 2031.

Med realiserat resultat avses värdeförändringar som realiserats, det vill säga erhållits/betalats gentemot motpart, detta för affärer som stängts under året. Med orealiserat resultat avses marknadsvärdesförändringar för levande affärer.

Not 6 Övriga rörelseintäkter

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Fastighetsintäkter	1 269	1 447	-	-
Övrigt	13 929	3 079	9 989	2 651
Summa	15 197	4 526	9 989	2 651

Not 7 Allmänna administrationskostnader

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Personalkostnader				
Löner m.m. VD, ledande befattningshavare och styrelse	-21 269	-19 786	-1 816	-1 860
Löner m.m. övrig personal	-110 394	-101 082	-12 945	-7 847
Avsättning till vinstandelsstiftelse	-4 977	-5 346	-	-
Pensionskostnader	-22 417	-20 464	-209	-245
Socialförsäkringsavgifter	-42 420	-37 953	-4 141	-2 832
Andra personalkostnader	-11 099	-18 216	-2 255	-1 780
	-212 576	-202 847	-21 366	-14 564
Övriga administrationskostnader				
Resekostnader	-4 627	-4 836	-1 467	-978
Tele och datakostnader	-2 280	-2 233	-34	-12
Kontorskostnader	-3 176	-2 241	-146	-82
Lokalkostnader	-18 616	-17 368	-45	-49
IT-kostnader	-103 921	-84 458	-222	-16
Porto och utskick	-4 894	-4 577	-217	-706
Konsulter	-45 301	-46 978	-3 657	-485
Informationskostnader	-8 655	-8 262	-94	-63
Köpta tjänster	-1 215	-1 244	-625	-658
Marknadsföringskostnader	-22 046	-22 841	-802	-1 194
Myndigheter och föreningar	-4 564	-4 896	-1 273	-1 413
	-219 295	-199 934	-8 582	-5 656
Arvode och kostnadsersättning till utsedda revisorer				
Revisionsuppdraget	-2 844	-2 888	-125	-125
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-603	-1 398	-25	-
Skatterådgivning	-139	-102	-	-
Övriga tjänster	-328	-1 719	-	-
	-3 914	-6 107	-150	-125
Summa	-435 785	-408 886	-30 097	-20 344
Specifikation av pensionskostnader				
Förändring av avsättning till pensioner	333	5	-	-
Pensionspremier	-19 236	-16 634	-209	-197
varav till ledande befattningshavare	-3 746	-2 518	-209	-197
varav till övrig personal	-15 490	-14 116	-	-
Direktutbetalda pensioner	-948	-961	-	-
Till pensionskostnader hänförliga löne- och avkastnings-skatte	-4 615	-4 280	-	-48
Förmånsbestämda pensionsplaner	2 048	1 406	-	-
Summa	-22 417	-20 464	-209	-245

Pensionskostnaderna i koncernen är redovisade enligt IAS 19, Ersättning till anställda. Pensionskostnader i Landshypotek Bank AB har beräknats enligt Finansinspektionens föreskrifter.

Bolagets pensionsförpliktelser har täckts genom försäkring i Sparinstitutens Pensionskassa samt genom avsatt till pensioner som kreditförsäkrats i FPG (Försäkringsbolaget Pensionsgaranti, ömsesidigt). Ytterligare information om pensionsskuld redovisas i not 28.

	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Antal anställda				
Antal anställda män	97	92	1	1
Antal anställda kvinnor	92	91	-	-
Summa	189	183	1	1
Medelantal avlönade inklusive vikarier	191	174	1	1
Styrelseledamöter och ledande befattningshavare				
Antal styrelseledamöter	17	17	7	8
varav män	11	11	6	6
varav kvinnor	6	6	1	2
Antal ledande befattningshavare	12	11	1	1
varav män	9	8	1	1
varav kvinnor	3	3	-	-

tkr					
Ersättningar och övriga förmåner 2018	Grundlön/ Styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Övrig ersättning	Summa
Styrelsens ordförande Per-Olof Hilmér	162			118	279
Styrelseledamot Hans Heuman	76				76
Styrelseledamot Erik A Eriksson	76			57	132
Styrelseledamot Kristin Johansson	76			4	80
Styrelseledamot Lars-Johan Merin	98			3	101
Styrelseledamot Paul Isaksson	76			31	106
Styrelseledamot Claes Mattson	38				38
Andra ledande befattningshavare (1 person)	934	18	209	52	1 213
Summa	1 534	18	209	264	2 025

Ersättningar och övriga förmåner 2017	Grundlön/ Styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Övrig ersättning	Summa
Styrelsens ordförande Lars Öhman	220				220
Styrelseledamot Rikard Cederholm	38				38
Styrelseledamot Hans Heuman	75				75
Styrelseledamot Per-Olof Hilmér	128			5	133
Styrelseledamot Pär Sahlin	60				60
Styrelseledamot Kerstin Arnemo	75				75
Styrelseledamot Erik A Eriksson	92			1	93
Styrelseledamot Kristin Johansson	116			4	120
Styrelseledamot Lars-Johan Merin	85				85
Styrelseledamot Paul Isaksson	38				38
Andra ledande befattningshavare (1 person)	870	11	245	43	1 170
Summa	1 795	11	245	53	2 105

Inga rörliga ersättningar eller aktierelaterade ersättningar har utgått.

Not 8 Av- och nedskrivningar av immateriella och materiella anläggningstillgångar

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Immateriella anläggningstillgångar				
Avskrivningar Datasystem	-13 641	-10 387	-	-
Materiella anläggningstillgångar				
Avskrivningar Inventarier	-2 803	-2 826	-	-
Avskrivningar Fastigheter	-494	-521	-	-
Avskrivningar Markanläggningar	-28	-28	-	-
Aktier				
Nedskrivningar aktier i dotterbolag	-	-	-	-
Summa	-16 966	-13 762	-	-

Not 9 Rörelsekostnader

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Övrigt	-3 122	-154	-3	-4
Summa	-3 122	-154	-3	-4

Not 10 Kreditförluster, netto

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Förändring nedskrivningsreserv stadié 1	1 092	-	-	-
Förändring nedskrivningsreserv stadié 2	11 839	-	-	-
varav förändring gruppvis nedskrivningsreserv stadié 2	3 627	-	-	-
Gruppvisa reserveringar enligt IAS 39	-	376	-	-
Kreditförluster netto ej kreditförsämrade utlåning	12 931	376	-	-
Förändring nedskrivningsreserv stadié 3	14 666	-	-	-
Periodens bortskrivning avseende konstaterade förluster	-41 447	-22 802	-	-
Återvinningar på tidigare konstaterade förluster	5 818	2 754	-	-
Specifika reserveringar enligt IAS 39	-	7 184	-	-
Kreditförluster netto kreditförsämrade utlåning	-20 963	-12 864	-	-
Summa	-8 032	-12 488	-	-

Ingen egendom övertagen för skyddanden av fordran.

Redovisning av förlustreserv

Banken redovisar förväntade kreditförluster för finansiella tillgångar och åtaganden utanför balansräkningen i utlåningsportföljen och för de delar av likviditetsportföljen som klassificeras som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat.

Varje tillgång kategoriseras till ett av tre stadier:

- Stadie 1 innefattar ej fallerade tillgångar utan betydande ökning i kreditrisk jämfört med första redovisningstillfället.
- Stadie 2 innefattar ej fallerade tillgångar med betydande ökning i kreditrisk jämfört med första redovisningstillfället.
- Stadie 3 avser fallerade tillgångar

Fastställande av betydande ökning i kreditrisk

För att fastställa om en utlåningstillgång har en betydligt ökad kreditrisk jämfört med kreditrisken vid första redovisningstillfället mäter banken bland annat hur tillgångens PD-riskklass har försämrats sedan tillgången uppstod. För att klassificera ett avtal som förhöjd risk, vilket motsvarar Stadie 2, krävs generellt en riskökning motsvarande 1-4 riskklasser i PD. För de avtal som tecknats till låg risk krävs en större försämring av riskklasser i PD för byta stadie än de som tecknats till högre risk. I tillägg så klassificeras avtal som saknar information om ursprunglig riskklass, samt de som är mer än 31 dagar sena med en betalning till Stadie 2. Stadie 3 motsvarar fallissemang. Bankens definition av fallissemang är den som föreskrivs i externa kapitaltäckningsregler.

Individuellt bedömda lån i stadie 3

Förväntad kreditförlust för tillgångar i Stadie 3 estimeras genom, i huvudsak, en individuell och manuell bedömning av förväntad förlust, utifrån tre scenarier. Bedömningen grundas i aktuell information som tar hänsyn till både makroekonomiska och låntagarspecifika faktorer som kan påverka framtida kassaflöden, så som nuvarande och framtida ekonomiska förhållanden, tiden till återvinning och värdet av ställda säkerheter.

Värdering

För tillgångar i stadie 1 beräknas förlustreserven till ett belopp motsvarande 12 månaders förväntade kreditförluster. För tillgångar i stadie 2 och 3 motsvarar förlustreserven de förväntade kreditförlusterna för tillgångarnas återstående löptid.

Värderingen av förväntade kreditförluster estimeras löpande enligt bankens beräkningsmodell och på individuell och kollektiv nivå. Estimeringen grundas i internt utvecklade statistiska modeller som beaktar både historisk data och sannolikhetsviktade framåtblickande makroekonomiska scenarier.

De viktigaste indata som används för att värdera förväntade kreditförluster är:

- Sannolikhet för fallissemang (PD) - estimerar sannolikheten för att avtal hamnar i fallissemang.
- Förlust givet fallissemang (LGD) - bedömningen av hur mycket Landshypotek Bank förväntas förlora av exponeringsvärdet i händelse av fallissemang.
- Exponering vid fallissemang (EAD) - en beräknad kreditexponering vid ett framtida datum för fallissemang med hänsyn tagen till förväntade förändringar i kreditexponeringen i form av bl.a. limitutnyttjande, extraamorteringar, förtidslösens och förväntad fallissemangsrisik.
- Förväntad löptid motsvarar kontraktets löptid, dock högst 30 år.

För huvuddelen av avtalen i utlåningsportföljen grundas PD och LGD på intern historisk data och utgår från bankens interna riskklassificeringsmodeller för kapitaltäckningen (se beskrivning i Landshypotek Bank - Rapport om kapitaltäckning och riskhantering 2018). Estimaten är omkalibrerade för att fånga dagens ekonomiska situation. För avtal i bankens likviditetsportfölj beräknas förväntade kreditförluster bland annat utifrån fallissemangsfrekvenser enligt ratingmatris från ett internationellt ratinginstitut.

För att skatta den framtida risken påverkas PD och LGD av prognoser för framtida ekonomisk utveckling genom makroekonomiska scenarier.

Utlåning till allmänheten fördelat per PD-intervall 2018

Koncernen tkr	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3
0,00 till <0,15	13 743 871	3 213 975	-
0,15 till <0,25	17 647 195	1 219 057	-
0,25 till <0,50	17 550 871	959 823	-
0,50 till <0,75	7 065 212	546 981	-
0,75 till <2,50	6 535 663	1 221 492	-
2,50 till <10,00	449 693	1 206 369	-
10,00 till <100	78 441	628 251	-
100 (fallissemang)	-	-	525 821
Summa	63 070 945	8 995 948	525 821

Sannolikhetsviktade makroekonomiska scenarier

Beräkningsmodellen väger samman utfallet av förväntad kreditförlust utifrån tre makroekonomiska scenarier (bas, förbättrat och försämrat) till årliga förväntade kreditförluster under tillgångens livstid.

För utlåningsportföljen ingår makroparametrarna ränta, BNP och fastighetsprisindex i bankens scenarier. Makroparametrarna baseras på prognoser från externa välrenommerade källor samt bedömningar av interna experter. Parametrarna prognostiseras för de första fem åren. Därefter återgår vart scenario till en långsiktig förväntad utveckling av makroparametrarna i upp till 30 år. Bankens tre scenarier över framtida ekonomisk utveckling (bas, förbättrat och försämrat) vägs samman utifrån sannolikheterna 80 respektive 10 procent vardera.

I allmänhet kommer en försämring av den framtida ekonomiska utvecklingen leda till ökade kreditförlustreserveringar, baserat antingen på de prognostiserade makroparametrarna eller på en ökning i sannolikhet för att det försämrade scenariot inträffar. På samma sätt kommer en förbättring av den framtida ekonomiska utvecklingen, leda till lägre kreditförlustreserveringar.

Nedan följer ett exempel på hur bankens kreditförlustreservering skulle se ut om det förbättrade, respektive det försämrade, scenariot tilldelades 100 procent i sannolikhet vilket påverkar de maskinellt beräknade kreditförlustreserveringarna (individuellt bedömda lån i stadie 3 har ej beaktats). Se not 14 för vidare information.

Scenario	Förväntad kreditförlust
Aktuell reserv	81,5 mnkr
Förbättrat scenario	80,6 mnkr
Försämrat scenario	87,9 mnkr

Antaganden makroscenarier kommande 5 år

Nedan makroparametrar utgår från bankens förväntan som är bas-scenario. Förbättrat scenario återspeglar det mest gynnsamma utfallet för banken och försämrat scenario det minst gynnsamma utfallet för banken. Förbättrat och försämrat scenario ska inte ses som en prognos och återspeglar inte heller förväntat utfall i olika konjunkturlägen.

Makroekonomiska riskfaktorer %	Bas-scenario	Försämrat scenario	Förbättrat scenario
Ränta			
År 0	-0,58	-0,21	-0,94
År 1	-0,16	0,47	-0,79
År 2	0,01	0,82	-0,81
År 3	0,18	1,14	-0,79
År 4	0,33	1,43	-0,76
BNP-utveckling			
År 0	2,80	2,13	3,47
År 1	2,70	1,75	3,65
År 2	1,80	0,63	2,97
År 3	1,50	0,15	2,85
År 4	1,50	-0,01	3,01
Fastighetsindex (värdeutveckling från aktuell värdering)			
År 0	0,00	0,00	0,00
År 1	0,00	-5,00	2,00
År 2	0,00	-9,75	4,04
År 3	0,00	-14,26	6,12
År 4	0,00	-18,55	8,24

Not 11 Skatt på årets totalresultat

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Resultat före skatt	367 499	321 491	137 763	152 379
Inkomstskatt beräknad på nationella skattesatser	-80 850	-70 728	-30 308	-33 523
Skatteeffekter av:				
Ej skattepliktiga intäkter	102	3	-	-
Ej avdragsgilla kostnader	-7 197	-8 096	-131	-117
Justering föregående års skattekostnad	99	-242	-17	-
Kostnader som ska dras av men som ej ingår i redovisat resultat	30 433	33 620	30 433	33 620
Summa inkomstskatt relaterad till resultaträkning	-57 413	-45 444	-23	-20
Vägd genomsnittlig skattesats	15,6 %	14,1 %	0,0 %	0,0 %
varav aktuell skatt	-57 084	-45 198	-23	-20
varav uppskjuten skatt	-329	-246	-	-
Specifikation av uppskjuten skatt				
Uppskjuten skatt avseende pensionskostnader	-364	-298	-	-
Uppskjuten skatt avseende avskrivningar av fastigheter	35	52	-	-
Uppskjuten skatt avseende underskottsavdrag	-	-	-	-
Summa förändringar uppskjuten skatt	-329	-246	-	-
<i>Aktuell skattesats för året var 21 % (22 %) för såväl koncernen som moderföreningen. Uppskjuten skatt uppgår till 21,4 % (22 %).</i>				
Inkomstskatt relaterad till övrigt totalresultat				
Valutabasisspread i verkligt värde säkring				
Resultat före skatt	-28 987	-	-	-
Aktuell skatt	6 377	-	-	-
Resultat efter skatt	-22 610	-	-	-
Verkligt värdereserv				
Resultat före skatt	-26 924	20 907	-	-
Aktuell skatt	5 923	-4 600	-	-
Resultat efter skatt	-21 001	16 307	-	-
Säkringsreserv				
Resultat före skatt	-	8 620	-	-
Uppskjuten skatt	-	-1 896	-	-
Resultat efter skatt	-	6 723	-	-
Aktuariella skillnader				
Resultat före skatt	5 104	-14 881	-	-
Uppskjuten skatt	-1 123	3 274	-	-
Resultat efter skatt	3 981	-11 607	-	-
Övrigt totalresultat	-39 629	-4 883	-	-
Aktuell skatt	12 300	-4 600	-	-
Uppskjuten skatt	-1 123	1 378	-	-
Summa skatt relaterad till övrigt totalresultat	11 178	-3 222	-	-

Not 12 Belåningsbara statsskuldsförbindelser

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Svenska staten	4 962 394	5 559 234	-	-
Summa	4 962 394	5 559 234	-	-
Noterade obligationer och andra räntebärande värdepapper per kategori				
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	-	-	-	-
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	4 962 394	5 559 234	-	-
Summa	4 962 394	5 559 234	-	-
Värdering av noterade obligationer och andra räntebärande värdepapper				
Nominellt belopp	4 913 000	5 498 000	-	-
Upplupet anskaffningsvärde	4 954 075	5 536 292	-	-
Verkligt värde	4 962 394	5 559 234	-	-

Not 13 Utlåning till kreditinstitut

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Utlåning till koncernföretag	-	-	-	56
Utlåning till banker	541 394	397 854	1 445	4 508
Summa	541 394	397 854	1 445	4 564

Not 14 Utlåning till allmänheten

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Lånefordringar stadie 1	63 070 945	-	-	-
Lånefordringar stadie 2	8 995 948	-	-	-
Lånefordringar stadie 3	525 821	-	-	-
Lånefordringar brutto	72 592 714	68 537 095	-	-
Avgår kreditförlustreserv enligt IFRS 9	-81 503	-	-	-
varav kollektivt värderad kreditförlustreserv	-1	-	-	-
Avgår reserveringar enligt IAS 39	-	-48 686	-	-
Lånefordringar netto	72 511 211	68 488 409	-	-
Upplysningar om förfallna lånefordringar brutto				
Förfallna lånefordringar 5 - 90 dagar	22 067	4 227	-	-
Förfallna lånefordringar mer än 90 dagar	190 692	308 540	-	-
Summa förfallna lånefordringar brutto	212 759	312 767	-	-

Koncernen tkr	Ej kreditförsämrad utlåning		Kredit- försämrad utlåning	Total
	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	
Lånefordringar brutto 2018-01-01	56 984 968	10 874 585	677 543	68 537 095
Tillkommande lånefordringar avseende nyutlåning	9 759 547	308 913	1 712	10 070 172
Borttagna lånefordringar avseende amortering	-4 551 641	-1 151 367	-212 177	-5 915 183
Bortskrivna lånefordran avseende konstaterade förluster	-	-	-99 370	-99 370
Överföring mellan stadie				
från 1 till 2	-1 510 869	1 510 869		-
från 1 till 3	-138 416		138 416	-
från 2 till 1	2 506 988	-2 506 988		-
från 2 till 3		-80 172	80 172	-
från 3 till 2		40 108	-40 108	-
från 3 till 1	20 368		-20 368	-
Lånefordringar brutto 2018-12-31	63 070 945	8 995 948	525 821	72 592 714

Koncernen tkr	Över- gång till IFRS 9	Ej kreditförsämrad utlåning		Kredit- försämrad utlåning	Summa kreditför- lustreserv utlåning	Varav kredit- förlustreserv för tillgångar på balansräk- ningen	Varav avsättningar för åtaganden utanför balans- räkningen
		Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3			
Utgående reserv 2017-12-31 enligt IAS 39	-48 686						
Omklassificering från upplupen ränta	-20 357						
Omvärdering IFRS 9	-41 642						
Omklassificering IFRS 9	110 685	-6 917	-33 005	-70 763		-107 134	-3 551
Ingående balans 2018-01-01 enligt IFRS 9	-	-6 917	-33 005	-70 763	-110 685	-107 134	-3 551
Tillkommande reserveringar avseende nyutlåning		-1 207	-2 868	-573	-4 648	-3 701	-947
Återförda reserveringar avseende amortering		760	6 439	7 689	14 888	12 002	2 887
Bortskrivna reserv avseende konstaterade förluster				41 447	41 447	41 447	-
Förändring till följd av förändrad kreditrisk		1 591	2 978	-3 213	1 356	1 305	51
Förändring till följd av förändrade model- lantaganden och metoder		-229	1 294	374	1 439	1 466	-27
Överföring mellan stadie							
från 1 till 2		498	-7 754		-7 256	-7 266	10
från 1 till 3		219		-26 077	-25 858	-25 858	-
från 2 till 1		-514	11 265		10 751	10 753	-2
från 2 till 3			964	-5 728	-4 764	-4 764	-
från 3 till 2			-480	486	6	13	-7
från 3 till 1		-26		260	235	235	
Utgående balans 2018-12-31	-	-5 825	-21 166	-56 097	-83 088	-81 503	-1 586

Säkerhetsvärdet för lånefordringar i stadie 3 uppgår till 1 158 364 tkr per 31 december 2018.

Intern riskklassificering 2018

Koncernen tkr	Lånefordringar brutto	Kreditförlustreserv
Stadie 1		
Riskklass 1	2 595 840	14
Riskklass 2	15 820 845	252
Riskklass 3	14 513 961	574
Riskklass 4	26 305 682	3 129
Riskklass 5	3 576 043	1 416
Riskklass 6	250 304	336
Riskklass 7	8 271	103
Stadie 2		
Riskklass 1	1 402 222	57
Riskklass 2	2 119 970	223
Riskklass 3	858 871	253
Riskklass 4	1 703 355	1 294
Riskklass 5	1 567 587	5 568
Riskklass 6	1 148 380	10 954
Riskklass 7	195 563	2 819
Stadie 3		
Riskklass 8	525 821	56 097
Summa	72 592 714	83 088

Not 15 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Noterade obligationer				
Emitterade av svenska kommuner	301 710	624 627	-	-
Emitterade av bostadsinstitut	5 774 305	7 238 080	-	-
varav säkerställda obligationer	5 774 305	7 238 080	-	-
Summa	6 076 015	7 862 707	-	-
Noterade obligationer och andra räntebärande värdepapper per kategori				
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	-	322 455	-	-
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	6 076 015	7 540 252	-	-
Summa	6 076 015	7 862 707	-	-
Värdering av noterade obligationer och andra räntebärande värdepapper				
Nominellt belopp	5 910 000	7 550 000	-	-
Upplupet anskaffningsvärde	6 043 776	7 810 171	-	-
Verkligt värde	6 076 015	7 862 707	-	-

Bokfört värde avser marknadsvärdet exklusive upplupna räntor. Upplupna räntor redovisas under förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.

Not 16 Derivat

tkr	Koncernen			
	2018		2017	
	Nominellt belopp	Bokfört värde	Nominellt belopp	Bokfört värde
Derivat som ej ingår i säkringsredovisning				
Positiva stängningsvärden för ränteswappar	-	-	800 000	624
Positiva stängningsvärden för valutaränteswappar	-	-	1 375 668	58 493
Summa	-	-	2 175 668	59 117
Derivat som ingår i säkringsredovisning				
Positiva stängningsvärden för ränteswappar	30 149 780	833 104	15 230 192	865 582
Positiva stängningsvärden för valutaränteswappar	3 114 100	470 873	3 448 036	541 353
Summa	33 263 880	1 303 977	18 678 228	1 406 935
Summa	33 263 880	1 303 977	20 853 896	1 466 052

Inga derivat finns redovisade i Moderföreningen.

Not 17 Aktier och andelar

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Övrigt	1	1	1	1
Summa	1	1	1	1

Not 18 Aktier och andelar i koncernföretag

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Innehav i kreditinstitut				
Landshypotek Bank AB, 2 253 000 aktier med kvotvärde 1000 kr	-	-	2 503 328	2 452 328
Summa	-	-	2 503 328	2 452 328

Samtliga dotterbolag är helägda. Landshypotek Bank AB, org.nr. 556500-2762, med säte i Stockholm.

Not 19 Immateriella anläggningstillgångar

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	158 222	115 226	-	-
Anskaffningar under året	57 783	42 996	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	216 005	158 222	-	-
Ingående ackumulerade avskrivningar	-58 867	-48 479	-	-
Avskrivningar under året	-13 641	-10 388	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-72 508	-58 867	-	-
Summa	143 497	99 355	-	-

Immateriella anläggningstillgångar består av investeringar i programvara.

Not 20 Materiella tillgångar

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Inventarier				
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	31 103	29 259	-	-
Anskaffningar under året	260	1 844	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	31 363	31 103	-	-
Ingående ackumulerade avskrivningar	-22 803	-19 978	-	-
Avskrivningar under året	-2 803	-2 825	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-25 606	-22 803	-	-
Summa	5 757	8 300	-	-
Byggnader och mark				
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	15 029	15 429	-	-
Övertagen fastighet under året	-	-	-	-
Försäljning under året	-	-400	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	15 029	15 029	-	-
Ingående ackumulerade avskrivningar	-5 514	-4 965	-	-
Avskrivningar under året	-521	-549	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-6 035	-5 514	-	-
Summa	8 994	9 515	-	-
Specifikation byggnader och mark	2018	2017	2018	2017
Rörelsefastigheter				
Antal egendomar	1	1	-	-
Uppskattat verkligt värde	28 000	28 000	-	-
Fastighet övertagen för skyddande av fordran				
Antal egendomar	-	1	-	-
Uppskattat verkligt värde	-	400	-	-

Not 21 Övriga tillgångar

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Aviserade räntor och amorteringar	263	263	-	-
Fordringar på koncernföretag	-	-	198 488	231 189
Övriga fordringar	14 769	3 400	1 608	440
Summa	15 032	3 664	200 096	231 628

Not 22 Uppskjuten skatt

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Uppskjuten skattefordran (+) / skuld (-)	2 635	4 087	-	-
Summa	2 635	4 087	-	-
Specifikation av uppskjuten skatt				
Ingående uppskjuten skattefordran säkringsreserv	-	1 896	-	-
Förändring uppskjuten skatt på säkringsreserv	-	-1 896	-	-
Utgående uppskjuten skattefordran på säkringsreserv	-	-	-	-
Ingående uppskjuten skatteskuld aktuariella skillnader	2 156	-1 118	-	-
Förändring uppskjuten skatt på aktuariella skillnader	-364	3 274	-	-
Utgående uppskjuten skatteskuld på aktuariella skillnader	1 792	2 156	-	-
Ingående uppskjuten skattefordran pensioner enligt IAS 19	1 565	1 863	-	-
Avgår uppskjuten skatt på pensioner enligt IAS 19	-1 122	-298	-	-
Utgående uppskjuten skattefordran pensioner enligt IAS 19	443	1 565	-	-
Ingående uppskjuten skatt på avskrivning av fastighet	365	313	-	-
Tillkommer uppskjuten skatt avskrivning fastighet	35	52	-	-
Utgående uppskjuten skatt på avskrivning av fastighet	400	365	-	-
Summa uppskjuten skattefordran (+) / -skuld (-)	2 635	4 087	-	-

Uppskjuten skatt är beräknad på skattesatsen 21,4 % (22 %). Samtliga poster förväntas regleras senare än inom 12 månader.

Not 23 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Förutbetalda kostnader	27 485	24 330	198	238
Upplupna räntor utlåning till allmänheten	980	74 143	-	-
Upplupna räntor räntebärande instrument	40 595	64 394	-	-
Upplupna räntor derivat	234 347	269 839	-	-
Övriga upplupna intäkter	3 636	3 358	-	-
Summa	307 042	436 063	198	238

Not 24 Skulder till kreditinstitut

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Svenska banker	514 624	23 906	-	-
Utländska banker	439 479	400 132	-	-
Summa	954 103	424 038	-	-

Not 25 In- och upplåning från allmänheten

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
In- och upplåning från allmänheten	14 149 539	12 675 325	-	-
Summa	14 149 539	12 675 325	-	-

Not 26 Emitterade värdepapper m.m.

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Obligationslån	62 641 102	62 877 705	-	-
Summa	62 641 102	62 877 705	-	-
Emitterade värdepapper - säkringsföremål i verkligt värde säkring				
Upplupet anskaffningsvärde	27 059 054	25 394 210	-	-
Värde justerat för verkligt värdeförändring avseende säkrad risk	28 335 585	26 368 664	-	-

Säkring av verkligt värde

Koncernen säkrar delar av sin exponering för ränterisk, i fastförräntade finansiella skulder, mot förändringar i verkligt värde på grund av ränteförändringar. För detta ändamål används ränteswappar och räntevalutaswappar.

Kassaflödessäkringar

Koncernen säkrar delar av sin exponering för ränterisk, i finansiella skulder med rörlig ränta, mot förändringar i framtida kassaflöden på grund av ränteförändringar. För detta ändamål används ränteswappar och räntevalutaswappar. Samtliga kassaflödessäkringar stängdes under 2017.

Not 27 Derivat

tkr	Koncernen			
	2018		2017	
	Nominellt belopp	Bokfört värde	Nominellt belopp	Bokfört värde
Derivat som ej ingår i säkringsredovisning				
Negativa stängningsvärden för ränteswappar	-	-	785 000	34 929
Negativa stängningsvärden för valutaränteswappar	-	-	196 524	4 997
Summa	-	-	981 524	39 926
Derivat som ingår i säkringsredovisning				
Negativa stängningsvärden för ränteswappar	16 339 000	182 723	30 239 000	331 324
Negativa stängningsvärden för valutaränteswappar	2 272 550	277 868	2 200 880	334 487
Summa	18 611 550	460 591	32 439 880	665 811
Summa	18 611 550	460 591	33 421 404	705 737

Inga derivat finns redovisade i Moderföreningen.

Not 28 Övriga skulder

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Skulder till koncernföretag	-	-	1 071	3 873
Leverantörsskulder	7 654	24 360	37	275
Övriga skulder	47 514	52 386	2 012	1 311
Summa	55 168	76 746	3 120	5 459

Not 29 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Upplupna räntor emitterade värdepapper	248 008	278 239	-	-
Upplupna räntor derivat	54 537	93 091	-	-
Övriga upplupna kostnader	43 404	21 105	3 009	467
Förutbetalda intäkter	1 512	1 537	-	-
Summa	347 461	393 972	3 009	467

Not 30 Avsättningar

tkr

Förmånsbestämda pensionsplaner redovisas i balansräkningen som en avsättning och i resultaträkningen som pensionskostnad inom personalkostnader. Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner redovisas i övrigt totalresultat. Avsättningen i balansräkningen är ett netto av skuld för pensionsförpliktelser och det verkliga värdet på de tillgångar som avsatts för ändamålet att trygga pensionförpliktelserna, så kallade förvaltningstillgångar.

Den förmånsbestämda pensionsplanen innebär att den anställda garanteras en livslång pension motsvarande en viss procentuell andel av slutlönen och omfattar i huvudsak ålderspension, sjukpension och efterlevandepension. Koncernens avsättning påverkas av anställdas förväntade livslängd, förväntade slutlön samt av förväntat inkomstbasbelopp.

Planen tryggas genom köp av tjänstepensionsförsäkringar i försäkringsföretaget SPK (Sparinstitutens PensionsKassa). SPK administrerar pensioner och förvaltar tillgångar för pensionsändamålen både för Landshypotek Bank och andra arbetsgivare. Koncernen behöver därför fastställa sin andel av förvaltningstillgångarna som finns hos SPK. Landshypotek

Banks andel i SPK är 1,4 procent. Fördelningen sker genom att använda den fördelningsnyckel SPK sannolikt skulle ha använt per balansdagen för att fördela tillgångarna om planen omgående avvecklats alternativt om det förelåg en situation där det erfordrats en extra inbetalning från arbetsgivarna till följd av otillräckliga tillgångar. Arbetsgivarna har ett ansvar att säkerställa att SPK har tillräckligt med tillgångar för att fullgöra pensionsplanens förpliktelser mätt utifrån den lagstiftning som åligger SPK. Däri ligger Landshypotek Banks risk. Något sådant underskott finns inte i nuläget. SPK:s förvaltning av tillgångarna sker främst utifrån de regelverk som åligger SPK. Koncernens avsättning och pensionskostnad påverkas därför av SPK:s förvaltningsresultat.

Storleken på de spar- och riskpremier som SPK kommer att fakturera bestäms av de premieantaganden som SPK tillämpar. I dessa finns antagande om dödlighet, ränteantagande, drifts- och säkerhetstillägg mm. Landshypotek tillämpar inte själva någon matchningsstrategi mellan tillgångar och skulder eftersom man äger tillgångarna indirekt genom att man äger en del av de gemensamma placeringstillgångarna i SPK.

Tabellen visar var i de finansiella rapporterna som koncernens ersättningar efter avslutad anställning är redovisade.

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Förpliktelser i balansräkningen för:				
Förmånsbestämda pensionsplaner	10 906	17 712	-	-
varav nuvärdet av fonderade förpliktelser	372 849	363 176	-	-
varav verkligt värde på förvaltningstillgångar	-361 943	-345 464	-	-
Tillgång (-) / skuld (+) i balansräkningen¹⁾	10 906	17 712	-	-
Redovisning i rörelseresultatet avseende:				
Förmånsbestämda pensionsplaner	1 702	1 356	-	-
Summa²⁾	1 702	1 356	-	-
Omvärdering aktuariell vinst/förlust i övrigt totalresultat avseende:				
Förmånsbestämda pensionsplaner	-5 104	14 881	-	-
Summa	-5 104	14 881	-	-

¹⁾ Överskott redovisas som övrig tillgång, se not 21.

²⁾ Redovisning i rörelseresultatet inkluderar kostnader för tjänstgöring under innevarande år, räntekostnader, avgifter/premier samt löneskatt.

tkr	Nuvärdet av förpliktelsen	Verkligt värde på förvaltnings-tillgångar	Summa
Ingående balans per 1 januari 2017	353 168	-348 975	4 193
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	4 320	-	4 320
Räntekostnader/(intäkter)	9 118	-9 068	50
Kostnader för tjänstgöring under tidigare år och vinster och förluster från regleringar	1 662	-	1 662
Summa kostnader	368 268	-358 043	10 225
Omvärderingar			
Avkastning på förvaltningstillgångar	14 985	-104	14 881
Summa omvärderingar	14 985	-104	14 881
Avgifter			
Arbetsgivaren	-	-5 760	-5 760
Utbetalningar från planen			
Utbetalda ersättningar	-20 077	18 443	-1 634
Utgående balans per 31 december 2017	363 176	-345 464	17 712

Ingående balans per 1 januari 2018	363 176	-345 464	17 712
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	4 724	-	4 724
Räntekostnader/(intäkter)	8 853	-8 507	346
Kostnader för tjänstgöring under tidigare år och vinster och förluster från regleringar	-	-	-
Summa kostnader	376 753	-353 971	22 782
Omvärderingar			
Avkastning på förvaltningstillgångar	14 021	-19 125	-5 104
Summa omvärderingar	14 021	-19 125	-5 104
Avgifter			
Arbetsgivaren	-	-5 086	-5 086
Utbetalningar från planen			
Utbetalda ersättningar	-17 925	16 239	-1 686
Utgående balans per 31 december 2018	372 849	-361 943	10 906

Förväntade avgifter till planen enligt budget 2019 uppgår till 4 819 tkr.

	2018	2017
Total vinst/förlust (+/-), Förpliktelsen	-14 021	-14 985
varav vinst/förlust (+/-), erfarenhetsbaserade effekter	5 582	-4 271
varav vinst/förlust (+/-), förändrade demografiska antaganden	-	-3 647
varav vinst/förlust (+/-), förändrade finansiella åtaganden	-19 603	-7 067
Vinst/förlust (+/-), Förvaltningstillgångar	19 125	104
Aktuariell vinst/förlust (+/-) under perioden	5 104	-14 881

Viktigaste aktuariella antagandena	2018	2017
Diskonteringsränta	2,20 %	2,5 %
Löneökningar	3,60 %	3,6 %
Pensionsökningar	1,80 %	1,8 %

Antaganden beträffande framtida livslängd baseras på offentlig statistik och erfarenheter från dödlighetsundersökningar och sätts i samråd med aktuariell expertis. Dessa antaganden innebär följande genomsnittliga återstående levnadsår för en person som går i pension vid 65 års ålder.

tkr	2018	2017
Pensionering vid rapportperiodens slut		
Man	22	22
Kvinna	24	24
Pensionering vid 20 år efter rapportperiodens slut		
Man	22	22
Kvinna	24	24

Känsligheten i den förmånsbestämda förpliktelsen för ändringar i de väsentliga vägda antagandena är en ändring av en procentsats är givet att alla andra är oförändrade.

Antagande	Nuvärdet av förpliktelsen 2018	Ökning
Grundscenario	372 849	
Minskning av diskonteringsräntan med 0,5 %-enhet	403 921	8,3 %
Ökning av förväntad indexering av förmåner med 0,5 %-enhet	403 106	8,1 %
Ökning av förväntade framtida löneökningar med 0,5 %-enhet	379 595	1,8 %
Minskning av dödlighetsintensitet med 20 %	401 442	7,7 %
Ökning av förväntad nyttjandegrad av §8 från 20 % till 40 %	374 805	0,5 %

Fördelning av nuvärdet av förpliktelsen, tkr	2018	2017
Aktiva	84 600	72 537
Fribrevshavare	76 890	64 531
Pensionärer	211 359	226 108
Summa	372 849	363 176

Antal individer som ingår i värderingen	2018	2017
Aktiva	35	40
Fribrevshavare	138	138
Pensionärer	120	126
Summa	293	304

Löptidsanalys odiskonterade kassaflöden

Pensionsutbetalningar och betalning av särskild löneskatt avseende den latent löneskatteskulden. Avseende per balansdagen intjänad pension enligt IAS 19.

Per 31 december 2018	Inom 1 år	Mellan 1-2 år	Mellan 2-5 år	Mer än 5 år	Summa
Pensionsutbetalningar	15 209	14 799	45 982	462 005	537 995
Särskild löneskatt (endast avseende latent löneskatteskuld)	585	567	1 603	5 834	8 589
Summa	15 794	15 366	47 585	467 839	546 584

Per 31 december 2017	Inom 1 år	Mellan 1-2 år	Mellan 2-5 år	Mer än 5 år	Summa
Pensionsutbetalningar	16 670	15 421	45 850	472 240	550 181
Särskild löneskatt (endast avseende latent löneskatteskuld)	716	684	1 873	6 019	9 292
Summa	17 386	16 105	47 723	478 259	559 473

Vägd genomsnittlig löptid för pensionsförpliktelser, år	2018	2017
Vägd genomsnittlig löptid för pensionsförpliktelser	17,8	17,7

Förvaltningstillgångarna består till 100 % av värdet på den försäkring som tecknats i understödsföreningen SPK, för att finansiera den förmånsbestämda BTP planen. Pensionsutbetalningarna sker från denna försäkring.

Fördelning av förvaltningstillgångar

Observera att Landshypotek äger tillgångar indirekt i SPK via försäkringsavtal. Nedan visas fördelning av placeringstillgångar i SPK.

Andel per tillgångsslag	2018	2017
Aktier	19,8 %	19,5 %
Räntebärande inklusive likvida medel	55,9 %	63,3 %
Alternativa placeringar, realtillgångar och derivat	24,3 %	17,2 %

Not 34 Finansiella tillgångar och skulder per kategori

tkr	Koncernen					
	Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet	Derivat identifierade som säkringsinstrument
2018						
Tillgångar						
Belåningsbara statskultsförbindelser m.m.			4 962 394			
Utlåning till kreditinstitut	541 394					
Utlåning till allmänheten	72 511 211					
Obligationer och andra räntebärande värdepapper			6 076 015			
Derivat						1 303 977
Summa finansiella tillgångar	73 052 605	-	11 038 409	-	-	1 303 977
Skulder						
Skulder till kreditinstitut				954 103		
Upplåning från allmänheten				14 149 539		
Emitterade värdepapper m.m.				62 641 102		
Derivat						460 591
Efterställda skulder				1 200 000		
Övriga skulder				7 654		
Summa finansiella skulder	-	-	-	78 952 399	-	460 591

	Värderat till verkligt värde via resultatet	Finansiella tillgångar som kan säljas	Lån och kundfordringar	Övriga finansiella skulder	Skulder i verkligt värdesäkring justerade för verkligt värde av säkrad risk	Derivat identifierade som säkringsinstrument
2017						
Tillgångar						
Belåningsbara statskultsförbindelser m.m.		5 559 234				
Utlåning till kreditinstitut			397 854			
Utlåning till allmänheten			68 488 409			
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	322 455	7 540 252				
Derivat	59 117					1 406 935
Summa finansiella tillgångar	381 572	13 099 486	68 886 263	-	-	1 406 935
Skulder						
Skulder till kreditinstitut				424 038		
Upplåning från allmänheten				12 675 325		
Emitterade värdepapper m.m.				36 509 041	26 368 664	
Derivat	39 926					665 811
Efterställda skulder				1 200 000		
Övriga skulder				24 360		
Summa finansiella skulder	39 926	-	-	50 832 764	26 368 664	665 811

tkr	Moderföreningen					
	Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet	Derivat identifierade som säkringsinstrument
2018						
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut	1 445					
Summa finansiella tillgångar	1 445	-	-	-	-	-
Skulder						
Summa finansiella skulder	-	-	-	-	-	-

	Värderat till verkligt värde via resultatet	Finansiella tillgångar som kan säljas	Lån och kundfordringar	Övriga finansiella skulder	Skulder i verkligt värdesäkring justerade för verkligt värde av säkrad risk	Derivat identifierade som säkringsinstrument
2017						
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut			4 564			
Summa finansiella tillgångar	-	-	4 564	-	-	-
Skulder						
Summa finansiella skulder	-	-	-	-	-	-

Not 35 Upplysningar om verkligt värde

tkr	Koncernen			
	2018		2017	
	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde
Tillgångar				
Belåningsbara statsskuldförbindelser	4 962 394	4 962 394	5 559 234	5 559 234
Utlåning till kreditinstitut	541 394	541 394	397 854	397 854
Utlåning till allmänheten	72 511 211	73 879 725	68 488 409	69 520 140
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	6 076 015	6 076 015	7 862 707	7 862 707
Derivat	1 303 977	1 303 977	1 466 052	1 466 052
Aktier och andelar	1	1	1	1
Summa tillgångar	85 394 992	86 763 506	83 774 257	84 805 988
Skulder				
Skulder till kreditinstitut	954 103	954 103	424 038	424 038
In- och upplåning från allmänheten	14 149 539	14 149 539	12 675 325	12 675 325
Emitterade värdepapper m.m.	62 641 102	63 293 652	62 877 705	63 933 290
Derivat	460 591	460 591	705 737	705 737
Efterställda skulder	1 200 000	1 241 088	1 200 000	1 271 340
Övriga skulder	7 654	7 654	24 360	24 360
Summa skulder	79 412 989	80 106 627	77 907 165	79 034 090

	Moderföreningen			
	2018		2017	
	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde
Tillgångar				
Utlåning till kreditinstitut	1 445	1 445	4 564	4 564
Aktier och andelar	1	1	1	1
Summa tillgångar	1 445	1 445	4 564	4 564
Skulder				
Summa skulder	-	-	-	-

Verkligt värde redovisas exklusive upplupna räntor. Upplupna räntor redovisas under Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter samt Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.

Not 36 Verkligt värde hierarki för finansiella instrument

tkr	Koncernen							
	2018				2017			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet								
Obligationer och andra räntebärande värdepapper				-	322 455			322 455
Ränteswappar				-		624		624
Valutaränteswappar				-		58 493		58 493
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat								
Belåningsbara statsskuldsförbindelser m.m.	4 962 394			4 962 394				-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	6 076 015			6 076 015				-
Derivat identifierade som säkringsinstrument								
Ränteswappar		833 104		833 104		865 582		865 582
Valutaränteswappar		470 872		470 872		541 353		541 353
Finansiella tillgångar som kan säljas								
Belåningsbara statsskuldsförbindelser m.m.				-	5 559 234			5 559 234
Obligationer och andra räntebärande värdepapper				-	7 540 252			7 540 252
Summa tillgångar värderade till verkligt värde	11 038 409	1 303 976	-	12 342 385	13 421 941	1 466 052	-	14 887 993
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet								
Ränteswappar				-		34 929		34 929
Valutaränteswappar				-		4 997		4 997
Derivat identifierade som säkringsinstrument								
Ränteswappar		182 723		182 723		331 324		331 324
Valutaränteswappar		277 868		277 868		334 487		334 487
Summa skulder värderade till verkligt värde	-	460 591	-	460 591	-	705 737	-	705 737

tkr	Moderföreningen							
	2018				2017			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Lånefordringar och kundfordringar								
Utlåning till kreditinstitut		1 445		1 445		4 564		4 564
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat								
Aktier och andelar			1	1			1	1
Summa tillgångar värderade till verkligt värde	-	1 445	1	1 446	-	4 564	1	4 565
Skulder								
Summa skulder värderade till verkligt värde	-	-	-	-	-	-	-	-

Verkligt värde redovisas exklusive upplupna räntor. Upplupna räntor redovisas under Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter samt Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.

Inga överföringar har skett mellan nivåerna. I nivå 1 finns endast noterade bostadsobligationer och obligationer emitterade av kommuner och landsting. I nivå 2 finns derivinstrument och finansiella skulder för vilka det finns väl etablerade värderingsmodeller baserade på marknadsdata.

Nivå 1

Verkligt värde på finansiella instrument som handlas på en aktiv marknad baseras på köpkurser av noterade marknadspriser.

Nivå 2

Verkligt värde för finansiella instrument och derivatinstrument som inte handlas på aktiv marknad beräknas med hjälp av värderingsteknik, diskontering av framtida kassaflöden. Vid diskonteringen används noterade marknadsdata för aktuell löptid. I samtliga fall används noterade swapkurvor som bas för värderingarna. För obligationer används noterade kreditpåslag/avdrag relativt ränteswapkurvan för att göra en värdering av tillgången. För ränte- och valutaränteswappar används ränte- respektive valutaränteswapkurvan för värderingar. Upplupna räntor ingår inte i beräkningen av verkligt värde.

Nivå 3

Data för tillgångar/skulder som inte baseras på observerbara marknadsdata.

Not 37 Tillgångars och skulders uppdelning på väsentliga valutor

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Tillgångar				
Utlåning till kreditinstitut - EUR	416 554	400 133	-	-
Summa tillgångar	416 554	400 133	-	-
Skulder				
Skulder till kreditinstitut - EUR	416 554	400 133	-	-
Emitterade värdepapper - CHF	-	1 689 677	-	-
Emitterade värdepapper - EUR	4 159 980	3 639 883	-	-
Emitterade värdepapper - NOK	1 788 220	2 340 693	-	-
Summa skulder	6 364 754	8 070 386	-	-

Övriga tillgångar och skulder härrör till svenska kronor. Samtliga tillgångar och skulder i utländsk valuta är säkrade mot valutakursförändringar med hjälp av derivatkontrakt.

Not 38 Förändring av likvida medel

tkr	Koncernen		Moderföreningen	
	2018	2017	2018	2017
Utlåning till kreditinstitut vid årets början	397 854	592 858	4 508	953
Utlåning till kreditinstitut vid årets slut	541 394	397 854	1 445	4 508
Summa förändring av likvida medel	143 540	-195 004	-3 063	3 555

Not 39 Upplysningar om kvittning

tkr

Koncernen

Finansiella tillgångar och skulder som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning eller ett liknande avtal men som inte kvittas i balansräkningen.

	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen				Nettobelopp 2018-12-31
	Belopp redovisade i balansräkningen 2018-12-31	Finansiella instrument som omfattas av ISDA-avtal	Lämnad (+) Erhållen (-) säkerhet - värdepapper	Lämnad (+) Erhållen (-) kontant - säkerhet	
Tillgångar					
Derivat, verkligt värde	1 303 977	-259 445			
Derivat, upplupen ränta	185 644	-40 234			
Derivat, totalt värde inklusive upplupen ränta	1 489 621	-299 679	-	-439 479	750 463
Återköpsavtal, omvända repor	-	-	-	-	-
Skulder					
Derivat, verkligt värde	-460 591	259 445			
Derivat, upplupen ränta	-5 835	40 234			
Derivat, totalt värde inklusive upplupen ränta	-466 426	299 679	-	-	-166 747
Återköpsavtal, omvända repor	-514 624	-	-	-	-514 624

	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen				Nettobelopp 2017-12-31
	Belopp redovisade i balansräkningen 2017-12-31	Finansiella instrument som omfattas av ISDA-avtal	Lämnad (+) Erhållen (-) säkerhet - värdepapper	Lämnad (+) Erhållen (-) kontant - säkerhet	
Tillgångar					
Derivat, verkligt värde	1 466 052	-401 405			
Derivat, upplupen ränta	269 839	-93 088			
Derivat, totalt värde inklusive upplupen ränta	1 735 891	-494 493	-	-379 760	861 638
Återköpsavtal, omvända repor	-	-	-	-	-
Skulder					
Derivat, verkligt värde	-705 737	401 405			
Derivat, upplupen ränta	-93 088	93 088			
Derivat, totalt värde inklusive upplupen ränta	-798 825	494 493	-	-	-304 332
Återköpsavtal, omvända repor	-	-	-	-	-

Belopp redovisade i Balansräkningen

I balansräkningen redovisas alla tillgångar och skulder brutto, med utgångspunkt från varje enskilt instrument.

Finansiella instrument

Landshypotek Bank kan, baserat på ingångna ramavtal om nettning, netta betalningsflöden med samma motpart och valutadag. Förfarandet sänker risken i öppna exponeringar.

Erhållen kontant säkerhet

Enligt ingångna ISDA-avtal har Landshypotek rätt att erhålla kontant säkerhet för positiva marknadsvärden från motparter

vars rating faller under en viss lägsta avtalad nivå. Dessutom har Landshypotek skyldighet att ta in kontant säkerhet från alla motparter för positiva marknadsvärden på derivatkontrakt ingångna efter 1 mars 2017. Sådan säkerhet betalas in kontant till Landshypotek Banks bankkonto och tas upp som en skuld till aktuell motpart i balansräkningen. Inbetald säkerhet eliminerar risken i positiva exponeringar. I det fall motparten fallerar kommer Landshypotek Bank att ta den inbetalda kontantsäkerheten i bruk.

Nettobelopp

Nettobeloppet visar återstående marknadsvärde på ingångna swap-avtal som varken kan nettas eller täcks av erhållna säkerheter.

Not 40 Upplysningar om närstående

tkr
Utlåning till nyckelpersoner
VD och ledande befattningshavare
Styrelse
Summa

Koncernen			
2018		2017	
Utlåning	Ränteintäkt	Utlåning	Ränteintäkt
2 411	15	6 171	12
236 301	3 605	269 178	4 519
238 712	3 620	275 349	4 531

tkr
Inlåning från nyckelpersoner
VD och ledande befattningshavare
Styrelse
Summa

Koncernen			
2018		2017	
Inlåning	Räntekostnad	Inlåning	Räntekostnad
5 056	40	4 296	33
19 079	78	21 901	97
24 135	118	26 196	130

Utlåning

Tillsvidareanställda i Landshypotek har möjlighet att låna pengar förmånligt. Lånetyperna är Blancolån samt lån mot säkerhet. Utlåning sker efter sedvanlig kreditprövning och högsta belopp till förmånlig ränta är 4 mnkr. Kreditupplysning hämtas från UC. Förmånsbeskattning kan uppstå. Blancolån finns inte längre att välja sedan juni 2017. Lån tagna före det löper på till löptidens slut. Räntan för 2018 är 0,37 %. Lån mot säkerhet i jordbruksfastighet, villa, bostadsrätt, fritidshus lämnas upp till 75 % av belåningsvärdet. För lånet gäller amorteringsplan på maximalt 40 år. Bindningstider är 1, 2, 3, 4 och 5 år. Räntan är::

1 år 0,37 %
2 år 0,51 %
3 år 0,69 %
4 år 0,86 %
5 år 1,01 %

Inlåning

Inlåning från nyckelpersoner sker till samma villkor som övrig motsvarande inlåning i bolaget.

Not 41 Övergång till IFRS 9

Klassificering och värdering

tkr	IAS 39		IFRS 9	
	Värderings-kategori	Bokfört värde	Värderings-kategori	Bokfört värde
Finansiella tillgångar				
Belåningsbara statskultsförbindelser m.m.	Finansiella tillgångar som kan säljas	5 559 234	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	5 559 234
Utlåning till kreditinstitut	Lånefordringar och kundfordringar	393 346	Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	393 346
Utlåning till allmänheten	Lånefordringar och kundfordringar	68 488 409	Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	68 520 205
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter ¹⁾	Lånefordringar och kundfordringar	435 825	Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	362 387
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	322 455	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	322 455
	Finansiella tillgångar som kan säljas	7 540 252	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	7 540 252
Uppskjuten skattefordran		4 087		13 248
Derivat	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	59 117	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	59 117
Derivat	Derivat identifierade som säkringsinstrument	1 406 935	Derivat identifierade som säkringsinstrument	1 406 935

¹⁾ Kreditförlustreserv avseende räntor, IAS 39

Avstämning balansposter

tkr	Bokfört värde IAS 39 2017-12-31	Omklassificering	Omvärdering	Bokfört värde IFRS 9 2018-01-01
Upplupet anskaffningsvärde				
Utlåning till allmänheten				
Utgående balans IAS 39	68 488 409			
Kreditförlustreserv		-20 357 ¹⁾	-41 642	
Förfallna räntefordringar		93 795		
Ingående balans IFRS 9				68 520 205
Uppskjuten skattefordran				
Utgående balans IAS 39	4 087			
Skatteeffekt kreditförlustreserv			9 161	
Ingående balans IFRS 9				13 248
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter				
Utgående balans IAS 39	435 925			
Kreditförlustreserv		20 357		
Förfallna räntefordringar		-93 795		
Ingående balans IFRS 9				362 387
Summa finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	68 928 421	-	-32 481	68 895 840

¹⁾ Kreditförlustreserv avseende räntor, IAS 39

Avstämning kreditförlustreservering

tkr	Bokfört värde IAS 39 2017-12-31	Omklassificering	Omvärdering	Bokfört värde IFRS 9 2018-01-01
Upplupet anskaffningsvärde				
Utlåning till allmänheten	-48 686	-20 357	-41 642	-110 685
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-20 357	20 357		-
Summa finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	-69 043	-	-41 642	-110 685
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-		-82	-82
Summa finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	-	-	-82	-82

Not 42 Vinstdisposition

kr

Till föreningsstämmans förfogande står följande fritt eget kapital

Balanserade vinstmedel	1 18 646 877
Årets resultat	137 739 710
	256 386 587

Styrelsen föreslår att till föreningsstämmans förfogande medel disponeras på följande sätt:

Som utdelning lämnas motsvarande 8,00 procent på insatser	138 331 989
I ny räkning överföres	1 18 054 598
	256 386 587

Styrelsen föreslår att utdelningen disponeras så att

- utbetalning av utdelning till medlemskontot sker med totalt 112,9 mnkr vilket innebär att de medlemmar som har nått insatstaket på 4,00 procent erhåller hela sin utdelning på medlemskontot, medan medlemmar som inte nått insatstaket erhåller 30 procent av utdelningen på medlemskontot
- Resterande del av utdelningen, 25,4 mnkr, tillförs medlemsinsatser i eget kapital.

Styrelsens uppfattning är att den föreslagna utdelningen ej hindrar föreningen eller koncernen från att fullgöra sina förpliktelser på kort eller lång sikt, ej heller att fullgöra erforderliga investeringar. Den föreslagna värdeöverföringen kan därmed försvaras med hänsyn till vad som anförs i Lag om Ekonomiska Föreningar 10 kap 3 §.

Styrelsen försäkrar att koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och ger en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed och ger en rättvisande bild av moderföreningens ställning och resultat.

Stockholm den 14 mars 2019

Per-Olof Hilmér
Ordförande

Erik A. Eriksson
Ledamot

Hans Heuman
Ledamot

Paul Isaksson
Ledamot

Kristin Johansson
Ledamot

Claes Mattsson
Ledamot

Lars-Johan Merin
Ledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats den 14 mars 2019
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Helena Kaiser de Carolis
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Landshypotek Ekonomisk Förening, org.nr 769600-5003

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Landshypotek Ekonomisk Förening för år 2018. Föreningens årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 21-34 och 41-95 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen och koncernen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-21 och 35-40. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och enligt IFRS, såsom de antagits av EU. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten.

Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Landshypotek Ekonomisk Förening för år 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som föreningens och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av föreningens och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma föreningens och koncernens

ekonomiska situation, och att tillse att föreningens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och föreningens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försumelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen
- på något annat sätt handlat i strid med lagen om ekonomiska föreningar, lagen om bank- och finansieringsrörelse, årsredovisningslagen, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller stadgarna.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Stockholm den 14 mars 2019
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Helena Kaiser de Carolis
Auktoriserad revisor

Granskningsrapport

Landshypotek Ekonomisk Förening 769600-5003

Vi, av Föreningsstämman i Landshypotek Ekonomisk Förening, utsedda förtroendevalda revisorer har granskat Landshypotek Ekonomisk Förenings verksamhet för 2018 utifrån ett medlemsperspektiv.

Styrelsen har tillsammans med föreningschef ansvar för att verksamheten bedrivs enligt föreningens stadgar och gällande föreskrifter för verksamheten. Som förtroendevalda revisorer ansvarar vi för att ur ett medlemsperspektiv kontrollera och följa att verksamheten bedrivs enligt föreningsstämmans uppdrag.

Vårt uppdrag specificeras i arbetsordningen för förtroendevalda revisorer i Landshypotek Ekonomisk Förening. Vi har utfört vår granskning enligt relevant

lagstiftning, föreningens stadgar, koden för styrning av lantbrukskooperativa föreningar och dess arbetsordning.

Vår granskning har utförts i samspel med auktoriserade revisorer, föreningsstyrelse samt förenings- och bankledning, där vi tagit del av protokoll, handlingar och information kring beslut. Vi anser att de underlag vi inhämtat är tillräckliga för att kunna göra en rimlig bedömning om föreningens verksamhet under året.

Vi bedömer att föreningens verksamhet skötts ändamålsenligt och tillfredställande ur ett medlemsperspektiv och uppfyller stadgarnas ändamålsparagraf samt att föreningens interna kontroll har varit tillräcklig.

Stockholm den 14 mars 2019

Helena Löthgren
Förtroendevald revisor

Carl-Olov Holmström
Förtroendevald revisor

Adresser

HUVUDKONTOR

Regeringsgatan 48
Box 14092
104 41 Stockholm
08-459 04 00

AFFÄRSORGANISATION

Affärschef företagsmarknad

Johan Asklund
08-459 04 27

Affärschef privatmarknad

Catharina Åbjörnsson Lindgren
08-459 04 15

DISTRIKTSKONTOR

Falkenberg

Torsholmsvägen 3
Box 289
311 23 Falkenberg
Växel: 0346-71 82 90
t.f. Distriktschef
Stefan Svennefelt

Jönköping

Huskvarnavägen 80
554 54 Jönköping
Växel: 036-34 17 70
Distriktschef
Niklas Ringborg

Linköping

Vasavägen 5
Box 114
581 02 Linköping
Växel: 013-10 65 10
Distriktschef
Niklas Ringborg

Skellefteå

Stationsgatan 21
931 21 Skellefteå
Växel: 0910-73 31 60
Distriktschef
Emma Remahl

Växjö

Kungsgatan 5
Box 1205
351 12 Växjö
Växel: 0470-72 64 50
t.f. Distriktschef
Stefan Svennefelt

Gävle

Vågskrivargatan 5
803 20 Gävle
Växel: 026-13 46 90
Distriktschef
Anna Lundin

Kalmar

Husängsvägen 2
Box 833
391 28 Kalmar
Växel: 0480-42 65 80
t.f. Distriktschef
Stefan Svennefelt

Lund

Fabrikgatan 2 E
Box 1017
222 04 Lund
Växel: 046-32 75 40
Distriktschef
Stefan Svennefelt

Stockholm

Regeringsgatan 48
Box 14092
104 41 Stockholm
Växel: 08-412 57 00
Distriktschef
Karin Wijkander

Örebro

Gustavsviksvägen 7
702 30 Örebro
Växel: 019-16 16 30
Distriktschef
Anna Lundin

Göteborg

Fabrikgatan 13
Box 5047
402 21 Göteborg
Växel: 031-708 36 00
Distriktschef
Ann-Christine Hasselgren

Karlstad

Älvgatan 1
652 25 Karlstad
Växel: 054-17 74 90
Distriktschef
Anna Lundin

Nyköping

Västra Storgatan 7
611 31 Nyköping
Växel: 016-10 58 70
Distriktschef
Karin Wijkander

Uppsala

Bolandsgatan 15 G
753 23 Uppsala
Växel: 018-16 93 30
Distriktschef
Karin Wijkander

Östersund

Rådhusgatan 46
831 34 Östersund
Växel: 063-14 12 70
Distriktschef
Emma Remahl

Härnösand

Universitetsbacken 1
871 31 Härnösand
Växel: 0611-53 36 60
Distriktschef
Emma Remahl

Kristianstad

Krinova Science Park
Stridsvagnsvägen 14
291 39 Kristianstad
Växel: 046-32 75 40
Distriktschef
Stefan Svennefelt

Skara

Klostergatan 15
Box 66
532 21 Skara
Växel: 0511-34 58 80
Distriktschef
Ann-Christine Hasselgren

Visby

Kopparviksgatan 9
Box 1102
621 22 Visby
Växel: 0498-20 75 70
Distriktschef
Thomas Bjuresten

Kundservice

0771-44 00 20

Ränteinformation

0771-44 00 30

Medlemsärenden

0771-44 00 40

Hemsida

www.landshypotek.se

Produktion: Wildeco Ekonomisk information.
Bilderna kommer från Landshypotek Banks bildarkiv.

